

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

CATEDRA DE GIMNASTICA

***FORMAREA CONTINUĂ A SPECIALISTULUI DE
CULTURĂ FIZICĂ ÎN CONCEPTUL
ACMEOLOGIC MODERN***

MATERIALELE

CONFERINȚEI ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE

3 DECEMBRIE 2020

Ediția I

**Chișinău,
Republica Moldova**

Conferința Științifică Internațională

„Formarea continuă a specialistului de cultură fizică în conceptul acmeologic modern”

CZU 378.091:796/799(082)=135.1=161.1

F 79

În culegerea de față sunt incluse materialele prezentate la Conferința științifică internațională organizată de Catedra de Gimnastică a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova: „Formarea continuă a specialistului de cultură fizică în conceptul acmeologic modern”.

S-au abordat unele probleme legate de cercetarea direcțiilor principale ale pregătirii profesionale a specialiștilor în domeniul culturii fizice sub aspectul „Căi de atingere a maturității profesionale”.

В настоящий сборник включены материалы Международной научной конференции, организованной на кафедре Гимнастики Государственного университета физического воспитания и спорта Республики Молдова „Непрерывное образование специалиста физической культуры в современном акмеологическом концепте”.

Обсуждаются проблемы, связанные с исследованиями главных направлений профессиональной подготовки специалистов в области физической культуры в аспекте „Пути достижения профессиональной зрелости”.

Colegiul de redacție:

Aftimiciuc Olga, doctor habilitat în științe pedagogice, prof. univ., redactor responsabil

Moga Carolina, doctor în științe pedagogice, conf. univ., redactor

Poleacova Varvara, master în cultura fizică și sport, asistent univ., designer

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cartii

"Formarea continuă a specialistului de cultură fizică în conceptul acmeologic modern", conferință științifică internațională (1 ; 2020 ; Chișinău). Formarea continuă a specialistului de cultură fizică în conceptul acmeologic modern : Materialele conferinței științifice internaționale, Ediția 1-a, 3 decembrie 2020, Chișinău, Republica Moldova / colegiul de redacție: Aftimiciuc Olga [et al.]. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "Valinex"). – 162 p. : fig., tab.

Antetit.: Univ. de Stat de Educație Fizică și Sport, Catedra de Gimnastică. – Texte: lb. rom., rusă. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 300 ex.

ISBN 978-9975-68-417-0.

378.091:796/799(082)=135.1=161.1

ISBN 978-9975-68-417-0.

©Aftimiciuc Olga, 2020

©Catedra de Gimnastică a USEFS, 2020

CUVÂNT INTRODUCATIV

Secolul XXI este considerat era afirmării vieții omenești – „secolul vitezei”, „secolul integrării”, „secolul informatizării”, „secolul dinamicii sociale” și „secolul educației”.

Au loc mari schimbări în domeniul educației, care se transformă într-un sistem de învățare de-a lungul vieții unei persoane. Noua strategie europeană pentru dezvoltare economică „Europa 2020: O strategie pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă” („EUROPE 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth”) consideră educația și învățarea ca unul dintre factorii cheie în crearea unei economii europene competitive și dinamice, în primul rând pe cunoștințe și inovație. Educația este o condiție prealabilă necesară pentru îmbunătățirea statutului social, formarea unei poziții civice, realizarea personală și profesională și creșterea oportunităților de angajare. Accentul nu se pune pe predarea cunoștințelor, ci pe dezvoltarea abilităților individuale și învățarea unei persoane să învețe.

În primul rând, acest lucru se aplică în formarea profesorilor. Una dintre sarcinile de modernizare a sistemului educațional este de a obține o calitate nouă și modernă a educației, care devine în prezent principalul factor geopolitic din lume, deoarece acesta permite participanților săi din orice domeniu de activitate să obțină rezultatul maxim posibil. Aceasta explică schimbarea cerințelor pentru procesul educațional, apariția noilor caracteristici calitative, care se manifestă în formularea unor sarcini sociale și pedagogice fundamentale noi, creșterea intensității științifice a muncii pedagogice, în care predomină tendințele de dezvoltare, stimulare, proiective, reflexive. Unul dintre scopurile educației adulților este de a oferi dezvoltare profesională și sprijin pentru calificarea specialiștilor.

Pentru a fi un specialist competent, o persoană nu trebuie doar să aibă abilități bune profesionale, ci și să fie suficient dezvoltată în relațiile culturale, morale, psihologice, să se simtă total ca o persoană cu drepturi depline, un membru cu drepturi absolute al societății, iar astăzi acest lucru poate fi realizat prin educație continuă și învățare.

În ultimele decenii, oamenii de știință au început să acorde o atenție serioasă educației pe tot parcursul vieții, rolul și nevoile căreia a crescut astăzi semnificativ. Din ce în ce mai mult, profesorii au început să apeleze la ea (educație), deoarece succesul și autorealizarea unui adult în condiții moderne depind de capacitatea de a învăța. Astăzi, includerea unui adult în procesul de educație pe tot parcursul vieții este interpretată ca o nevoie crescândă de a

înlocui principiul „educație pentru viață” cu un nou principiu „educație pe tot parcursul vieții”.

În conformitate cu scopurile educației continue și cu modalitățile de furnizare a acesteia, există trei tipuri de educație continuă: formală, non-formală și informală.

Prin educație formală se înțelege educația care vizează obținerea sau schimbarea nivelului de educație și a calificărilor în instituțiile de învățământ și (școli, colegii, universități, institute de formare avansată) în conformitate cu anumite programe educaționale și profesionale și perioade de formare, ceea ce este confirmat de primirea documentelor educaționale relevante.

Educația non-formală se desfășoară în afara cadrului sistemului educațional tradițional și este asociată cu activități de amatori (cluburi, cercuri, lecții individuale cu un tutor, treninguri), cu dorința de a extinde orizonturile (aprofunda cunoștințele), de a dobândi noi cunoștințe și abilități, nu este reglementată de timpul și forma educației și nu se încheie neapărat cu obținerea documentului educațional. În ultimul timp a fost efectuată o căutare a diverselor forme și tehnologii de organizare a educației non-formale.

Educația informală este un proces de autoeducare, care se realizează prin activitatea proprie a unei persoane (consiliere, autoeducare la distanță, vizitarea instituțiilor culturale, mass-media etc.), atunci când sarcinile de completare a deficitului de competență profesională sunt rezolvate, atunci când devine un stil de viață al unui adult care se străduiește să-și maximizeze potențialul. Educația informală este atât o autoeducație, cât și o educație spontană, adesea prin inconștientizarea persoanei în mod direct, dar influențând incontestabil formarea și dezvoltarea personalității sale. În prezent, tranziția către o astfel de formă de organizare a autoeducației și educației pe tot parcursul vieții devine relevantă, în care conținutul educației formale și non-formale este determinat de subiecții procesului educațional în sine și este implementat în contextul activităților lor profesionale. Modalități de a oferi educație formală, non-formală și informală sunt văzute astăzi ca activități complementare în cadrul sistemului de învățare continuă.

Aftimiciuc Olga,

*doctor habilitat în științe pedagogice,
profesor universitar*

PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A SPECIALIȘTILOR ÎN EDUCAȚIA FIZICĂ ȘI SPORT CONFORM TEHNOLOGIEI BAZATE PE PRINCIPIULUI CONCENTRIC DE INSTRUIRE

Buftea Victor,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Keywords: *physical education, sport, professional preparation, training technologies, principles.*

Annotation. *This article describes specific forms of professional preparation for future specialists in physical education and sport according to the technology based on the concentric principle. Based on the experimental elaborations carried out with the students, significant results are obtained in order to form the professional competencies of the future specialists in the field. Technology based on the principle of concentric education which is effective and can be widely applied in the professional preparation process.*

Repere conceptuale de cercetare

Studiul efectuat este bazat pe tehnologia utilizării principiului concentric de instruire în pregătirea centralizată a specialiștilor în educația fizică și sport, tehnologie, care solicită o nouă perspectivă de formare profesională a pedagogului contemporan. O astfel de tehnologie prevede însușirea detaliată și perfectă a conținutului materialului de studiu de pe toate pozițiile care îl caracterizează [1, 3]. Dat fiind, că specificul educației fizice și sportului se situează la intersecția mai multor discipline: psihologo-pedagogice, anatomo-fiziologice, medical-biologice, cinetice, biomecanice, teoretico-practice de specialitate etc. [2, 4, 5], necesitatea stabilirii unui sistem de relații reciproce și a interconexiunii dintre componentele unităților de conținut ale disciplinelor conexe devine inevitabilă, și unde, aceste componente să fie în măsură să condiționeze obținerea unui produs final de calitate.

Aspecte metodologice ale cercetării

În conformitate cu scopul stabilit al cercetării, potrivit căruia, la baza pregătirii profesionale eficiente a viitorului specialist în educația fizică și sport este necesar să fie aplicată tehnologia principiului concentric de instruire, au fost trasate și realizate un șir de obiective:

– din punct de vedere teoretico-metodologic s-a analizat și s-a argumentat tehnologia existentă a pregătirii profesional-pedagogice a specialistului în educația fizică și sport la momentul de referință pe baza generalizării informațiilor (a literaturii teoretico-științifice și didactico-metodice de specialitate, inclusiv a

materialelor documentar-factologice, a sistemului de planificare și programare a conținuturilor informaționale etc.), precum și a organizării, desfășurării și evaluării practice a procesului de instruire;

– calitativ și cantitativ s-au efectuat aprecieri asupra particularităților structural-metodologice și de conținut, asupra mecanismelor de dirijare, organizare și desfășurare cu activitățile instructiv-educative în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare;

– pe baza inițiativelor proprii și a multor argumente stabilite de rezultatele studiului preventiv întreprins a fost elaborat mecanismul investigațional cu caracter experimental (atât în plan intradisciplinar, precum și în plan interdisciplinar), determinat de esența tehnologiei principiului concentric de instruire luat în studiu.

Mecanisme investigaționale (esențe de examinare)

Astfel, conform cerințelor acestui principiu, precum și a altor legități și norme condiționate de instruirea concentrică, s-a efectuat o ierarhizare a conținuturilor activităților instructive și au fost stabilite formele cu caracter intensiv de predare-învățare-evaluare, ceea ce a stat la baza stabilirii sistemului de relații dintre componentele instructive, în care s-a urmărit, în mod direct, interconexiunea cunoștințelor teoretice, a priceperilor și deprinderilor practico-metodice etc. Elementele informaționale au fost cuplate pe module (blocuri) și unități de predare-învățare, toate devenind dependente una de alta, iar relațiile de studiu stabilite între ele au condiționat cunoașterea materiei atât în plan interdisciplinar, intradisciplinar, precum și pluridisciplinar. Acest algoritm, din care a decurs logica abordării itemilor instrucționali, precum și mecanismele operațiilor de sistem a permis studierea deplină și mult aspectuală a problemei cercetate.

Este de menționat, că elaborările experimentale privind abordarea principiului concentric de instruire în aspect interdisciplinar (versiunea liniară orizontală), au presupus predarea-învățarea-evaluarea tuturor conținuturilor în interiorul unei discipline. Cele de ordin intradisciplinar (versiunea liniară verticală), au vizat corelarea conținuturilor disciplinelor similare din planul de învățământ la nivelul unui câmp de aplicabilitate comun, care să stimuleze raționalizarea raporturilor formative dintre „cantitatea de cunoștințe” și „volumul de învățare”, diminuând astfel dimensiunea excentrică a însușirii informațiilor. În aspect pluridisciplinar abordarea principiului concentric a propus rezolvarea unor unități de conținuturi, probleme, situații complexe, dependente de mai multe discipline și principii organizatorice de ordin transversal, ceea ce să stimuleze capacitatea de integrare a informațiilor și a manierei de operaționalizare a acestora la nivelul tuturor intereselor de formare profesională de calitate.

Rezultate – produs

Realizarea practică a elaborărilor experimentale a condiționat și influențat esențial eficiența formării cunoștințelor, competențelor și aptitudinilor profesionale asimilate de către subiecți în sistemul de pregătire integrală a viitorului profesionist în educația fizică și sport, anume de pe pozițiile tehnologiei bazate pe principiul concentric de instruire, obținând un coraport între rezultate de $t = 4,7$ la $P < 0,001$, în favoarea subiecților grupării experimentale.

Concluzii și recomandări

În rezultatul cercetărilor întreprinse pot fi scoase în evidență următoarele concluzii și recomandări:

– tehnologia bazată pe principiul concentric de instruire reprezintă o modalitate avantajoasă de programare, organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ, orientează evaluarea activităților de cunoaștere spre o dezvoltare adecvată a competențelor profesionale în concordanță cu cerințele și necesitățile activității practice;

– conform tehnologiei bazate pe principiul concentric de instruire activitățile de predare-învățare pot contribui la însușirea detaliată a materialului, la reducerea intervalelor de timp pentru însușirea tehnicii exercițiilor cu orice grad de complexitate, a elementelor și acțiunilor tehnico-tactice, la intensificarea creativității celui care învață;

– tehnologia principiului concentric de instruire orientează evaluarea procesului de cunoaștere sub formă de unități funcțional-instructive tematizate (unități de conținut, unități de învățare, unități de obiective etc.), care permit acordul tuturor elementelor instructive în ordinea, succesiunea și logica corespunzătoare privind expunerea materialului;

– astfel de tehnologie permite programarea informațiilor semnificative și a activităților de studiu în conformitate cu etapa instructivă de formare a capacităților profesionale, evitarea dublării ori stereotipizării materialului;

– conduce, de asemenea, la stabilirea unui sistem ordonat de activități în cadrul procesului centralizat de formare a cunoștințelor, a corelației și interdependenței dintre componentele instructive, a interconexiunii dintre formele de organizare, inclusiv a succesiunii și complexității lor în dependență de rezultatele urmărite.

Această formă de tipul “Crowder” este o direcție a instruirii programate și se înfăptuiește printr-un program cu o structură perfectibilă, evitând consecințele nefavorabile privind normele de însușire a materialului. Evident, întocmirea planificării în acest context impune programarea obiectivelor cu numărul necesar de lecții în scopul formării complete a competențelor profesionale până la etapa de perfecționare și stabilizare ale acestora.

De asemenea, se recomandă:

- elaborarea preventivă a pachetului de documente (planuri, programe, cărți tehnologice, fișe instrucționale, cărți și caiete etc.) cu destinație specială, conform căroră structura, volumul și conținutul materiei didactice din cadrul **pregătirii profesionale** să reflecte pe deplin cerințele și necesitățile acestor particularități din cadrul **activității profesionale**;

- în plan interdisciplinar se recomandă stabilirea legăturilor dintre toate disciplinele, care dispun de informații comune unei probleme. În acest context pot fi înaintate, organizate și desfășurate mai multe module tematice importante;

- la elaborarea modulelor/blocurilor tematizate interdisciplinare se recomandă să fie prevăzută corespunderea conținutului materiei didactice cu perioada instructivă de formare a capacităților profesionale. Acest factor impune un mod rațional de programare a materialului, care, fiind extras din diferite perioade instructive trebuie să constituie un curent cursiv și succesiv în dependență de importanța și semnificația teoretico-științifică și practico-metodică a fiecărei discipline. Evident, tehnologia bazată pe principiul instruirii concentrice trebuie să indice volumul și conținutul suficient pentru realizarea deplină a obiectivelor de studiu;

- în plan intradisciplinar se recomandă stabilirea legăturilor necesare dintre formele de predare și însușire a materiei didactice. Aceasta va condiționa accelerarea și intensificarea procesului de formare a cunoștințelor în baza interconexiunii dintre formele teoretice, metodice, practice, lucrului de laborator, individual, formele seminar, de control și evaluare;

- la tratarea unei probleme de studiu, conform tehnologiei bazate pe cerințele principiului concentric, să fie selectate și aplicate seriile instructive adecvate, care, în măsură deplină, să oglindească esența problemei studiate. În așa mod va fi posibilă: omiterea informațiilor și exercițiilor ne semnificative; evitarea consecințelor nefavorabile privind normele de instruire inclusiv: șablonizarea, standardizarea, stereotipizarea și altele; determinarea nivelelor inițiale și în curs de dezvoltare ale pregătirii subiecților; stabilirea regimului optim de lucru; selectarea materialului de sinteză, care va permite, în același timp, dezvoltarea și intensificarea creativității tuturor membrilor procesului pedagogic.

Cu siguranță, utilizarea tehnologiei bazate pe esența principiului concentric de instruire va permite ca activitățile specifice să decurgă cu prioritatea laturii pregătirii profesionale, fiind determinate atât de unitatea subsistemelor, precum și de integritatea bazelor teoretico-metodologice și practice ale disciplinelor de studiu, toate fiind orientate spre realizarea unui scop comun.

Bibliografie

1. Bufta V. *Particularități tehnologice ale instruirii concentrice în pregătirea profesională a studenților*. În: Știința culturii fizice, 2010, N.5/2, p. 5-7.

2. Bufta V. *Pregătirea profesională a specialiștilor către activitatea de antrenorat în gimnastica artistică*. În: Probleme acmeologice în domeniul culturii fizice (proiect instituțional): Materialele conferinței științifice internaționale, Ediția a 2-a, 1 decembrie 2016. Chișinău: USEFS, 2019 (Tipogr. "Valinex" SRL), p. 13-21.

3. Grimalschi T. *Bazele dirijerii procesului instructiv-educativ și de antrenament în educația fizică și sport*. Culegere de lucrări. Chișinău, 1996, p. 14-16.

4. Данаил С. *Актуальные проблемы физкультурного образования в учебных заведениях в контексте современных разработок теории*. În: Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice: Materiale ale conferinței științifice internaționale. Chișinău: Liceum, 1996, p. 4-10.

5. Мындыкану В.М. *Педагогическая техника и мастерство учителя*. Кишинев: Штиинца, 1991. 197 с.

FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE DE EDUCAȚIE FIZICĂ LA ELEVII SPECIALITĂȚII „PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ” PRIN METODE INTERACTIVE

Carp Ion,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Adomnița Serghei,

Colegiul „Vasile Lupu”, Orhei, Republica Moldova

Keywords: *professional skills, colleagues, physical education, pupils, educators, preschool pedagogy.*

Abstract. *This article addresses the issue of training professional skills in physical education field to Preschool Pedagogy pupils by using interactive methods in the teaching-learning-assessment process, based on the analysis of the literature and practice of the current system of the teacher training for preschool institutions.*

Actualitatea temei

Statutul și recunoașterea socială a unei profesii, depind în mare măsură de pregătirea științifică, teoretico-metodică, dar și de nivelul de calificare a celor care o practică. Profesia de cadru didactic se încadrează perfect în această regulă. Eficientizarea procesului de formare a cadrelor didactice este parte integrantă a hotărârii Consiliului European de a considera profesorii ca actori-cheie a strategiilor de stimulare a dezvoltării sociale și economice a oricărei țări.

Schimbările de ultima oră ce au loc în societate necesită o regândire și modificare a sistemului de pregătire a cadrelor didactice în învățământul profesional tehnic. Cerințele față de specialiștii din acest domeniu devin din ce în ce mai mari, iar condițiile de activitate tot mai dificile. În Codului Educației al Republicii Moldova, 2014 se menționează că specialiștii în domeniul educației preșcolare trebuie să corespundă unui șir de standarde educaționale

Orientarea standardizată și monotona în pregătirea cadrelor didactice ce a prevalat ani la rând s-a dovedit a fi neefectivă în condițiile educației de astăzi. Sistemul educațional de astăzi solicită cadre didactice creative, capabile să se orienteze și să se manifeste în diverse situații, de a lucra diferențiat și de a face față provocărilor ce apar în fiecare zi [6, 8, 9].

Apariția unor noi cerințe față de educarea tinerii generații, existența unor noi tipuri de instituții preșcolare ca „școală-grădiniță”, „grădiniță privată” condiționează necesitatea formării unui nou specialist în domeniu, capabil să vadă și să studieze personalitatea fiecărui copil, de a dezvolta trăsăturile de

personalitate și în bază la acestea de a proiecta demersul educațional în grădiniță. Astăzi societatea are nevoie de un pedagog-educator a copilului preșcolar, capabil să acționeze rapid în baza cerințelor sociale, să se adapteze eficient la schimbările ce au loc în domeniul educațional [2, 4, 7].

O condiție importantă pentru a ajunge la rezultate remarcabile, este asigurarea educabililor cu un corp didactic bine pregătit și motivat în ceea ce face. Totodată, nici o reformă a educației nu va avea succes fără a oferi viitorilor specialiști o bună pregătire teoretică și practică specifică cerințelor actuale. Din aceste considerente este important de a spori sistematic calitatea proiectării și implementării programelor de formare a cadrelor didactice din toate ciclurile de învățământ.

În contextul de mai sus în 2010 Consiliul Național pentru Curriculum aprobă *Standarde profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie* [2]. Menirea acestui document fiind stabilirea unui numitor comun al diversității cadrelor didactice. În baza acestor standarde, toate cadrele didactice vor ști care sunt așteptările față de ei ca educatori în prestarea serviciilor de educație timpurie. Documentul stabilește un reper comun al competențelor obligatorii necesare practicării profesiei de educator. Totodată aceste standarde servesc ca un sistem de referință în autoevaluarea competențelor profesionale de către cadre didactice. Cunoșcând aceste standarde fiecare educator poate să-și autoaprecieze nivelul de pregătire profesională și să aprecieze necesitatea de perfecționare ale unor domenii ale pregătirii sale.

Din cele expuse mai sus putem concluziona că pregătirea profesională a specialiștilor în domeniul preșcolar este un proces complex, dar totodată absolut necesar în condițiile educației de astăzi. Una din laturile pregătirii viitorilor educatori este pregătirea în domeniul educației fizice [3, 7].

În Republica Moldova, calificarea educator se regăsește în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 853 din 14 decembrie 2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.340-346, art.957). Deci viitorii educatori își fac studiile în colegii (foste pedagogice), cu program de 4 ani după studiile gimnaziale. În cadrul planului de învățământ de specialitate se regăsesc și disciplinele ce au menirea de asigura viitorii specialiști cu competențe profesionale necesare pentru organizarea și desfășurarea activităților de educație fizică în grădiniță.

Cele menionate ne-au direcționat spre identificarea *problemei de cercetare*, care rezidă în necesitatea fundamentării experimentale a procesului de formare a competențelor profesionale de educație fizică ale elevilor specialității „Pedagogie

preșcolară” prin metode interactive, ceea ce va conduce la optimizarea nivelului pregătirii teoretice și metodice.

La baza cercetării stă **ipoteza**, conform căreia formarea competențelor profesionale în domeniul educației fizice la elevii specialității *Pedagogie preșcolară* este mai eficientă în cazul utilizării metodelor interactive în procesul de predare-învățare-evaluare, precum și centrarea acestuia pe cel ce învață.

În acest context **scopul cercetării** este de a elabora conținutul științific argumentat, a formelor și metodelor de pregătire a viitorilor educatori în domeniul didacticii educației fizice.

În baza scopului de mai sus sunt stabilite următoarele **obiective**:

1. Analiza structurii și conținutului procesului de pregătire a viitorilor educatori în domeniul educației fizice.

2. Stabilirea formelor și metodelor utilizate în pregătirea viitorilor educatori spre organizarea cât mai eficientă a activităților de educație fizică în grădiniță.

3. Validarea experimentală a influenței metodelor interactive asupra procesului de formare a competențelor profesionale ale viitorilor educatori.

În baza scopului și obiectivelor propuse au fost selectate **metodele de cercetare**: analiza literaturii de specialitate, analiza planurilor pregătirii profesionale, ancheta, chestionarul, experimentul și metoda matematico-statistică.

Organizarea și desfășurarea cercetării

În calitate de subiecți ai cercetării au fost selectate grupele 41 și 42 *Pedagogie preșcolară*, din cadrul Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei. În cadrul grupelor își făceau studiile 51 de elevi (25 fete – grupa 41 și 26 fete – grupa 42). Ca instituție de aplicație pentru organizarea stagiilor de practică au fost selectate următoarele instituții preșcolare: Grădinița creșă nr. 4 Orhei, Grădinița creșă nr.6 Orhei și Grădinița creșă nr. 8 Orhei.

Cercetarea întreprinsă de noi în cadrul Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei, în perioada anului de studiu 2018-2019, a vizat aspecte pedagogice generale cu privire la sistemul metodelor de instruire specifice procesului de pregătire a specialiștilor pentru instituțiile preșcolare și respectiv particularitățile folosirii metodelor interactive în cadrul cursurilor predate. În pedagogia contemporană de formare a competențelor profesionale, clasificarea principalelor grupe de metode interactive, după [1, 3, 5] poate fi prezentată astfel:

a) *Metode de predare-învățare interactivă în grup*: metoda predării/învățării reciproce, metoda „Mozaicul”, metoda învățării pe grupe mici, metoda turneelor între echipe, metoda schimbării perechii, „Cubul”.

b) *Metode de fixare/sistematizare și de verificare a cunoștințelor*: harta cognitivă sau harta conceptuală, arborele genealogic, înscrierea spațială, „Cauze și consecințe”, „Pânza de păianjen”, „Graficul T”, „Două culori”.

c) *Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:* „Explozia stelară” (brainstorming-ul), problematizarea, interviul de grup, studiul de caz.

d) *Metode de cercetare în grup:* tema sau proiectul de cercetare în grup, experimentul pe echipe, portofoliul de grup.

În conformitate cu scopul și obiectivele cercetării noastre, o bună parte dintre metodele nominalizate le-am aplicat pe scară largă în cadrul procesului de predare a modului „Didactica educației fizice” și „Practici de absolvire” la specialitatea Pedagogie preșcolară.

Pentru a determina eficiența metodelor interactive asupra procesului de formare a competențelor profesionale specifice educației fizice, în calitate de grupe experimentale au fost selectate grupa 41 și grupa 42 în care procesul educațional a decurs conform metodologiei propuse de noi. La finele modului de specialitate, semestrul I elevii au susținut examen de promovare. În al II-lea semestru elevii au realizat practica de absolvire în instituțiile menționate. La revenirea elevilor în instituție am promovat în rândurile lor un chestionar cu scopul de a verifica influența metodelor interactive asupra nivelului pregătirii profesionale a elevilor/viitori educatori în domeniul teoriei și metodicii educației fizice preșcolare.

Rezultatele cercetării

În baza studierii literaturii de specialitate, a experienței practice acumulate în procesul de formare, formare continuă și recalificare a specialiștilor ce activează în instituțiile preșcolare, precum și a cercetării realizate, am reușit să demonstrăm că utilizarea metodelor interactive accelerează procesul de însușire a cunoștințelor, de formare a priceperilor, deprinderilor și capacităților motrice specifice activității profesionale ale acestora, contribuind la dezvoltarea tuturor proceselor psihice.

Rezultatele cercetărilor științifice [1, 4, 5], precum și demersurile desfășurate de noi prin aplicarea metodelor interactive în scopul formării competențelor profesionale ale elevilor din colegii la specialitatea „Pedagogie preșcolară”, ne-au permis să îmbunătățim nivelul de însușire a cunoștințelor teoretice, să realizăm învățarea prin cooperare a elementelor din atletism, din gimnastică, și tehnico-tactice din jocuri sportive pentru valorificarea potențialului creativ, intelectual și fizic al fiecărui elev.

Astfel, pe parcursul cercetării realizate în perioada 2018-2019, bazate pe utilizarea rațională a metodelor interactive în cadrul lecțiilor de educație fizică, am observat o dinamică a rezultatelor școlare ale elevilor din ambele grupe: nivelul competențelor cognitive la evaluarea finală a constitue 8,22 puncte în Grupa 41 până la 8,36 puncte în Grupa 42 (fig. 1).

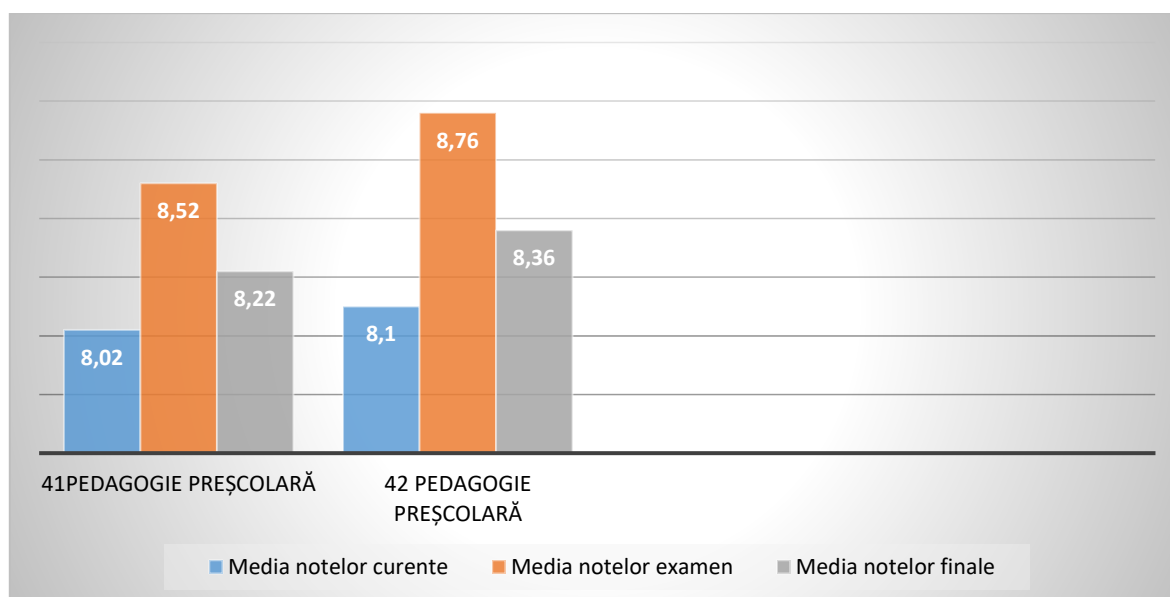

Fig. 1. Nivelul de manifestare a competențelor profesionale în baza mediei notelor de la evaluarea curentă, de la examen și de la evaluarea finală (n-51)

Au influențat metodele interactive aplicate în cadrul procesului de instruire la disciplinele menționate anterior și asupra competențelor psihomotrice necesare cadrelor didactice în organizarea și desfășurarea activităților de educație fizică cu preșcolarii înregistrându-se o notă medie generală 8,71 puncte pentru ambele grupe la finele anului de studiu 2018-2019.

Tabelul 1. Evoluția nivelului de manifestare a competențelor psihomotrice înregistrate de elevii grupelor 41, 42 (în baza notei medii)

Anul de studii	Alergare de suveică 3x 10m (sec)	Săritura în lungime de pe loc (cm)	Din din sprijin culcat pe banca de gimnastică, flotări (nr. repetări)	Ridicarea trunchiului pe verticală din culcat dorsal (nr. repetări)	Din stând pe banca de gimnastică, aplecare înainte (cm)
	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>
I	8,16	9,1	8,4	8,72	8,2
II	8,3	9,2	8,56	8,96	8,36
III	8,45	9,28	8,9	9,1	8,45
IV	8,6	9,3	9,18	9,32	8,7
	8,37	9,22	8,76	9,02	8,22

Astfel, constatăm că aplicarea cu succes a metodelor interactive în cadrul procesului de predare a modului „Didactica educației fizice” și „Practici de absolvire” la specialitatea „Pedagogie preșcolară” a permis să influențăm în

aspect cantitativ și calitativ nivelul de însușire a competențelor profesionale de educație fizică ale elevilor din lotul experimental.

Concluzii

Studiul realizat permite să conchidem că recurgerea avizată și profesionistă la metodele interactive în cadrul procesului de instruire vine să valorifice în mod original contribuția acestora la formarea competențelor, fapt ce va conduce la realizarea obiectivelor curriculare multiple precum: dezvoltarea gândirii critice, sporirea eficienței lecțiilor, stimularea interesului și a curiozității elevilor pentru cunoașterea profundă a realității, cultivarea spiritului de investigație, toate acestea ducând la o motivare superioară a învățării, solicitând o angajare proprie efectivă, o trăire personală a acțiunii și apelând la capacitatea elevului de a gândi și de a acționa, de a-și dezvolta imaginația și de a crea.

Bibliografie

1. Bocoș M. *Instruire interactivă*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2002. 312 p.
2. Bolboceanu A., Cincilei C. *Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani*. În: Standardele profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie. Chișinău. 2010. 172 p.
3. Carp I., Fistican A., Truhin I. *Training of Physical Education Competences of the Secondary School Pupils by Interactive Methods*. În: GYMNASIUM, [S.l.], v. XIX, n. 2, p. 23-30, aug. 2019. Available at: <http://www.gymnasium.ub.ro/index.php/journal/article/view/519>.
4. Grimalschi T. *Educație fizică*. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta primară și gimnazială. Chișinău: Lyceum, 2011.
5. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive* / Tatiana Carlateanu, Olga Cojocaru, V. Goraș-Postica (coord.): Centrul Educațional PRODIDACTICA. Chișinău, 2008, 204 p.
6. Șerbănescu L. *Formarea profesională a cadrelor didactice – repere pentru managementul carierei*. București: Printech, 2011. 168 p.
7. Карабаева С. *Профессиональная подготовка будущих педагогов дошкольного образования к решению задач физического воспитания детей*. В: Педагогико-психологические и медико-биологические проблемы физической культуры и спорта, 2016, Т. 11, № 2, с. 128-134.
8. Княжева И. *Профессиональная подготовка педагогов дошкольного профиля к решению современных воспитательных задач*. În: Psihologie. Pedagogie Specială. Asistență Socială umărul, 4(41), 2015, p. 3-8.
9. Кошель В. *Педагогические условия подготовки будущих воспитателей к обучению двигательным действиям детей дошкольного возраста*. В: Молодой учёный, №24 (104), 2015, с. 979-983.

IMPORTANȚA COMPETENȚELOR ȘI A EXPERIENȚEI PROFESORILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT ÎN EFICIENTIZAREA LECȚIEI

Cobzaru Cristina,

Școala Gimnazială Alexei Mateevici Movileni, Galați, România

Cobzaru Florin,

Liceul Tehnologic Nr.1, Corod, Galați, România

Moisescu Petronel Cristian,

Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România

Key words: *specific skills, pedagogical skills, physical education and sports teachers, professional maturity.*

Abstract: *Physical school education ensures the formation of knowledge, practical and intellectual skills and assimilation of ethical values, which contribute to the development of the student's social integration capacity. Any teacher, regardless of the subject taught, should be, first and foremost, emotionally mature, a person capable of educational interaction with children and young people. Teachers need an outside look to realize the importance and great influence they have on young people. This can also be a strong motivation to improve, to evolve themselves, to feel important through what they are and not just through the teaching activity.*

Actualitatea

Școala este instituția care participă într-un mod decisiv la educația generațiilor tinere ale unei țări, la transmiterea valorilor culturale și morale, la construirea premiselor pentru noi schimbări sociale. Impactul școlii în formarea tinerei generații, fiind atât de important, este necesară și o analiză a implicării acesteia și a valorilor transmise de ea. Deși formarea tinerei generații nu se reduce doar la transmiterea unor informații și la dezvoltarea cognitivă a copiilor, școala pune un foarte mare accent pe educația intelectuală și transmiterea de cunoștințe [1].

În fapt, scopul ultim al educației este pregătirea pentru viață a elevului, responsabilitate care revine cu precădere cadrului didactic. În calitate de actor principal al procesului instructiv-educativ, acesta se confruntă continuu cu o serie de provocări cărora trebuie să le răspundă cu profesionalism și tact pedagogic. Atât formarea profesională inițială cât și cea continuă a cadrelor didactice constituie premisa care asigură calitatea actului de învățământ [3].

Se ajunge deseori la situația în care incapacitatea profesorului de a gestiona situațiile critice determină starea de stres a acestuia, condiție care se răsfrânge asupra copilului, cu care practic interacționează tot timpul, dar și asupra propriei sănătăți. Munca în educație înseamnă acumulare de tensiune, presiune, concentrare, stres, înseamnă responsabilitate pentru o clasă întreagă de elevi, în fiecare oră [2].

Scopul și organizarea cercetării

Scopul cercetării îl constituie determinarea rolului competențelor și experienței profesorilor de educație fizică și sport în atingerea nivelului de maturitate profesională.

În acest sens, am conceput un chestionar anonim cu un număr de 15 întrebări destinat profesorilor de educație fizică și sport din mediul rural și urban, cu privire la percepțiile lor asupra necesității și utilității competențelor și experienței profesionale în eficientizarea lecțiilor și atingerea nivelului de maturitate.

Fiecare întrebare are mai multe variante de răspuns (4 sau 5), profesorii încercuind varianta dorită sau completând spațiile libere punctate. Răspunsurile vor fi utilizate doar în scopul cercetării. Chestionarele în număr de 101 au fost distribuite către 101 de profesori de educație fizică și sport

Analiza rezultatelor

Pentru a prezenta rezultatele chestionarului, vom analiza răspunsurile la cinci întrebări reprezentative ale studiului. Astfel, la întrebarea nr. 1: “Considerați că perfecționarea personală și profesională a profesorilor de educație fizică este”: 63,4% (64) dintre respondenți au ales varianta d) foarte important, 22,8% (23) au ales varianta de răspuns e) cel mai important, 12,9%(13) din profesori au optat pentru varianta c) mai puțin important și doar 1% (1) au considerat că perfecționarea profesională și personală este mai puțin importantă, adică varianta b) (fig. 1).

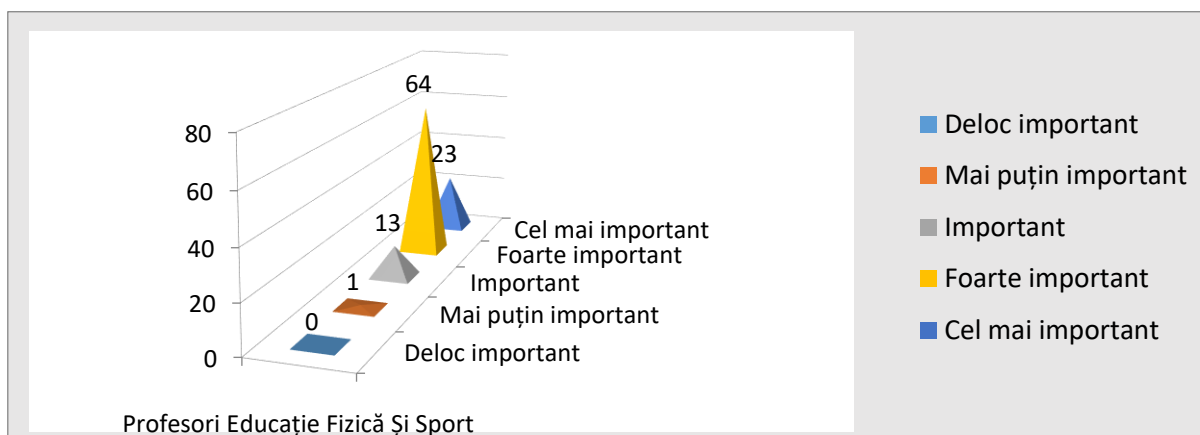

Fig.1. Importanța perfecționării personale și profesionale a profesorilor de educație fizică și sport

Întrebarea numărul 6 “Ce formă de perfecționare profesională preferați?”, majoritatea profesorilor de educație fizică 52,5% (52) au preferat varianta a) cursuri C.C.D., 18,8%(19) au ales varianta b) cursuri A.N.P.C.D.E.F.P., 12,9%(13) au ales varianta de răspuns d) cursuri universitare de masterat, 8%(9) au ales varianta e) cursuri universitare de doctorat și 7,8%(8) au ales varianta de răspuns c) cursuri postuniversitare (fig. 2).

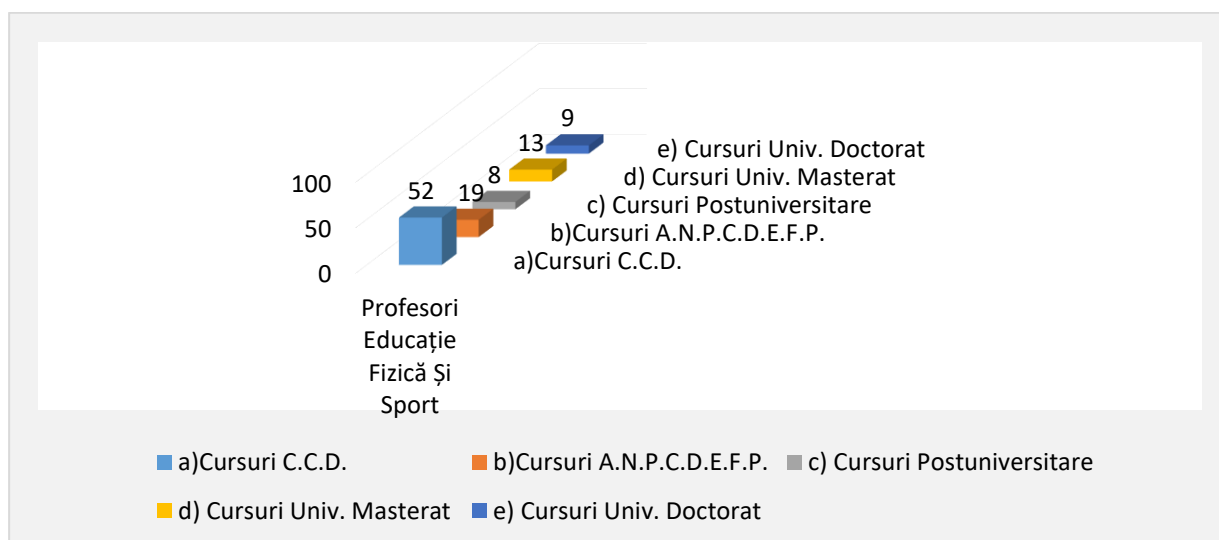

Fig.2. Forme de perfecționare profesională

Este foarte interesant faptul că la întrebarea numărul 12, “Ce înseamnă pentru dumneavoastră formare pe parcursul întregii vieți?”, profesorii de educație fizică au optat în majoritate 41,6% (42) pentru varianta b) dezvoltare personală și profesională, 35,6%(36) au ales varianta de răspuns a) perfecționare continuă, 17,8%(18) varianta c) învățare continuă, 4%(4) varianta d) cursuri obligatorii de urmat pe parcursul profesiei de profesor și 1% (1) a considerat importantă varianta e) perfectibilitatea personală și a procesului instructiv-educativ (fig. 3).

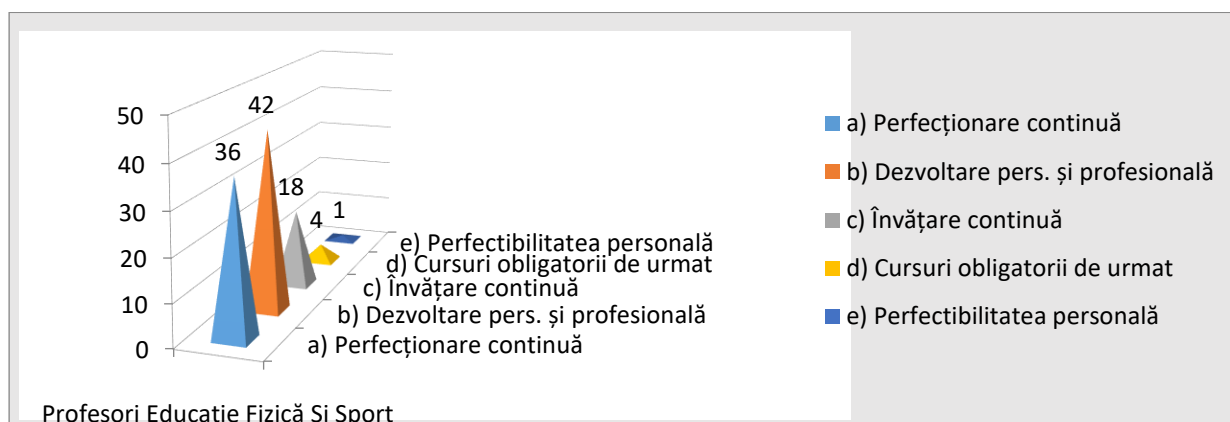

Fig.3. Formare pe parcursul întregii vieți

Figura 4 reflectă opiniile profesorilor de educație fizică și sport cu privire la întrebarea numărul 14: “Considerați că maturitatea profesională a unui profesor înseamnă: a) capacitatea de a relaționa simultan cu mai mulți oameni diferiți, b) capacitatea de a gândi în timp real, c) echilibrul emoțional și stabilitatea afectivă, d) capacitatea de a asculta și de a învăța de la copil, e) empatia, f) toate variantele”. Astfel, răspunsurile au fost: 3%(3) varianta a), 5,9(6) varianta b), 10,9%(11) varianta c), 10,9%(11) varianta d), 5%(5) varianta e) și 64,4%(65) varianta f).

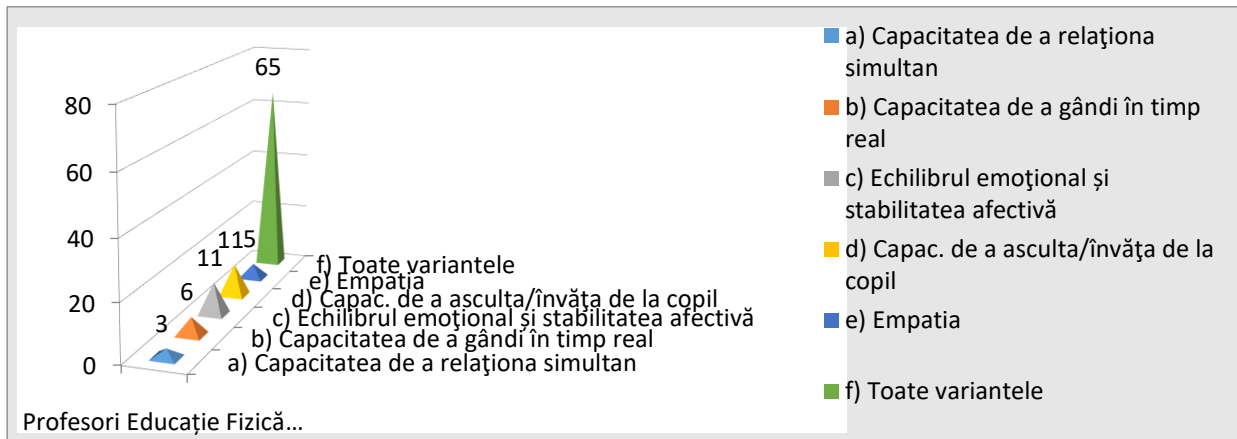

Fig.4. Maturitatea profesională a profesorilor

În cazul întrebării nr.15 “Considerați că maturitatea profesionala a unui profesor este într-o relație de interdependență cu vechimea în învățământ, competențele acumulate și/sau gradul didactic dobândit?”, majoritatea profesorilor 55,4%(56) au considerat ca varianta cea mai potrivită e) da, cu toate (vechime, competențe, grad didactic), în timp ce 21,8%(22) au ales varianta c) da, cu competențele acumulate, iar 17,8%(18) varianta a) nu și un procentaj de 5%(5) varianta b) da, cu vechimea (fig. 5).

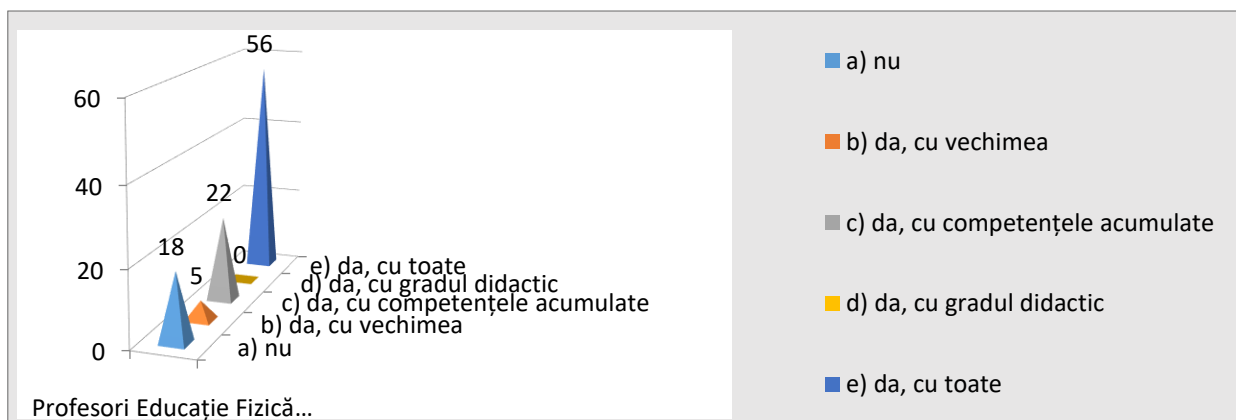

Fig.5. Relația dintre maturitatea profesională-vechime-competențe-grad didactic

Astfel, dezvoltarea profesională și schimburile de experiență, contactul cu noi metode sunt apreciate ca fiind printre cele mai importante câștiguri profesionale, alături de pregătirea profesională în beneficiul elevilor [4].

Concluzii și perspective pentru continuarea cercetărilor

În urma interpretării chestionarelor putem afirma că pregătirea inițială și continuă trebuie să aibă în vedere înzestrarea cadrului didactic cu competențele necesare astfel încât acesta să se simtă confortabil în fața clasei, în toate situațiile care pot apărea în cursul activității sale educaționale. Pentru o bună prestație profesională, cadrul didactic are nevoie să aibă încredere în sine și în competențele sale profesionale, să stăpânească modalități de rezolvare a situațiilor critice, tensionale sau conflictuale, astfel încât să fie capabil să gestioneze situațiile tipice și să poată dezvolta soluții pentru cele atipice, să stăpânească metode de cunoaștere și dezvoltare personală – toate acestea și încă multe altele, identificate de specialiștii în educație prin cercetarea situațiilor reale, sunt indispensabile muncii cadrului didactic [6].

Extrem de important, pentru cercetarea noastră este faptul că aspectul interdisciplinar al programului de formare este considerat esențial pentru majoritatea profesorilor de educație fizică și sport dintre cei chestionați, iar dezvoltarea profesională și schimburile de experiență, contactul cu noi metode sunt apreciate ca fiind printre cele mai importante câștiguri profesionale, alături de pregătirea profesională în beneficiul elevilor [5].

În concluzie, afirmăm că datele colectate și interpretate ne-au furnizat informații valoroase privind relația dintre importanța competențelor și a experienței profesorilor de educație fizică și sport în eficientizarea lecției și în atingerea maturității profesionale.

Bibliografie

1. Badiu G., Badiu T., Ciorbă C. *Educația fizică a copiilor și a școlilor (Metode și mijloace)*. Chișinău: Editura Garuda-Art, 1999.
2. Cârstea Gh. *Teoria și metodologia educației fizice și sportului*. București: Editura AN-DA, 2000.
3. Epuran M. *Metodologia cercetării activităților corporale – Exerciții fizice, sport, fitness*. București: Ed. FEST, 2005.
4. Furlong V.J. *Deviant Pupil*. În: *Sociological Perspectives*, 1985, apud Neamțu, *Devianța școlară*, 2003.
5. Jinga Gh. *Educația fizică și sportul în mediul universitar*, Ed. ASE, 2007.
6. Miroiu A. (coord.). *Învățământul românesc azi*. Iași: Ed. Polirom, 1998.

ROLUL PERFECȚIONĂRII PROFESIONALE ÎN MATURIZAREA ANTRENORULUI

Cobzaru Florin,

Liceul Tehnologic Nr.1, Corod, Galați, România

Ursu Iuliana Andreea,

Școala Gimnazială Nr.1 sat Fântânele, Galați, România

Moiescu Petronel Cristian,

Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România

Key words: *improvement, coach, experience, performance.*

Abstract: *It is known that the correct and high tenacity use of training principles and positive expressions by the coach during the training process or even in competition offers an increased performance. A coach who allows himself to be authentic, is much more relaxed in relationships and therefore much closer to the players. With it, the players feel natural, open and safe, so the communication is real and without too many elements of interference. The coach, himself motivated for his profession, manages to discover and maintain the internal motivations of the players to learn, to discover, to create.*

Actualitatea temei

Cea mai importantă caracteristică a unui antrenor sportiv este cunoașterea tuturor principiilor dincolo de regulile și reglementările generale. Cunoștințele de bază sunt suficiente pentru sporturile de timp liber, dar o bază detaliată de cunoștințe este esențială pentru sportul de performanță. Aceste cunoștințe includ o înțelegere aprofundată a competențelor, tacticii și strategiilor necesare pentru formarea și deciziile eficiente. Cele mai multe sporturi evoluează de-a lungul timpului, ceea ce face esențial ca antrenorii să asimileze noi informații pe măsură ce se schimbă competiția, tehnicile de pregătire și regulile [2].

Cunoștințele legate de metodica pregătirii și implicit experiența în domeniu sunt cu adevărat esențiale. Antrenorul trebuie să fie un expert și să nu lase loc de dubii sau de neîncredere atunci când instruieste pe altcineva. Un antrenor trebuie să aibă expertiza și experiența necesară pentru a prezice ceea ce se întâmplă sau urmează să se întâmple pe teren, fiind, astfel, capabil să ia deciziile cele mai corecte. Această experiență pe care ar trebui să o aibă antrenorul trebuie să îi ofere acestuia o înțelegere cât mai profundă a jocului [4].

Un bun antrenor trebuie să cunoască ce tactici să îi învețe, atât ofensive, cât și defensive și ce strategii să conceapă pentru a se asigura că echipa sa va ieși vic-

torioasă de pe teren. De asemenea, el trebuie să-i ajute pe viitorii jucători să își construiască un caracter solid, să-i învețe să fie sinceri și integri, inclusiv pe teren [3].

Se spune că “răbdarea este o virtute” și trebuie să ai răbdare să te ocupi de sezonul lung, programul de antrenament și, uneori, atitudinile frustrante ale jucătorilor. Antrenorii copii și juniori, în special, au nevoie de răbdare pentru a face față creșterii și dezvoltării acestora. Această răbdare este afișată prin propriul control de sine și disciplină, care poate îmbina jucătorii, antrenorii asistenți și părinții și, în cele din urmă, duce la performanțe superioare.

Calitatea de leadership este necesară pentru a menține echipa, jucătorii și antrenorii asistenți motivați și axați pe același obiectiv. A fi un bun lider începe cu stabilirea și respectarea regulilor, conducând prin exemplul propriu, având o atitudine pozitivă și respectând performanța echipei, chiar și atunci când este departe de a fi perfectă.

Pot exista cunoștințe superioare despre un sport, dar fără abilități de comunicare oportune, acele cunoștințe nu sunt transmise eficient niciodată jucătorilor. Abilitatea de a comunica în mod eficient unui jucător sau unui antrenor asistent, permite o atmosferă pozitivă la practică și la jocuri. Motivând și inspirând prin cuvintele și acțiuni, crește probabilitatea succesului. Cei mai buni antrenori își adaptează abilitățile de comunicare pentru a se potrivi cu personalitățile individuale ale sportivilor [1].

Scopul și organizarea cercetării

Scopul cercetării îl constituie determinarea rolului perfecționării profesionale în maturizarea antrenorului.

Metoda utilizată în derularea acestui studiu este ancheta sociologică prin aplicarea unui chestionar care înregistrează datele cu privire la opțiunile și părerile antrenorilor, atât din mediul rural cât și din cel urban, referitoare la rolul perfecționării profesionale în maturizarea antrenorului.

Ancheta a constat în realizarea unui chestionar ce conține un număr de 12 întrebări cu răspunsuri prestabilite, fiecare întrebare având câte patru răspunsuri, iar datele și opiniile celor chestionați rămân sub amprenta confidențialității, folosind răspunsurile celor 175 de antrenori sportivi respondenți doar în scopul cercetării științifice.

Analiza rezultatelor

În continuare vom analiza rezultatele obținute pentru 5 dintre întrebările cele mai importante din cercetarea noastră.

Astfel, la întrebarea nr. 1: “Care este cel mai important aspect al profesiei unui antrenor?”, majoritatea profesorilor 56% (98) consideră că cel mai important aspect îl reprezintă varianta a) dezvoltarea și progresul jucătorilor, în timp ce 36%(63) au optat pentru varianta b) încurajarea elevilor la o comunicare loială și instruire eficientă, bazată perespect reciproc, 1,1%(2) varianta c) victoria echipei

și 6,9% (12) varianta de răspuns d) contribuirea la dezvoltarea și promovarea politicilor de educație fizică și sport (fig. 1).

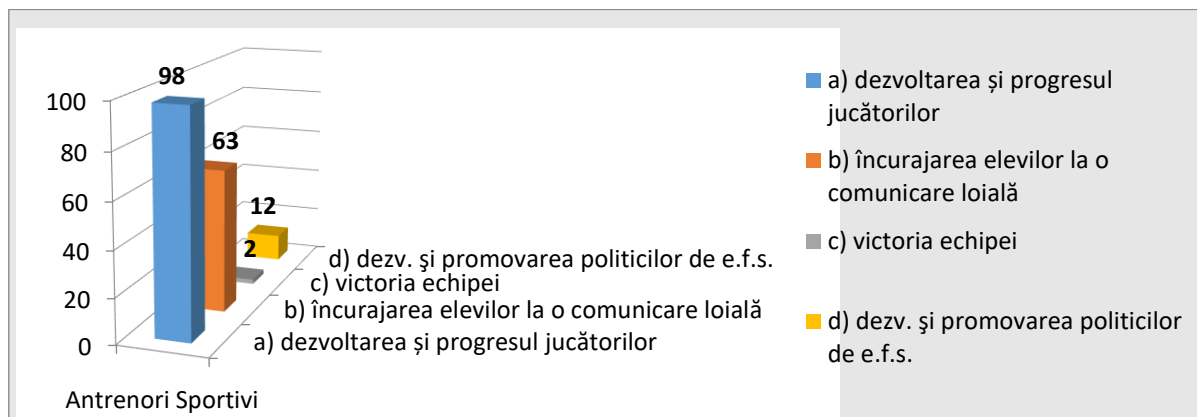

Fig.1. Aspecte importante ale profesiei de antrenor

La întrebarea numărul 6 “Ce tip de comportament trebuie să manifeste un antrenor mai des cu întreaga echipă la antrenamente?”, majoritatea antrenorilor, 65,5% (115) au ales varianta d) toate cele menționate mai sus, 29,7% (52) varianta c) cooperant, 4,6% (8) varianta a) autoritar și 0% varianta b) tolerant (fig. 2).

Antrenorul realizează rolul său conform experienței personale care nu este altceva decât experiență socială, însușită și personalizată. Antrenorul este individul care manifestă dorința evidentă de a înregistra un succes cu sportivii antrenați de el, este un bun organizator, are o atitudine corectă față de oameni, apreciază la un nivel corespunzător valorile culturale, știe să-și stăpânească stările emoționale, este sincer, posedă calități de conducător, este altruist, are un comportament constant [5].

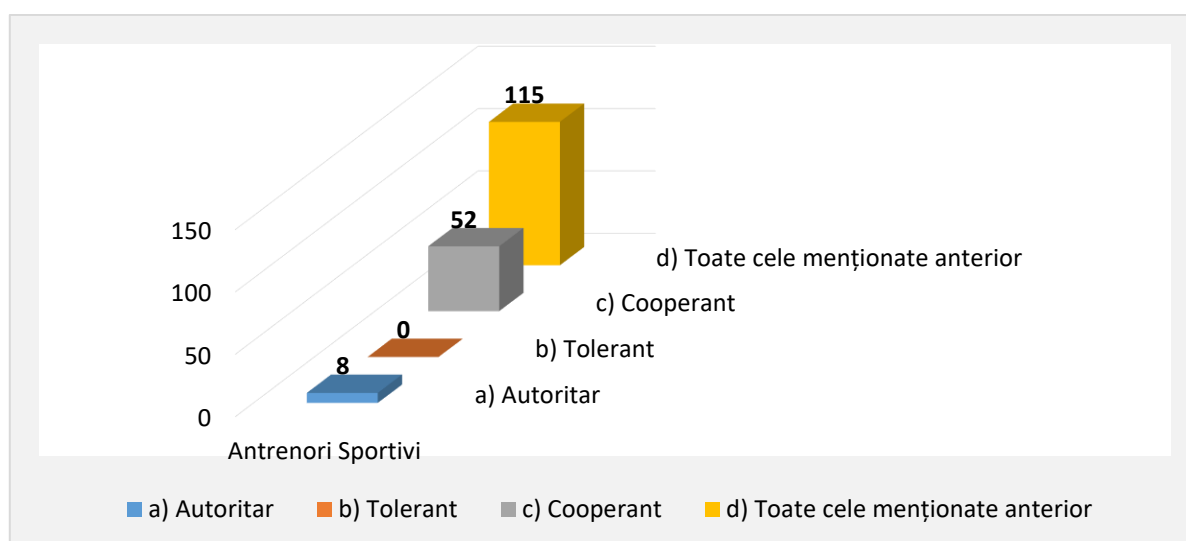

Fig.2. Comportamentul manifestat în timpul antrenamentului

Figura numărul 3 reflectă părerea antrenorilor cu privire la întrebarea numărul 8, “La câte cursuri de perfecționare în domeniul antrenoratului ați participat?”, unde 28% (49) au ales varianta a) nici unul, 26,3% (46) au optat pentru varianta b) – 1; 9,1%(16) varianta de răspuns c) – 2; 36,6%(64) varianta d) – 3 sau mai multe.

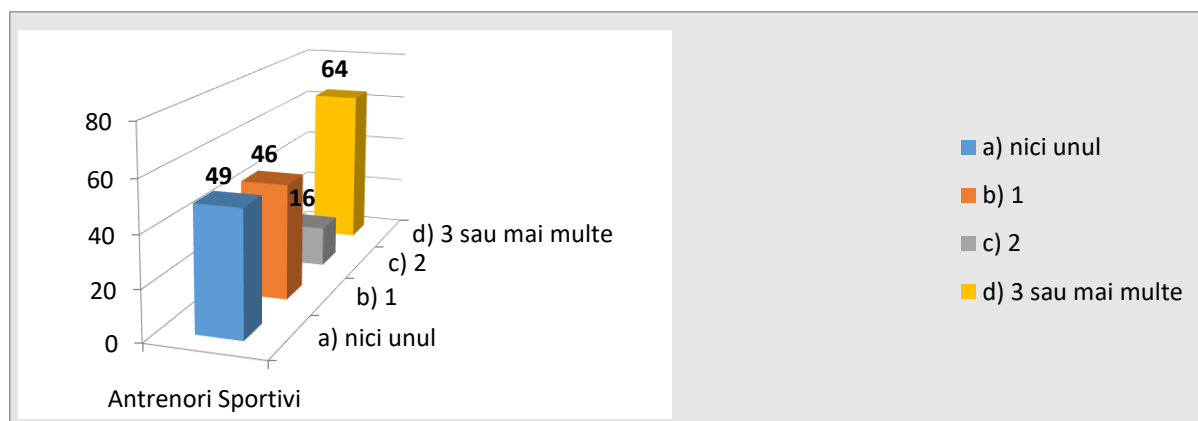

Fig.3. Cursuri de perfecționare în domeniul antrenoratului

La întrebarea numărul 9: “Care ar fi prima etapă a unui antrenor de succes?”, răspunsurile antrenorilor au fost: 85,7%(150) varianta a) începând cu grupa de juniori under 12, 1,7(3) varianta b) începând cu grupa de juniori under 19, 1,7(3) varianta c) începând cu grupa de juniori under 21, 10,9%(19) varianta d) începând cu o grupă de seniori, indiferent de ligă (fig. 4).

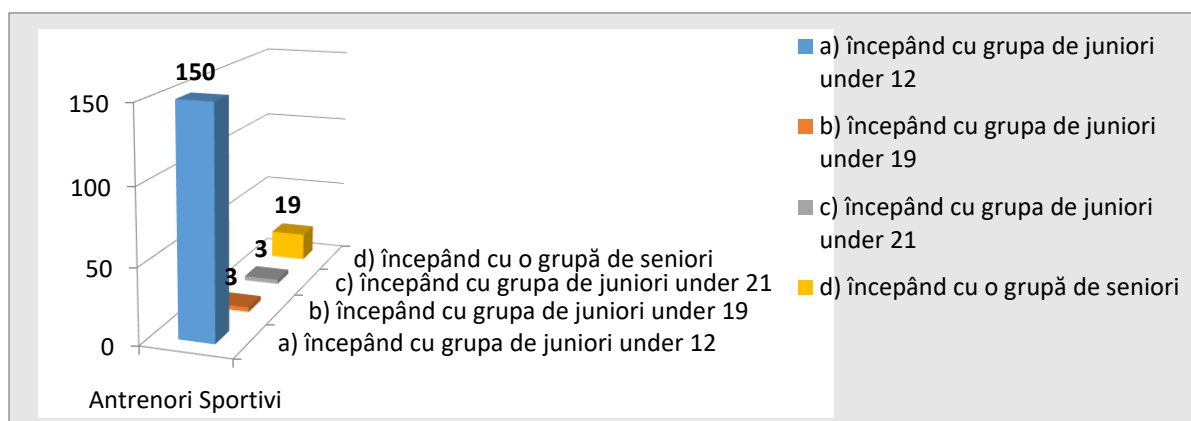

Fig.4. Etape de antrenorat

Începând cu grupa de juniori under 12, pentru un antrenor pe primul loc ar trebui să fie interesele copilului, cunoscându-i pe cei ce îi antrenează. De asta au nevoie copiii, asta își doresc, ca cineva să îi cunoască și să îi înțeleagă. Cu alte

cuvinte, un antrenor ar trebui să vadă sportul prin ochii unui copil. Lucrând cu copiii, un antrenor trebuie să fie pregătit să lucreze pe orice tip de nivel de activități și de motivații. Trebuie să fie atent la fiecare copil în parte, nu doar la cei mai buni dintre ei. Trebuie să ajungă să cunoască copiii ca antrenor, să îi provoace pe fiecare în parte în mod diferit și să elimine orice barieră de participare.

La întrebarea nr.10 “Ce rol joacă cursurile de perfecționare în experiența antrenorului?”, procentajele răspunsurilor oferite au fost următoarele: a) deloc important – 0%, b) puțin important – 1,1% (2), c) important – 30,9 (54), d) foarte important – 69% (119) (fig. 5).

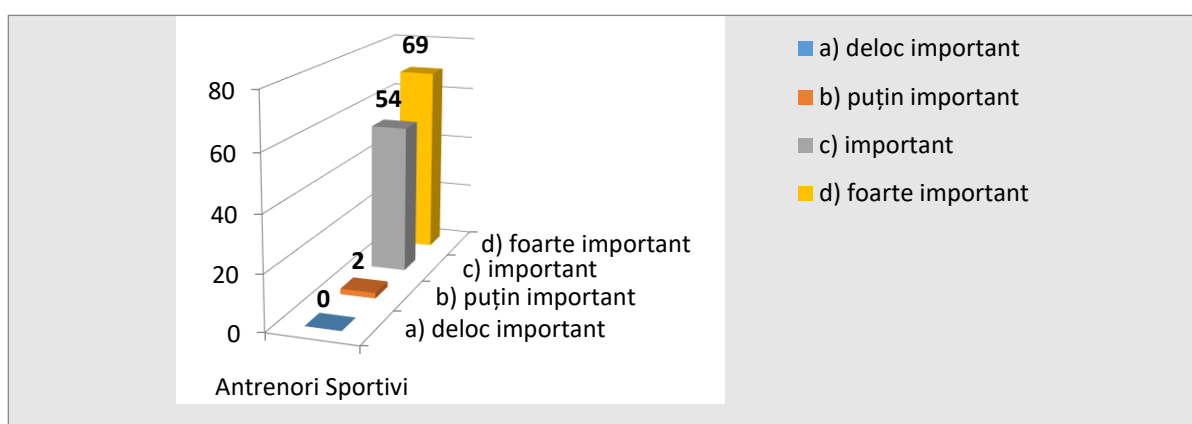

Fig.5. Rolul cursurilor de perfecționare în experiența antrenorilor

Concluzii și perspective pentru continuarea cercetărilor

Sportul este o activitate elementară în viața fiecărui copil sau adult întrucât aduce niște beneficii evidente asupra dezvoltării armonioase și asupra stării de sănătate ale practicanților. Sportul este, de asemenea, un instrument puternic care ajută oamenii să-și conserve echilibrul fizic, dar și mental [6].

În concluzie am putea spune că o comunicare bună poate duce la creșterea performanței sportivului sau colectivului, fiind una dintre principalele elemente ale performanței și că o bună comunicare antrenor-sportiv face ca drumul spre înalta performanță să fie mai ușor și plăcut de parcurs, fapt ce ni se atestă și din răspunsurile oferite la întrebarea numărul 2.

După centralizarea datelor oferite de răspunsurile chestionarelor, putem concluziona că la baza etapei de maturizare a oricărui antrenor stau experiența profesională dobândită pe parcursul anilor, cursurile de formare continuă sau perfecționare, cât și folosirea metodelor diferențiate în predarea antrenamentului sportiv.

Bibliografie

1. Badiu G., Badiu T., Ciorbă C. *Educația fizică a copiilor și a școlilor (Metode și mijloace)*. Chișinău: Editura Garuda-Art, 1999.
2. Bompa T. *Performanță în jocuri sportive: Teorie și metodologie*. Constanța: Editura Ex Ponto, 2003.
3. Chicu V. *Dezvoltarea capacităților de coordonare a elevilor din școlile primare prin aplicarea jocurilor de mișcare la lecțiile de educație fizică: Teză de doctorat în pedagogie*. Chișinău, 2006.
4. Epuran M. *Metodologia cercetării activităților corporale – Exerciții fizice, sport, fitness*. București: Ed. FEST, 2005.
5. Gal D. *Educația și mizele ei sociale*. Cluj-Napoca: Ed. Dacia, 2002.
6. Iluț P. *Abordarea calitativă a socio-umanului*. Iași: Editura Polirom, 1997.

BAZELE TEORETICO-METODICE ALE PREGĂTIRII PROFESIONALE A PROFESORILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ÎN SPORTURILE GIMNASTICE

Craijdan Olga,

Universitatea de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău

Keywords: *course, professional training, physical education teachers, gymnastic sports: rhythmic, artistic, acrobatics, aerobics*

Summary. *This paper describes the course "Theoretical-methodical bases of professional training of physical education teachers in gymnastic sports", which provides continuous professional development of teachers, coaches, physical education and sports instructors with higher pedagogical and sports studies. During the course will be studied the theoretical and methodological bases of gymnastics tests (rhythmic, artistic, acrobatic, aerobic) and other aspects in the field of pedagogy, psychology through which will be performed a professional training of teachers. This course is based on theoretical lessons, but more on the practical-methodical training of physical education teachers in preschool and pre-university institutions.*

Actualitatea

În contextul reformelor în domeniul Ministerului de Educație Culturii și Cercetării Academia de Studii Economice din Republica Moldova, ca coordonator și Universitatea de Educație Fizică și Sport, ca membru, împreună cu Universitatea Danubia din Krems, Austria organizează Proiectul Internațional TOVARDS EUROPEAN UNIVERSITY LIFELONG LEARNING MODEL IN MOLDOVA, acronim: COMPAS, constituit în scopul modernizării și eficientizării în cadrul USEFS a procesului de formare profesională continuă. În cadrul acestui proiect vara aceasta au fost organizate cursuri pentru profesori din universitate noastră. Stagierea s-a finisat cu elaborarea diverselor proiecte-cursuri de perfecționarea profesională continuă pentru profesori, antrenori, instructori de educație fizică și sport și unul din aceste proiecte-cursuri este „Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice”.

Actualmente interesul elevilor față de lecțiile de educație fizică în școală este foarte scăzut și nu stă în rândul orelor preferate. De aceea ca să ridice gradul de motivare și sănătate a elevilor profesorii caută diverse soluții ca orele de educație fizică să fie mai interesante, atractive, eficiente și fortificative. Una din aceste soluții este plecarea profesorilor la diverse cursuri de perfecționare a măiestriei

pedagogice în domeniul respectiv, sau implementarea unor mijloace din diverse probe sportive.

Scopul cercetării

Elaborarea cursului de perfecționarea profesională continuă pentru profesori de educație fizică, instructori de sport, antrenori.

În această ordine de idei, ca să fie realizat acest scop profesorii de educație fizică trebuie să fie pregătiți, de aceea este bine venit cursul de perfecționarea profesională continuă cu denumirea: „*Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice*”.

Analiza rezultatelor

Acest curs este destinat profesori de educație fizică și antrenori de sporturi gimnastice cu studii superioare pedagogice și sportive. Pe parcursul cursului vor fi studiate bazele teoretice și metodologice ale probelor de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică) și alte aspecte din domeniul pedagogiei, psihologiei prin care va fi executată o pregătire profesională a cadrelor didactice. Cursul dat se bazează pe lecțiile teoretice, dar mai mult pe pregătirea practico-metodică a cadrelor didactice de educație fizică din instituțiile preșcolare și preuniversitare. Va fi instruită tehnica executării a celor mai simple exercițiilor de bază din diverse probe de gimnastica: ritmică, artistică, acrobatică, aerobică (proba de gimnastică va fi instruită după posibilitățile implementării ei în școală și preferințele studentului-cursantului). Metodologia instruirii tehnicii în probele de gimnastică, metodică educării capacităților psihomotrice la elevii în diverse probe de gimnastică, instruirea a profesorilor de educație fizică-studenților unor repere de planificare și instruire a procesului de antrenament și alte aspecte.

Din partea organizatorilor a Universității Danubia din Krems, Austria a fost propus un șablon de proiectare a cursului de perfecționare profesională continuă: *Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice*, care este prezentat în Tabelul 1.

Tabelul 1. Șablon de proiectare a cursului de perfecționare profesională continuă: Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice

Informații generale despre cursul LL	
Titlul cursului	<i>Titlul unui curs ar trebui să ofere o scurtă descriere generală a materiei abordate. De asemenea, trebuie să fie atractiv pentru posibila audiență sau solicitanți.</i> Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice
Program de studiu	<i>În ce măsură componentele mediului de învățare sunt în conformitate cu obiectivele și obiectivele programului și criteriile instituționale (rezultatele</i>

	<p><i>învățării, evaluarea cursanților, materiale de studiu, curriculum, activități de învățare etc.)?</i></p> <p>Programul cursului prevede studierea aspectelor teoretice și practico-metodice a implementării de către profesori de educație fizică a probelor de gimnastică în cadrul lecțiilor de educație fizică și extracurriculare în învățământ preuniversitar, primar, gimnazial și liceal. De asemenea prin aceasta se va realiza și pregătirea profesională a profesorilor de educație fizică prin instruirea unui bagaj de mișcări în domeniul probelor de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică), astfel încât profesorii să poată implementa materialul studiat al cursului la lecțiile. Evaluarea va fi combinată teoretic / practic, dar se va acorda prioritate aspectelor practice în proporție de 40/60 %. Programul va fi prevăzut de curricule disciplinare care va fi axate pe cerințele studenților.</p>
Numărul de credite ECTS și numărul de ore	<p>Total 150 de ore: Contact direct 50 de ore, (lucrul individual 100 de ore) – 5 credite</p>
Rezumatul conținutului	<p>Acest curs este destinat <i>profesori de educație fizică și antrenori de sporturi gimnastice cu studii superioare pedagogice și sportive</i>. Pe parcursul cursului vor fi studiate bazele teoretice și metodologice ale sportului de gimnastică (ritmic, artistic, acrobatic, aerobic) și alte aspecte din domeniul pedagogiei, psihologiei prin care va fi executată o pregătire profesională a cadrelor didactice. Cursul dat se bazează pe lecțiile teoretice, dar mai mult pe pregătirea practico-metodică a cadrelor didactice de educație fizică din instituțiile preșcolare și preuniversitare. Va fi instruită tehnica executării exercițiilor de bază din diverse probe de gimnastica: ritmică, artistică, acrobatică, aerobică (proba de gimnastică va fi instruită după posibilitățile implementării ei în școală și preferințele studentului-cursantului). Metodologia instruirii tehnicii în probele de gimnastică, metoda educării capacităților psihomotrice la elevii în diverse probe de gimnastică, instruirea a profesorilor de educație fizică-studenților unor repere de planificare și instruire a procesului de antrenament în probele de gimnastică și alte aspecte.</p>
Grup Dvs. țintă	
Grup țintă	<p><i>Ce fel de cursanți ai dori să atragi pentru cursul tău? (vârstă, profesie etc.)</i></p> <p>Vârsta: 23 și mai mari, bărbați și femei</p> <p>Profesie: profesori de educație fizică și antrenori de sporturi gimnastice cu studii superioare pedagogice și sportive</p> <p><i>În ce măsură există un proces clar care să permită identificarea grupurilor țintă de program și a nevoilor acestora?</i></p> <p>Pe site-ul universității SUPES, există anunțuri și reclame despre organizarea cursului LLL privind dezvoltarea profesională a profesorilor de educație fizică (baze teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice), unde profesorii se pot înscrie imediat la curs.</p> <p><i>În ce măsură sunt evaluate nevoile părților interesate (piața muncii, organismele profesionale etc.)?</i></p> <p>Organizațiile profesionale (instituții preșcolare, ciclul primar, ciclul gimnazial și ciclul liceal) trimit aplicații prin telefon, la poșta electronică și apoi se formează un grup de educatori, profesori, dacă există o cerere și o nevoie pentru acest curs</p>

<p>Cunoașterea, abilitățile și competențele prealabile ale elevilor</p>	<p><i>Ce cunoștințe, abilități și competențe are membrul standard al grupului țintă?</i> Cunoștințe, abilități și competențe psihopedagogice în domeniul educației fizice și sportului</p>
<p>Argumentare</p>	<p><i>De ce au nevoie cursanții acestui curs LLL?</i> Creșterea interesului și a motivației elevilor din diverse cicluri de învățământ față de lecțiile de educație fizică, precum și perfecționarea bazelor profesionale psihopedagogice și teoretico-metodice de formare a profesorilor de educație fizică prin dobândirea de cunoștințe și abilități în desfășurarea diverselor sporturi de gimnastică la lecțiile de educație fizică și extracurriculare.</p> <p><i>Cum acoperă acest curs unele dintre nevoile lor de dezvoltare personală și / sau profesională?</i> Acest curs dezvoltă abilitățile profesionale ale profesorilor de educație fizică în domenii, precum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bazele teoretice și metodologice ale diferitelor tipuri de gimnastică – Conținutul teoretico-metodologic a fiecărei probei de gimnastică; Pregătire fizică a gimnastelor, Pregătire fizică generală a gimnastelor, Pregătire fizică specială a gimnastelor 2. Bazele teoretice și metodologice ale pregătirii tehnice – Noțiuni de tehnica sportivă; Metode de instruire a tehnicii de executare a exercițiilor în probele gimnasticii (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică); Bazele pregătirii coregrafice în gimnastică 3. Planificarea procesului de instruire și de antrenament în probele de gimnastica; Periodizarea procesului de antrenament. Structura și conținutul lecției în probele de gimnastică. Organizarea și conținutul lecției de gimnastica (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică) în școală. 4. Bazele instruirii arbitrajului – Componenta compozițiilor competiționale; Valoarea elementelor de dificultate; Metodica alcătuirii compozițiilor competiționale. 5. Bazele educării psihomotorii a elevilor – Metodica educării capacităților psihomotrice în probele de gimnastică cu copii din învățământ preșcolar și primar; Metodica educării capacităților psihomotrice în probele de gimnastică cu elevii din ciclul gimnazial; Metodica educării capacităților psihomotrice în probele de gimnastică cu elevii din ciclul liceal. 6. Consiliere psihopedagogică în probele de gimnastică – Pregătire psihologică către lecții, Pregătire psihologică către competiții; Aspecte ce țin de evitarea stării de anxietate în gimnastică. <p><i>Cum este conectat cursul la rețeaua și standardele sale profesionale?</i> Bazele teoretico-metodice a cursului ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile de gimnastică respectă standardele europene pentru sistemul de învățământ din Bologna, fiecare domeniu de cunoștințe va corespunde unui set de ore de credite specifice, la sfârșitul cursului studentul va completa ECTS planificat și va primi o diplomă de finalizare a acestui curs.</p>
<p>Cum ajungem la grup</p>	<p><i>Cum doriți să vă ajungeți grupului țintă doriți?</i> Telefon, Internet: website USEFS, Moodle, e-mail, PADLET, Facebook, Viber, messenger, platforma Zoom, google Meet</p>

Proiectarea didactică a cursului LL	
Rezultatele intenționate ale învățării (max. 5)	<p><i>Vă rugăm să introduceți rezultatele învățării cursului. Luați în considerare listarea a 4-6 rezultate ale învățării centrate pe elevi? Ce ar trebui să învețe sau să poată face elevii dvs. ca urmare a participării cu succes la cursul dvs.? În ce măsură rezultatele învățării sunt în conformitate cu viziunea și obiectivele strategice ale instituției? În ce măsură sunt rezultatele învățării definite în concordanță cu nevoile grupurilor țintă și ale părților interesate (inclusiv piața muncii)?</i></p> <p><i>Rezultatele ce trebuie să cunoască student-practicant după finalizarea cu succes a acestui curs:</i></p> <p>O 1. Să posede cunoștințe în conținutul teoretic și metodologic a diferitor probe de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică);</p> <p>O2. Să relateze bazele teoretice și metodologice ale pregătirii tehnice. Să cunoască metode de instruire a tehnicii de executare exercițiilor în probele de gimnasticii (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică);</p> <p>O3. Să cunoască noțiuni de planificare și de periodizare procesului de instruire și de antrenament în probele de gimnastica;</p> <p>O4. Să formeze noțiuni din bazele instruirii arbitrajului – Componenta compozițiilor competiționale;</p> <p>O5. Să elaboreze metodologia educării capacităților psihomotorice a copiilor;</p> <p>O6. Să posede cunoștințe în organizării consilierii psihopedagogică în probele de gimnastică.</p> <p>După finalizarea cu succes a acestui curs, studenții vor cunoaște despre conținutul teoretico-metodologic al fiecărui sport de gimnastică, care include și aspectul pregătirii fizice a gimnastelor, cursanții vor putea elabora un set de exerciții pentru pregătirea fizică generală și specială a gimnastelor;</p> <p>Cursanții vor afla despre noțiunea de tehnică sportivă; despre metodele de antrenament ale tehnicii de efectuare a exercițiilor la probele de gimnastică (ritmice, artistice, acrobatică, aerobe); Bazele antrenamentului coregrafic în gimnastică (pentru a cunoaște pozițiile principale ale brațelor și picioarelor și o încălzire în lângă bară de sprijin);</p> <p>Studenții vor cunoaște noțiunea de Planificare și Periodizare a procesului de pregătire și antrenament în probele de gimnastică; vor avea cunoștințe pentru elaborarea proiectului didactic a unei lecții de gimnastică; pentru organizarea și desfășurarea unei lecții de gimnastică în școală (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică în funcție de accesibilitatea și posibilitatea școlii);</p> <p>Studenți vor cunoaște componenta compozițiilor competitive, valoarea elementelor de dificultate; metodologia compunerii compozițiilor competitive;</p> <p>Cursanții vor cunoaște metodologia educării abilităților psihomotorii în probele de gimnastică cu elevii din învățământul preșcolar și primar; din ciclul gimnazial și liceal;</p> <p>Cursanții vor afla despre noțiunea de pregătire psihologică pentru lecții, pregătirea psihologică pentru concursuri; Aspecte legate de evitarea stării de anexare în gimnastică.</p>
Metode de evaluare	<p><i>Ce fel de metode de evaluare formative și / sau sumative vor fi utilizate? de exemplu, eseuri, examene la alegere multiplă, rapoarte de proiect, ePortfolio etc.</i></p>

	Nota totală a cursului va consta dintr-o notă actuală pentru sarcini de testare practică a evaluării curente și note pentru cunoștințe teoretice care vor fi obținute dintr-un test scris.											
Abordare pedagogică	<p><i>În ce măsură sunt definite conceptele cheie educaționale ale programului (de exemplu, organizarea centrată pe cursant a programului, învățarea bazată pe probleme, instruirea la locul de muncă etc.)?</i></p> <p>Cursul în ansamblu este axat doar pe student, fiind un curs pentru adulți care au deja o profesie, dar doresc să își consolideze cunoștințele și abilitățile practice într-un domeniu legat de cel de care aparțin. Cursul se va concentra pe învățarea bazată pe cazuri reale din practica, iar instruirea va avea loc în domeniul în care studenții vor fi profesori-antrenori și vor organiza și desfășura anumite forme de lecții din probele de gimnastică și activități sportive de gimnastică cu diferite contingente de vârste de elevi din învățământ preuniversitar, primar, gimnazial și liceal.</p> <p>Conceptele cheie educaționale ale programului sunt organizarea centrată pe student a programului, educația profesională.</p>											
Numărul de studenți	Minimum 10 – maximum 25 de studenți											
Modul de livrare a cursului	<p><i>Alegeți modul de livrare care va fi utilizat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Față în față; • învățare mixtă (amestec între învățare față în față și învățare online); • Curs online. <p>Învățare mixtă (amestec între învățarea față în față și învățarea online)</p>											
Activități de învățare	<p><i>Scrieți o listă de activități de învățare planificate pentru cursul LL.</i></p> <p><i>NB: Activitățile trebuie să fie aliniată la rezultatele de învățare preconizate, precum și la metodele de evaluare.</i></p> <p><i>În ce măsură sunt adaptate caracteristicile programului (program, materiale de curs, metode de predare etc.) la nevoile grupului țintă?</i></p> <p>Listă de activități de învățare planificate</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Denumirea lecției</th> <th style="width: 33%;">Conținutul teoretic Metoda de predare</th> <th style="width: 33%;">Activități de învățare și evaluare Metoda de predare</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bazele teoretice și metodologice ale diferitor probe de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică)</td> <td>Conținutul teoretico-metodologic a fiecărei probei de gimnastică; Pregătire fizică a copiilor, Pregătire fizică generală a copiilor, Pregătire fizică specială a copiilor Metoda de predare: onlyne sau față în față</td> <td>Elaborarea și demonstrarea unui complex de exerciții de pregătire fizică generală și unui complex de exerciții de pregătire fizică specială pentru copii în dependența de proba de gimnastică și vârsta copiilor</td> </tr> <tr> <td>Bazele teoretice și metodologice ale pregătirii tehnice în gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică)</td> <td>Noțiuni de tehnica sportivă; Metode de instruire a tehnicii de executare a exercițiilor în probele gimnasticii (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică); Bazele pregătirii coregrafice în gimnastică.</td> <td>Elaborarea și demonstrarea unui complex de exerciții coregrafice de încălzire lângă bara de sprijin</td> </tr> </tbody> </table>			Denumirea lecției	Conținutul teoretic Metoda de predare	Activități de învățare și evaluare Metoda de predare	Bazele teoretice și metodologice ale diferitor probe de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică)	Conținutul teoretico-metodologic a fiecărei probei de gimnastică; Pregătire fizică a copiilor, Pregătire fizică generală a copiilor, Pregătire fizică specială a copiilor Metoda de predare: onlyne sau față în față	Elaborarea și demonstrarea unui complex de exerciții de pregătire fizică generală și unui complex de exerciții de pregătire fizică specială pentru copii în dependența de proba de gimnastică și vârsta copiilor	Bazele teoretice și metodologice ale pregătirii tehnice în gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică)	Noțiuni de tehnica sportivă; Metode de instruire a tehnicii de executare a exercițiilor în probele gimnasticii (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică); Bazele pregătirii coregrafice în gimnastică.	Elaborarea și demonstrarea unui complex de exerciții coregrafice de încălzire lângă bara de sprijin
Denumirea lecției	Conținutul teoretic Metoda de predare	Activități de învățare și evaluare Metoda de predare										
Bazele teoretice și metodologice ale diferitor probe de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică)	Conținutul teoretico-metodologic a fiecărei probei de gimnastică; Pregătire fizică a copiilor, Pregătire fizică generală a copiilor, Pregătire fizică specială a copiilor Metoda de predare: onlyne sau față în față	Elaborarea și demonstrarea unui complex de exerciții de pregătire fizică generală și unui complex de exerciții de pregătire fizică specială pentru copii în dependența de proba de gimnastică și vârsta copiilor										
Bazele teoretice și metodologice ale pregătirii tehnice în gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică)	Noțiuni de tehnica sportivă; Metode de instruire a tehnicii de executare a exercițiilor în probele gimnasticii (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică); Bazele pregătirii coregrafice în gimnastică.	Elaborarea și demonstrarea unui complex de exerciții coregrafice de încălzire lângă bara de sprijin										

		<i>Metoda de predare:</i> onlyne sau față în față	
	Planificarea procesului de instruire și de antrenament în probele de gimnastica	Periodizarea procesului de antrenament. Structura și conținutul lecției în probele de gimnastică. Organizarea și conținutul lecției de gimnastica (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică) în școală <i>Metoda de predare:</i> onlyne sau față în față	Elaborarea unei planificări de lungă durată (un an) a procesului de antrenament în probele de gimnastica Elaborarea unei lecții de antrenament de gimnastică
	Bazele instruirii arbitrajului	Componenta compozițiilor competiționale. Valoarea elementelor de dificultate. Metodica alcătuirii compozițiilor competiționale. <i>Metoda de predare:</i> onlyne sau față în față	Alcătuirea unei compoziției competiționale pentru o probă de gimnastică după dorință
	Bazele educării capacităților psihomotorii a elevilor în sporturile de gimnastică	Metodica educării capacităților psihomotrice în probele de gimnastică cu elevii din ciclul preșcolar și primar; gimnazial și liceal <i>Metoda de predare:</i> onlyne sau față în față	Elaborarea și demonstrare a trei complexe de educare a capacităților psihomotrice cu elevii din ciclul preșcolar și primar, gimnazial și liceal.
	Consiliere psihopedagogică în probele de gimnastică	Pregătire psihologică către lecții, Pregătire psihologică către competiții; Aspecte ce țin de evitarea stării de anxietate în gimnastică <i>Metoda de predare:</i> onlyne sau față în față	Elaborarea unui chestionar pentru determinarea stării psihologice a copiilor
Infrastructură și dispozitive	<p><i>În ce măsură sunt definite cerințele serviciilor de asistență pe baza nevoilor identificate ale grupului țintă (tutorat, suport TIC, îndrumare, consultare, comunicare etc.)?</i></p> <p>Grupul țintă va fi asistat de un tutor care va conduce cu programul și cursurile dezvoltate, dar și cu sprijinul TIC de la profesor, îndrumare (materiale scrise și electronice ale cursului), platforme de comunicare Moodle și instituții publice. Consultațiile teoretice și practice sunt posibile în sală dar și prin internet online prin calculator, notebook, telefon etc</p> <p>Cerințele serviciului de asistență definite pe baza nevoilor identificate ale grupului țintă (tutorat, consultare, comunicare).</p>		
Mediu virtual și instrumente digitale	<p><i>e.g. Moodle, Mahara, Canva, Kahoot, padlet, Google Classroom; Microsoft Teams, web conferencing tools like Skype, adobe connect, etc.</i></p> <p>Website USEFS, Moodle, padlet, Google Classroom, Google meet, E-mail, Facebook, Viber, messenger, web conferencing tools like Skype, Zoom</p>		

Staful colaboratorilor	
Rolurile necesare	<p><i>În ce măsură rolurile și responsabilitățile întregului personal implicat în planificarea, implementarea, monitorizarea și perfecționarea programului sunt clare și în concordanță cu competențele necesare pentru realizarea programului?</i></p> <p>Rolurile și responsabilitățile tuturor personalului implicat în planificarea, implementarea, monitorizarea și îmbunătățirea programului sunt în general clare și corespund nivelului ridicat de pregătire și competențelor pentru implementarea cursului: Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile de gimnastică</p>
Numărul de profesori	În dependența de numărul de studenți și rezultatelor dorite în cadrul cursului pot participa 4-5 profesori
Numărul de tuteurs	În dependența de numărul de studenți și rezultatelor dorite în cadrul cursului pot participa 4-5 tutori
Cunoștințe de bază necesare, abilități, competențe ale lectorilor / tutorilor	<p><i>În ce măsură selecția personalului didactic adecvat este în conformitate cu obiectivele strategice și conceptele educaționale ale cursului?</i></p> <p>Personalul didactic este în conformitate cu obiectivele strategice și conceptele educaționale ale programului, deoarece sunt capabili să utilizeze instrumentele TIC pentru a organiza activitatea online prin diferite platforme educaționale, dar sunt, de asemenea, creativi atunci când vine vorba de diversificarea procesului educațional, fie că este online, prezența mixtă sau în direct a studenților în sală de sport sau clasă.</p> <p>Cadrul didactic trebuie să posede de următoarele competențe de bază: Competențe de cunoaștere, practice/aplicative și atitudinale.</p> <p>Personalul didactic corespunde obiectivelor strategice și a conceptelor educaționale ale programului-cursului, și anume, au cunoștințe teoretice și practico-metodologice în pregătirea profesională a profesorilor de educație fizică în predarea și implementarea diferitelor probe de gimnastică (ritmică, artistică, acrobatică, aerobică) în domeniul lecțiilor de educație fizic și a lecțiilor extracurriculare, precum și de exemplu,</p> <p>Lectorul este capabil să folosească Moodle.</p> <p>Lectorul poate folosi instrumentul de conferință web Skype.</p> <p>Lectorul este capabil să modereze discuțiile online într-un forum online.</p> <p>Lectorul poate include experiența educațională anterioară a studentului-profesor de educație fizică în conducerea unei lecții de gimnastică sau predarea tehnicii mișcărilor de gimnastică în clasă etc.</p>

Alte elemente cheie

- Instituția are o procedură comună de admitere la nivel instituțional pentru asigurarea transparenței studenților, dar și proceduri specifice programului „Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice”.

- În prezent nu există un plan bugetar detaliat (care să definească viabilitatea programului, veniturile și cheltuielile preconizate, nu există furnizarea de burse).

• La comunicarea cu grupul țintă în timpul lecțiilor de perfecționare a profesorilor de educație fizică și a antrenorilor procedurile de admitere au fost comunicate clar, subliniind abilitățile pe care le vor dobândi în urma programului propus, care le va fi util fie pentru locul actual de muncă, fie pentru nou loc de muncă.

Concluzii

În urma celor expuse, cursul prezentat va fi implementat în practică și profesorii de educație fizică vor acumula o experiență practico-metodică bogată după finisarea lui, iar cunoștințele acumulate vor putea realiza în cadrul lecțiilor de educație fizică și extracuriculare în diverse cicluri de învățământ.

Bibliografie

1. Ильин Е.П. *Психомоторная организация человека*: Учеб. для вузов. Санкт-Петербург: Питер, 2003. 384 с.
2. Карпенко Л.А. (ред.). *Художественная гимнастика*: Учебник; Под общ. ред. Л.А. Карпенко. Москва: Изд-во ВФХГБ 2003. 383 с.
3. Смолевский В.М. *Спортивная гимнастика*: энциклопедия / сост. В.М. Смолевский; ред. Л.Я. Аркаев. Москва, 2006. 384 с.
4. <https://mdl.donau-uni.ac.at/edtech-research/my/>

FORMAREA PROFESORILOR PENTRU DEZVOLTAREA RELAȚIILOR ȘCOALĂ-FAMILIE ÎN PROCESUL EDUCAȚIEI FIZICE

Gonțearuc Svetlana, Leșco Victoria

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

***Key-words:** physical education, teacher training, pedagogical competences, physical education teacher; family-school.*

***Summary.** The article is devoted to the study and analysis training of professional competences in professor from the perspective of developments relations family-school.*

Actualitatea

Formarea profesorilor din perspectiva dezvoltării relațiilor școală-familie constituie o dimensiune educațională indispensabilă [2].

Valorificarea în practică a sistemului de formare continuă este condiționată de necesitatea formării cadrelor didactice eficiente pentru realizarea relațiilor școală-familie în procesul educației fizice [3].

Cele mai actuale orientări în domeniul dezvoltării relațiilor școală-familie determină importanța unor principii-cheie în vederea asigurării calității acestui proces. Unul din ele vizează formarea cadrelor didactice, astfel încât acestea să aibă atitudini, valori și competențe necesare și corespunzătoare pentru activitatea eficientă în mediul educațional [5]. Competența profesională pedagogică reprezintă o combinație dinamică de cunoștințe, capacități și atitudini exercitate și demonstrate în situații similare sau autentice, formarea acestora fiind scopul programelor educaționale. Competența constituie capacitatea complexă de realizare a obiectivelor comportamentale, exercitate adecvat și spontan în diferite situații, prin mobilizarea resurselor interne și externe, pentru atingerea scopului în contextul experiențelor sociale autentice [1, 4].

Scopul investigației constă în fundamentarea programului de formare psihopedagogică continuă pentru dezvoltarea parteneriatului școală-familie în procesul educației fizice și activităților sportive.

Obiectivele cercetării: analiza reperelor teoretice privind impactul parteneriatului școală-familie asupra dezvoltării copiilor în procesul educației fizice; identificarea premiselor pentru formarea competențelor profesionale la profesori din domeniul educației fizice și sportului privind parteneriatul școală-familie; elaborarea și argumentarea programului de formare psihopedagogică a profesorilor de educație fizică pentru dezvoltarea parteneriatului școală-familie.

Metodologia cercetării științifice se constituie din metode teoretice: analiza, sinteza, compararea, generalizarea, sistematizarea conceptelor privind parteneriatul școală-familie, metode experimentale: experimentul pedagogic; metode empirice: conversația, anchetarea, testarea, observația; metode de interpretare a datelor: analiza cantitativă și calitativă a datelor cercetării și prelucrarea matematică și statistică a rezultatelor experimentale.

Organizarea și rezultatele cercetării

Cercetarea a fost organizată în anii universitari 2019-2020 pe un lot de 96 profesori de educație fizică din cadrul Departamentului Formare Continuă USEFS eșantion reprezentativ pentru validarea datelor cercetării.

Au fost studiate și analizate conținuturile curriculare și obiectivele la modulul Psihopedagogic. Au fost studiate opiniile profesorilor de educație fizică privind parteneriatul școală-familie.

Referitor la importanța și necesitatea promovării parteneriatului școală-familie, 39% din profesori consideră că în procesul educației fizice și sportului pot fi formate, dezvoltate parteneriate școală-familie, dar au nevoie de cunoașterea unor metode adecvate, 46% cred că această formare ar fi realizabilă în mai mică măsură, deoarece lecția de educație fizică este orientată spre dezvoltarea fizică armonioasă a elevilor în cadrul școlar, 15% – că nu ar avea nici o importanță educația fizică pentru formarea parteneriatului școală-familie (fig.1).

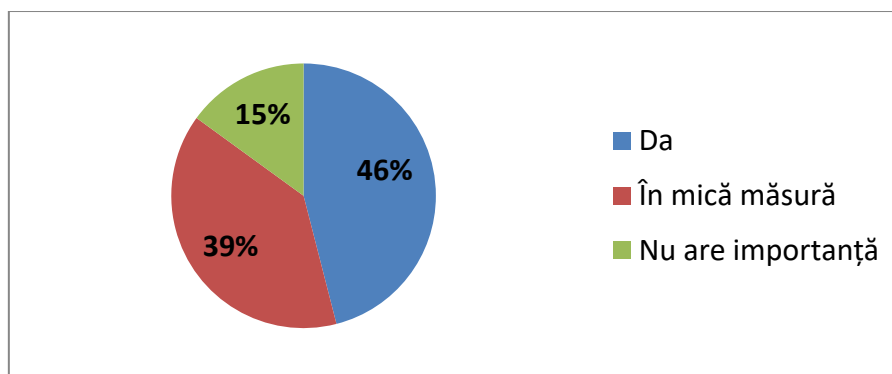

Fig.1. Importanța promovării parteneriatului școală-familie prin educație fizică și sport

Potrivit opiniei unor profesori aceștea inițiază frecvent parteneriate sociale în timpul orelor de educație fizică și alte activități sportive. Prin urmare, educația fizică și sportul reprezintă un mediu favorabil și atractiv pentru organizarea activităților care presupun cooperare parteneriatului școală-familie susțin 79% din profesori, 21% – resping această idee (fig. 2).

Astfel, cele mai importante parteneriate acumulate în procesul educației fizice activităților sportive sunt considerate: *lucrul în grup și pentru grup; cooperarea pentru organizarea acțiunilor; ajutorarea copiilor; respectarea regulilor; luarea*

deciziilor, acceptarea și asumarea responsabilităților, formarea comportamentului prosocial etc.

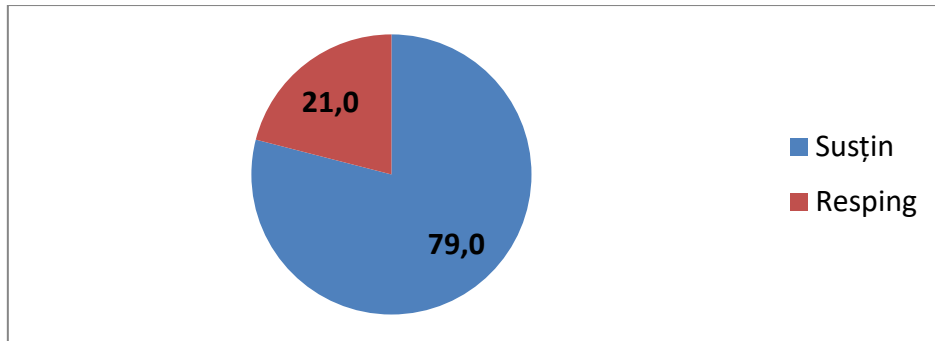

Fig.2. Predarea abilităților parteneriale în procesul educației fizice și activităților sportive

Un număr foarte redus de profesori au putut defini noțiunea de parteneriat școală-familie, majoritatea dintre ei oferind doar unele elemente componente ale acestuia 26%, ceilalți au omis acest subiect (fig. 3).

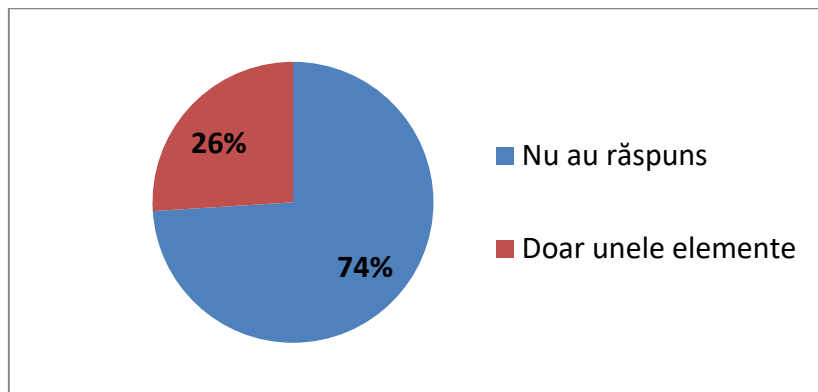

Fig.3. Cunoașterea definițiilor parteneriat școală-familie

86% din subiecți cred că în procesul educației fizice și activităților sportive parteneriat școală-familie ar avea un efect pozitiv asupra formării culturii fizice la elevi, iar 14% – că efectele acestea sunt ne semnificative (fig. 4).

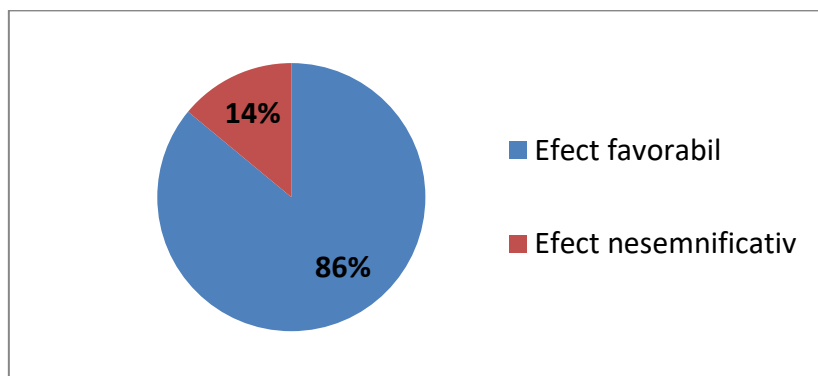

Fig.4. Efectele educației fizice asupra formării parteneriatului școală-familie

Cercetarea noastră denotă că principalele elemente ale comportamentului elevilor care pot fi divizate în parteneriatul școală-familie în procesul educației fizice au fost menționate după cum urmează: 21% – afirmă că acestea diminuează reacții de egoism, 17% – denotă aplanarea conflictelor, restul 62% – diminuează stărilor agresive (fig. 5).

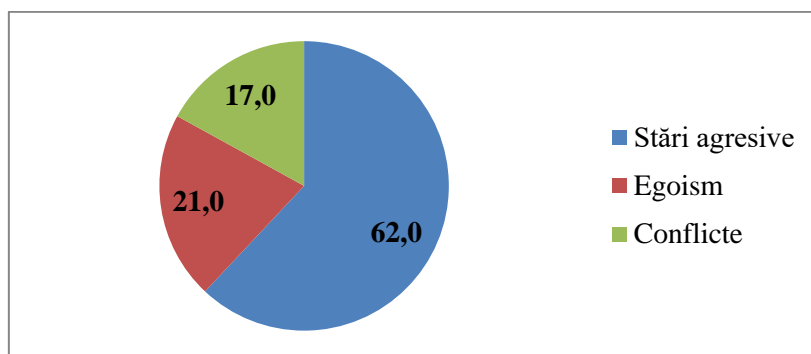

Fig.5. Elemente ale comportamentului elevilor dirijate în cadrul parteneriatului școală-familie

Profesorii sunt de acord că efectele parteneriatului școală-familie în procesul educației fizice și activităților sportive pozitive, sporesc stima de sine 36%, consolidează relații internaționale productive – 33% și favorizează acceptarea socială – 31% (fig. 6).

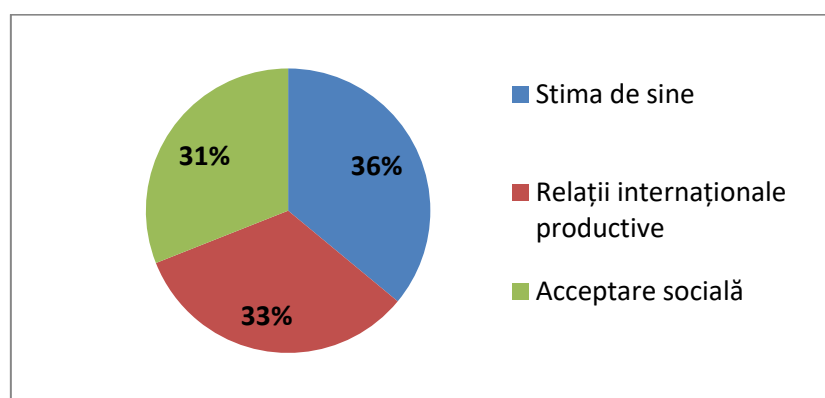

Fig.6. Efectele parteneriatului școală-familie

În cadrul parteneriatului școală-familie pot fi soluționate chestiunile morale și cele ce sunt în legătură cu relațiile interpersonale – consideră 27% din profesori, moralitatea relaționează cu comportamentul prosocial – susțin 25% din ei, iar în cazul când elevii se confruntă cu un conflict moral, acesta poate fi soluționat în parteneriat cu familia – consideră 48% (fig.7).

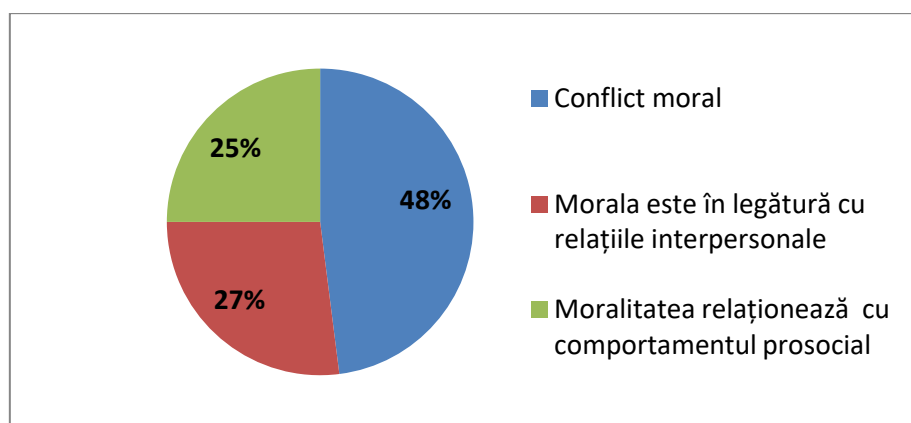

Fig. 7. Relația dintre formarea comportament prosocial al elevilor și parteneriatul școală-familie în procesul educației fizice și activităților sportive

Un număr modest din cei investigați au enumerat doar unele elemente ale comportamentului prosocial al elevilor și metode de formare/dezvoltare ale acestuia în cadrul parteneriatului școală-familie. Altruismul, empatia, construirea relațiilor interpersonale pozitive au fost calitățile cel mai frecvent acceptate.

Cunoașterea elementelor componente ale comportamentului prosocial de către profesor în parteneriat școală-familie denotă că majoritatea dintre ei – 36% consideră că altruismul este cel mai esențial element, 31% indică formarea sentimentelor empatică, 24% – numesc relațiile interpersonale formate în activitățile fizice ca fiind definitorii pentru formarea comportamentului prosocial, 18% valorifică ajutorul fizic acordat în acest sens, ajutorul verbal – este remarcat doar de 10%, iar interacțiunile reciproce sunt menționate numai de 9% din cadrele didactice (fig. 8).

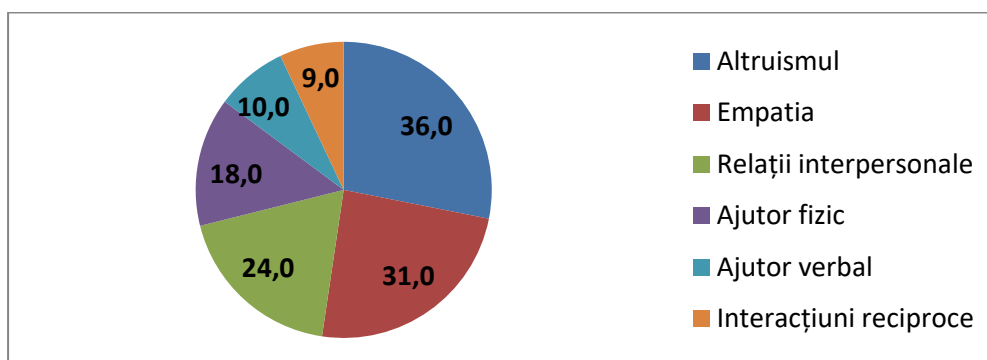

Fig. 8. Elemente ale comportamentului prosocial la elevi formate în parteneriat școală-familie

A fost subliniată importanța unor strategii de dezvoltare către școli pentru un parteneriat eficient școală-familie.

Acestea includ o serie de elemente, precum:

- dezvoltarea unei viziuni cu privire la implicarea părinților în procesul de dezvoltare psihofizică a elevilor prin mijloacele educației fizice și sportului;
- creșterea vizibilității și accesibilității echipei școlare prin crearea contactelor școală-părinți;
- valorizare și atenție la doleanțele părinților;
- conectare la aspecte considerate importante de către părinți și cu care aceștia au afinități, prin conștientizarea aspectelor familiare;
- atenție la calitatea comunicării dintre școală și părinți;
- acordare de timp și spațiu părinților pentru a participa la activitățile școlii.

Au fost evidențiate o serie de bariere de ordin psihologic și cultural, întâmpinate de profesori în comunicarea cu părinții. A fost exprimată și necesitatea pregătirii profesorilor pentru inițierea și dezvoltarea parteneriatelor cu părinții din diferite medii.

În acest context a fost menționată necesitatea integrării procesului de comunicare profesor-părinte într-o perspectivă mai amplă asupra diversității în educație. A fost exprimată și necesitatea pregătirii profesorilor pentru a lucra cu părinții aparținând unor grupuri defavorizate.

Toate aceste elemente configurează o concepție unitară, care vizează întregul proces de formare a cadrelor didactice pentru dezvoltarea relațiilor școală-familie în procesul educației fizice.

Această concepție are la bază opțiunea metodologică de asigurare a unei învățări active și interactive, experiențiale, de experimentare practică a unor strategii de instruire în cadrul cursului de formare continuă a profesorilor de educație fizică.

În rezultatul cercetării a fost elaborat un model experimental al programului de formare a profesorilor de educație fizică la cursul parteneriat școală-familie din cadrul Modulului Aspecte Psihopedagogice ale educației fizice.

Acest model are proiectate următoarele obiectivele curriculare: formarea viziunii de ansamblu asupra celor mai importante concepte, definiții, principii privind parteneriat școală-familie și asupra politicii în domeniu; achiziționarea de cunoștințe și formarea capacităților de orientare în nivelurile managementului parteneriat școală-familie și de determinare a rolurilor și responsabilităților subiecților implicați în implimentarea educației de calitate; familiarizarea cu particularitățile de dezvoltare a copilului în familie și cu modalități de valorificare a acestora în procesul educației fizice; cunoașterea și înțelegerea esenței și modalităților de proiectare – elaborare/aplicare a adaptărilor parteneriatului școală-familie; formarea competențelor de identificare, proiectare și aplicare a celor mai adecvate tehnologii didactice în organizarea parteneriatului școală-familie și dezvoltarea comportamentelor productive, a atitudinilor pozitive și deschise, a gândirii critice și relaționale despre structurile, procesele și valorile

sistemului educațional, promovate pentru susținerea practicilor de parteneriat eficient.

Finalități cursului sunt proiectate: la nivel de cunoaștere; la nivel de aplicare; la nivel de formulare de judecăți de valoare și atitudini, la nivel de comunicare și la nivel de autoinstruire.

Un aspect important al studierii unității de curs îl constituie conținuturile ce vizează dezvoltarea și abordarea individualizată a copiilor în procesul parteneriatului școală-familie. În această ordine de idei profesorii sunt familiarizați cu particularități de dezvoltare a copiilor în familie.

În unitatea de conținut „Formarea profesorilor pentru dezvoltarea relațiilor școală-familie în procesul educației fizice”, sunt studiate: concepte și tendințe actuale în abordarea individualizată a copilului; planificarea și organizarea procesului educațional din perspectivă parteneriat școală-familie; evaluarea parteneriatului școală-familie din perspectivele individualizării.

O altă unitate de conținut prezintă tehnologiile didactice utilizate în parteneriat școală-familie: tehnologii didactice din perspectiva stilurilor de învățare; tehnologii didactice din perspectiva inteligențelor multiple; tehnologii didactice asistive; strategii didactice de asistență a copiilor parteneriat școală-familie.

La finele studiului disciplinei profesorii demonstrează competențe generale și de specialitate la nivel de cunoaștere, aplicare și integrare privind problematica complexă a parteneriatului școală-familie în activitatea profesională reflectând Indicatorii de parteneriat: Crearea unei culturi de parteneriat (Construcția comunitară; Stabilirea unor valori de parteneriat); Producerea unor politici de parteneriat (Dezvoltarea unei școli a tuturor, Organizarea sprijinului pentru diversitate); Dezvoltarea practicilor pentru parteneriat.

Având în vedere complexitatea conținuturilor disciplinei, doar cunoașterea domeniului nu poate asigura învățarea eficientă a acestora.

Noile paradigme au dus la o restructurare a câmpului competențelor referitoare la managementul conținuturilor. La baza cercetării a fost promovat modelul structural al competențelor pe trei dimensiuni: cunoașterea disciplinei, pregătirea pedagogică generală și cunoașterea pedagogiei conținuturilor.

Competențe privind cunoașterea disciplinei se referă la cantitatea, calitatea, structurarea și organizarea informațiilor, la conceptualizarea realizată în domeniul particular al disciplinei studiate.

Modul de abordare a disciplinei, înțelegerea profundă a conținuturilor acesteia, sunt premise ale asigurării unor conceptualizări corecte la nivelul subiecților și ale situării acestora pe nivele superioare de înțelegere și gândire a disciplinei. Competențele care se înscriu în această dimensiune sunt legate de:

Cunoașterea disciplinei – este necesar ca un profesor competent să stăpânească sistemul de conținuturi, tehnici, limbaje proprii dezvoltării parteneriatului școală-familie, precum și schemele conceptuale corespunzătoare, modul său specific de a aborda problemele, propriile metode de comunicare cu copii și părinți. Importanța specială prezintă perspectiva sistemică de abordare, identificarea și interrelaționarea concepțiilor științifice, în viziunea celor mai recente cercetări științifice în domeniul educației fizice la general și a parteneriatelor școală-familie în special.

Cunoștințe despre disciplină – se referă la achizițiile pe care le dețin profesorii privind procesualitatea dezvoltării socioculturale a disciplinei de studiu, funcțiile și caracteristicile parteneriatului eficient școală-familie.

I. Competențe legate de identificarea strategiilor, metodelor și procedeelelor de investigare științifică, de valorizare a metodelor de cunoaștere, de identificare a etapelor relevante ale evoluției științifice și de fundamentarea epistemologică a disciplinei.

II. Competențele legate de pregătirea pedagogică generală sunt corelate cu cunoașterea de către profesori a problematicii educaționale, cum ar fi: strategiile de comunicare în cadrul dezvoltării parteneriatului școală-familie, proiectarea și aplicarea planului de dezvoltare a parteneriatului școală-familie.

III. Competențe privind utilizarea în activitate a metodelor pedagogice, prin stabilirea sistemului metodologic și valorificarea potențialului instructiv-educativ al metodelor pedagogice, realizate în mod contextualizat, în funcție de factorii obiectivi și subiectivi majori care intervin în procesul curricular.

IV. Competențe privind cunoașterea caracteristicilor relevante de dezvoltare psihofizică și socializare a elevilor în cadrul familiar și cel școlar.

V. Competențe legate de identificarea și depășirea dificultăților cu care se confruntă profesorii în dezvoltarea parteneriatului școală-familie în procesul educației fizice.

Concluzii și perspective pentru continuarea cercetărilor

În literatura de specialitate și practica educațională se operează cu diverse criterii și modele de clasificare a competențelor didactice realizate pe mai multe dimensiuni ale activității profesionale. În studiu ne-am propus să trecem complexa problematică a competențelor prin conținuturilor curriculare a modului parteneriat școală-familie în procesul educației fizice. Elaborarea și implimentarea Modelului pedagogic propus v-a eficientiza formarea profesională continuă a profesorilor din domeniul educației fizice și sportului pentru parteneriat școală-familie. În concluzie afirmăm, că dezvoltarea parteneriatului școală-familie în procesul educației fizice este o necesitate a sistemului educațional actual. Abordarea parteneriatului școală-familie la nivel de proces și produs, formarea competențelor vizate la cadrele didactice din domeniul

educației fizice devine o strategie de asigurare a calității procesului de formare continuă.

Bibliografie

1. Botnari V. *Paradigma holistică – reper metodologic în studierea competenței profesionale*. În: Studia Universitatis, 2009, nr.6 (26), p. 97-100.
2. Cuznețov L. *Dimensiuni psihopedagogice și etice ale parteneriatului educațional*. Chișinău: UPS ”I.Creangă”, 2002. 125 p.
3. Gonțearuc S. *Impactul disciplinelor psihopedagogice asupra formării competențelor profesionale la viitorii profesori de educație fizică*. În Materialele conferinței științifice internaționale a studenților: Probleme actuale ale teoriei și practicii culturii fizice. Chișinău: USEFS, 16-17 mai 2013.
4. Guțu V. și al. *Standarde de competență – instrument de realizare a politicilor educaționale*. Chișinău, 2010. 272 p.
5. Leșco V. *Formarea parteneriatului în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*. În: Știința culturii fizice, nr. 30/1, 2018, p. 6.

METODOLOGIA PREDĂRII EXERCITIILOR ACROBATICELA LECTIILE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ÎN CONTEXTUL FORMĂRII PROFESIONALE CONTINUE ONLINE A CADRELOR DIDACTICE

Moga Carolina,

Universitatea de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Keywords: *continuing professional training, online training, physical education teachers, elements of acrobatic gymnastics.*

Annotation. *The present research has addressed the issue of continuing professional training of physical education teachers, which is an important objective for improving the quality of education at each level of education. The COVID 19 pandemic has rapidly transformed studies, emphasizing the integration of online education into the educational supply. Thus, in this article we propose an online training model for teachers on the subject „Methodology for teaching elements of acrobatic gymnastics in the context of continuing online training of teachers in the physical education discipline”.*

Actualitatea

Actualizarea permanentă a standardelor de învățare înaintea cerințe înalte către procesul de perfecționare permanentă a cadrelor didactice, inclusiv la disciplina „Educația fizică”. Astfel, pregătirea profesională continuă a specialistului din domeniul educației fizice reprezintă un obiectiv de bază pentru creșterea calității educației la fiecare treaptă de învățământ.

Activitatea pedagogică a profesorului de educație fizică necesită o perfecționare continuă și permanentă, fiind complexă, multiaspectuală și impunând competențe profesionale adecvate. Aceasta înaintea cerințe deosebite față de nivelul de posedare a cunoștințelor, a abilităților, a deprinderilor și priceperilor motrice, a metodelor și mijloacelor de instruire, a tehnologiilor educaționale avansate, dar și despre modalitățile de aplicare a acestora în procesul instructiv. Profesorul trebuie să constituie un model sub aspectul demonstrării tehnicii elementelor de bază, limbajului terminologic folosit, aprecierii calității executării exercițiilor fizice, etc.

Actualmente, conceptul modulului „Gimnastica” fiind parte componentă a disciplinei „Educația fizică”, vizează conținuturi de învățământ care includ multiple unități de conținut, produse evaluabile și activități de învățare recomandate pentru inițierea și ghidarea elevilor în scopul formării unui sistem bine corelat de cunoștințe, motivații, priceperi și deprinderi motrice. Astfel, conform noului curriculum pentru modulul „gimnastică” sunt repartizate anual

10-16 ore. În dependență de nivelul studierii educației fizice și subnivelurile corespunzătoare anului de instruire, aceste ore conțin (curriculum) [1, 2]:

- *unități de conținut* precum: poziții și mișcări locomotorii poziții și mișcări la aparate, poziții și mișcări în perechi, în grup, mișcări sincronice, conținuturi practice (exerciții aplicative, elemente acrobatice, acrosport, gimnastica la aparate, sărituri cu sprijin), etc.;

- *produse evaluabile* precum: elemente, combinații și complexe, agenda motrice a elevului;

- *activități de învățare recomandate* compuse din activități specifice și activități antreprenoriale.

În scopul realizării și dirijării propriu-zise a procesului de predare-învățare-evaluare la modulul menționat supra este necesar de a poseda un complex de competențe specifice, care i-ar permite profesorului de educație fizică să-și sporească libertatea de proiectare a parcursului centrate pe elev, astfel încât să asigure rezultate școlare înalte și să formeze personalitatea generației în creștere [3].

Modulul „Gimnastica” este unul plurivalent și necesită o abordare sistemică în vederea stăpânirii unui repertoriu variat de strategii eficiente de formare a deprinderilor și priceperilor motrice. Specialiștii din domeniul educației fizice trebuie să cunoască mijloacele și tehnicile de executare a exercițiilor gimnice pentru a le aplica ulterior la lecții în scopul realizării obiectivelor pedagogice și pentru asigurarea eficacității activității profesorului.

Astfel, unul dintre obiectivele majore în acest sens îl constituie bazele teoretico-metodologice ale formării profesionale a specialistului din domeniul respectiv. În ultima perioadă se atestă o creștere considerabilă a interesului cadrelor didactice față de cursurile de formare profesională continuă la programul „Educație fizică”. În acest sens ***Departamentul formare profesională continuă vine cu o varietate semnificativă*** de module educaționale care conțin diverse tematici de informare și documentare a formabililor cu inovațiile metodico-științifice, experiența avansată a specialiștilor atât pe plan național, cât și internațional. La disciplinele gimnice în cadrul acestor cursuri sunt propuse spre abordare câteva tematici foarte importante din punctul nostru de vedere printre care se enumeră și „Metodologia predării elementelor din gimnastica acrobatică la lecțiile de educație fizică”.

Cu regret pandemia Covid-19 a afectat toate ariile vieții iar pedagogia nu a făcut excepție. Impactul acesteia a reclamat din partea cadrelor didactice implicate în procesul instructiv-educativ multă flexibilitate și capacitate de adaptare la noile condiții și contexte didactice. Studiile au trebuit să se transforme rapid, pentru a răspunde nevoilor în creștere ale momentului. Acest fapt a constituit o premisă pentru începutul integrării învățământului digital în oferta educațională,

adaptându-l mai mult la necesitățile actuale. Utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC) pentru asigurarea învățământului la distanță a devenit prioritatea de bază a sistemului de învățământ în Republica Moldova [4].

Pe perioada crizei sanitare generată de pandemia de COVID 19, un număr substanțial de profesori de educație fizică au ales să transforme situația nefavorabilă în oportunități pentru a valorifica toate posibilitățile de eficientizare a învățării de la distanță. În pofida faptului că toți au fost luați prin foarte mare surprindere, Departamentul Formare Profesională Continuă în comun cu cei mai buni specialiști de la catedrele USEFS, licee și colegii, Comitetul Național Olimpic și Sportiv, etc. au întreprins numeroase activități pentru a se asigura că perfecționarea cadrelor didactice va continua și în noile împrejurări.

Scopul cercetării se referă la perfecționarea sistemului de formare profesională continuă a specialiștilor în domeniul educației fizice la compartimentul „Metodologia predării elementelor de gimnastică acrobatică la lecțiile de educație fizică” în condițiile instruirii online.

Obiectivele cercetării:

1. Evaluarea și aprecierea conținutului curricular la disciplina „Educație fizică”, modulul „Gimnastica”;
2. Stabilirea celor mai esențiale forme de organizare și desfășurare a activității elevilor și profesorilor la modulul „Gimnastica”
3. Identificarea și aplicarea strategiei de instruire online cu cadrele didactice prezente la cursurile de formare profesională continuă.

Metodele de cercetare:

1. Analiza și generalizarea datelor din literatura de specialitate.
2. Metoda clasificării și sistematizării.
3. Observația pedagogică.
4. TIC.
5. Chestionarul.
6. Metodele statistico-matematice de prelucrare a rezultatelor.

Plecând de la aceste premise am decis să propunem profesorilor în domeniul educației fizice următoarele componente structurale ale conținutului instruirilor online la cursul „Metodologia predării elementelor din gimnastica acrobatică la lecțiile de educație fizică” (fig. 1).

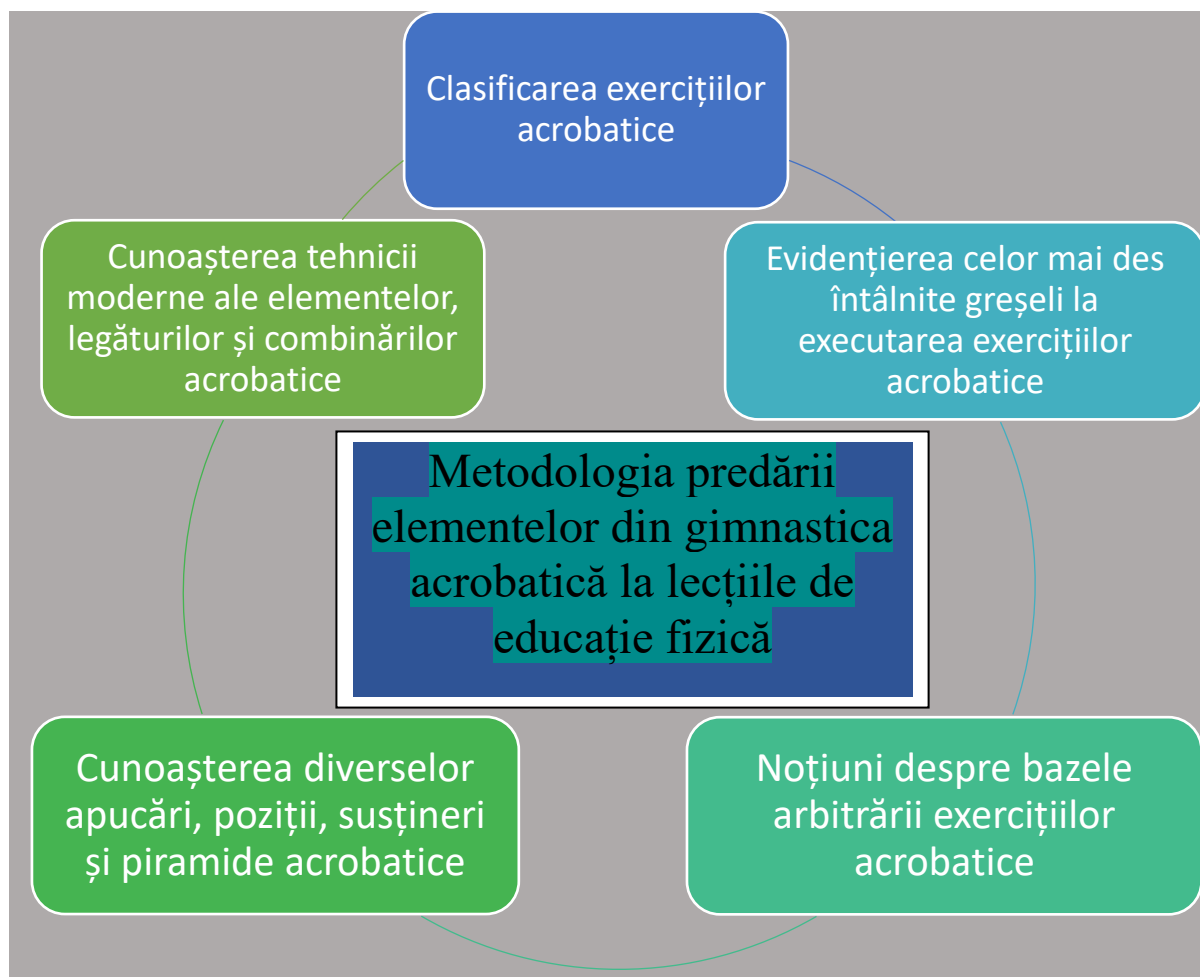

Fig. 1. Metodologia predării elementelor de gimnastică acrobatică la lecțiile de educație fizică

Bazându-ne pe analiza literaturii de specialitate, observația pedagogică și a practicii cadrelor didactice am constatat că anume acestea sunt cele mai importante subiecte care ar merita să fie abordate în cadrul orelor programate. Conținutul digital a fost însoțit de astfel de tipuri de media, precum prezentare PowerPoint, materiale video, foto, suporturi de curs în format electronic, etc.

În scopul stabilirii impactului aspectelor dezbătute în cadrul orelor desfășurate au fost analizate datele chestionarului care reflectă părerea profesorilor de educație fizică referitor la utilitatea subiectelor abordate. Cercetarea a fost realizată prin intermediul unui chestionar aplicat profesorilor de educație fizică participanți la cursul de formare profesională continuă desfășurate în perioada iunie-noiembrie, 2020. În total la cursuri au participat 128 de specialiști. Chestionarul a cuprins 5 întrebări urmate de propuneri și sugestii pentru viitor. Întrebările formulate ne-au oferit posibilitatea de a:

- monitoriza nivelul de înțelegere a temei propuse;

- afla care este impresia generală asupra seminarului și utilitatea lui;
- reflecta gradul de satisfacție a profesorilor privind calitatea predării temei abordate;
- aprecia interesul manifestat pe parcursul orelor de gimnastică acrobatică;
- cunoaște ce subiecte ar dori profesorii să mai fie discutate pe viitor;
- examina recomandările pentru îmbunătățirea calității studiilor în cadrul cursului de formare profesională continuă.

Întrebările au fost formulate astfel, încât să fie clare și să ne ofere o informație veridică și obiectivă.

Rezultatele cercetării

Rezultatele obținute au permis reflectarea obiectivă a datelor obținute. Astfel, conform rezultatelor ilustrate în figura 2 cei mai mulți profesori (83% din numărul total de respondenți) au avut o impresie foarte bună despre instruirile desfășurate la tema „Metodologia predării elementelor din gimnastica acrobatică la lecțiile de educație fizică”. Alte 17% din respondenți au apreciat cursul cu calificativul „bine”. Aceste ne motivează să constatăm că subiectele alese sunt actuale și de o importanță majoră pentru formarea profesională continuă a specialistului din domeniul educației fizice.

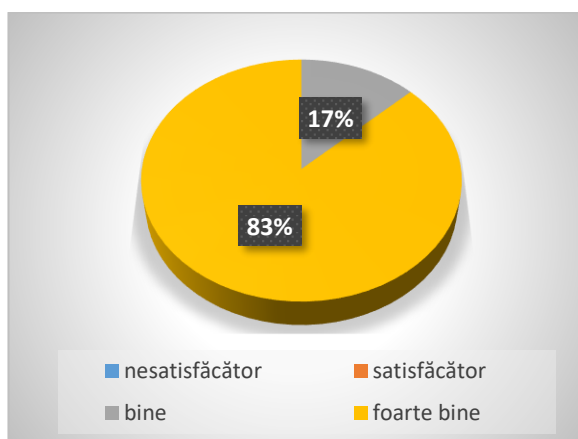

Fig. 2. Care este impresia generală asupra cursului „Metodologia predării elementelor din gimnastica acrobatică la lecțiile de educație fizică”?

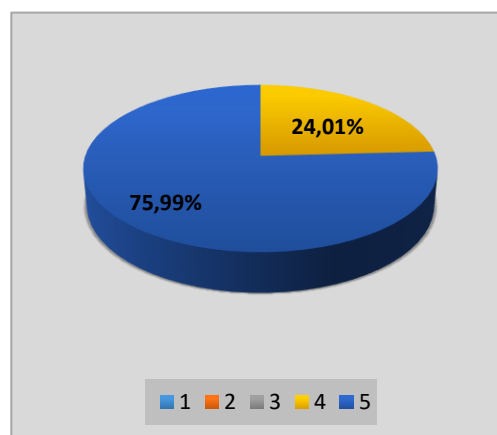

Fig. 3. Apreciați utilitatea cursului pentru dumneavoastră

În susținerea rezultatelor relatate supra vin datele prezentate în figura 3 în care profesorii au fost rugați să se expună referitor la „Aprecierea utilității cursului pentru dumneavoastră”. Astfel, 75,99% din numărul total de respondenți au apreciat cursul cu cea mai înaltă notă – „5”. Alți 24,01% procente din profesori au apreciat utilitatea cursului cu calificativul „4”. Celelalte note precum 3, 2, 1 nu au fost date, ceea ce ne face să concludem faptul că subiectele abordate contribuie în mare măsură la formarea competențelor profesionale a formabililor.

Un alt subiect ce merită analizat se referă la întrebarea „Care din subiectele discutate vi s-au părut mai interesante?”. Astfel, conform figurii 4, 50% din numărul total de respondenți, consideră că cel mai util subiect discutat se referă la „Bazele arbitrării elementelor acrobatice”. Este bine cunoscut faptul că evaluarea elementelor acrobatice necesită multă exersare, dar și cunoașterea la un nivel înalt a tehnicii de executare a exercițiilor. În opinia beneficiarilor, un procentaj de 24 la sută au atestat interes sporit în cazul subiectului ”Metodica instruirii exercițiilor din Acrosport”, iar 25% au optat pentru subtema „Metodica instruirii exercițiilor din gimnastica acrobatică”. Cei mai puțini (7,0%), au considerat importante toate subiectele, și câte 6,0% – au manifestat un interes sporit pentru subiectele „Caracteristica exercițiilor acrobatice” și „Scurt istoric al dezvoltării acrobaticii”.

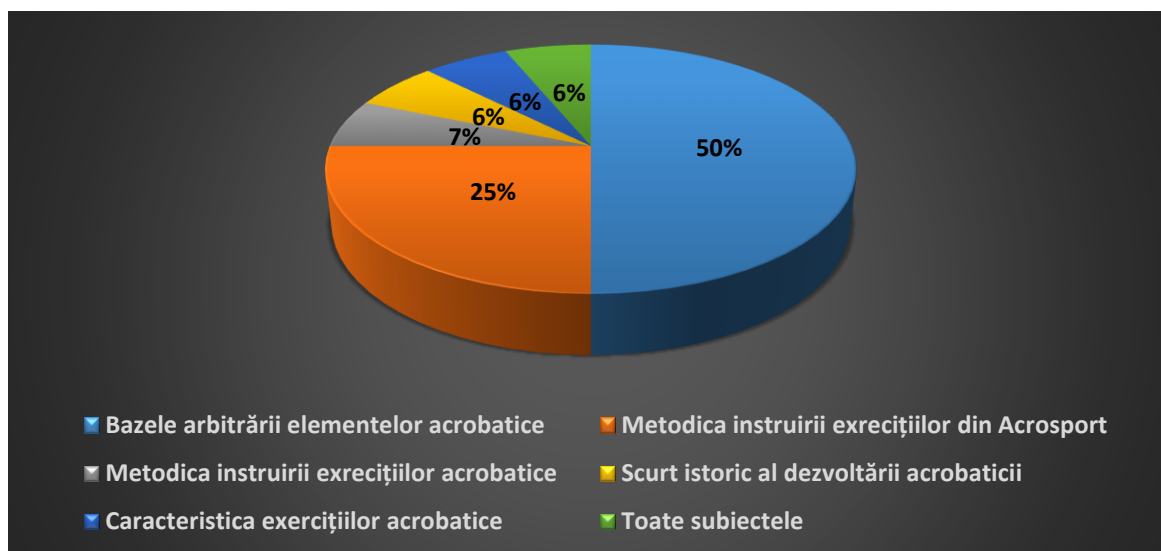

Fig. 4. Care din subiectele discutate vi s-au părut mai interesante?

Totodată la finalul chestionarului profesorii au fost îndemnați să ne ofere propuneri și sugestii care, în opinia lor, ar îmbunătăți viitoarele instruiri. Printre cele mai interesante putem menționa următoarele:

- a include în seminarele viitoare tematica „Implementarea exercițiilor acrobatice în contextul jocurilor de mișcare”;
- a atrage o atenție sporită metodicii de instruire a exercițiilor acrobatice în condiții casnice pe timpul pandemiei de COVID 19;
- a elabora suporturi și recomandări metodice pentru fiecare treaptă de învățământ cu metodica instruirii elementelor din gimnastica acrobatică;
- a acorda în cadrul seminarului atenție metodicii însușirii săriturilor acrobatice.

Concluzii

Pornind de la rezultatele obținute, pot fi formulate următoarele concluzii:

1. Impactul pandemiei de COVID 19 a reclamat din partea cadrelor didactice implicate în procesul instructiv-educativ multă flexibilitate și capacitate de adaptare la noile condiții și contexte didactice.

2. Instruirea *online* în cadrul cursului de *formare profesională continuă* la tema „Metodologia predării elementelor din gimnastica acrobatică la lecțiile de educație fizică” îi va permite profesorului de educație fizică să-și sporească libertatea de proiectare a parcursului, astfel încât să-și asigure rezultate profesionale înalte.

3. În opinia profesorilor chestionați, calitatea procesului de instruire online în cadrul cursurilor de formare profesională continuă la modulul „Metodologia predării elementelor din gimnastica acrobatică la lecțiile de educație fizică” este la nivel înalt, aceștia fiind satisfăcuți de subiectele abordate într-un procent impunător (75 și 83%);

4. Strategia de instruire online cu cadrele didactice prezente la cursurile de formare profesională continuă, abordată de noi, asigură formarea competențelor profesionale bazate pe amplificarea varietăților de dezvoltare a conținuturilor de învățare la modulul „Gimnastica”.

Bibliografie

1. *Curriculum național la disciplina „Educație fizică”*. Clasele IV-IX. Chișinău, ME, 2019. 66 p.

2. *Curriculum național la disciplina „Educație fizică”*. Clasele X-XII. Chișinău, ME, 2019. 63 p.

3. Gremalschi, A. Formarea competențelor-cheie în învățământul general: Provocări și constrângeri: Studiu de politici educaționale – Chișinău: S. n., 2015 (Tipogr. «Lexon-Prim»). – pag. 10-34. ISBN 978-9975-9609-8-4.

4. https://www.unicef.org/moldova/media/4236/file/Working%20Paper%20Education%20and%20COVID-19%20in%20the%20Republic%20of%20Moldova_FINAL%20Romanian%20version.pdf%20.pdf

UTILIZAREA DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE A ELEMENTELOR DIN PROBA DE ORIENTARE SPORTIVĂ ÎN CADRUL LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Onoi Mihail, Mindrigan Vasile,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Keywords: *Tourist orientation, lessons, physical education, objects, celestial bodies.*

Abstract. *With the inclusion of tourism as an optional module in the physical education lesson, there is a need to study certain aspects of their development. A rather specific compartment of this mode is related to the orientation in space, namely the learning of students to orient themselves after objects in the field, celestial bodies and special tools (compasses and topographic maps). In this sense, teachers must know a series of elements, which describe the orientation in space according to these objects, but also be able to instill in students a series of principles for more efficient assimilation of orientation elements.*

Actualitatea

Evoluția omului, schimbarea nevoilor sale de la căutarea hranei până la intrarea în spațiul cosmic sunt asociate cu pericolele contactului cu mediul extern. Abilitatea de a nu se pierde în teren, de a ieși din situații dificile, de a găsi direcția corectă de deplasare utilizând obiectele din teren, datorită cunoașterii hărților topografice, determinării părților orizontului cu ajutorul obiectelor înconjurătoare, capacității de a folosi o busolă, sunt componente necesare ale activității umane [5, p. 3].

Orice persoană inclusiv și elevii în viața de zi cu zi se confruntă cu nevoia de a se orienta în spațiu, în oraș, în pădure, pe câmp, în munți, atunci când se deplasează împreună cu părinții cu mijloacele de transport, în orice moment al anului și al zilei, în orice condiții meteorologice [4, p. 130]. Totodată practicarea orientării sportive conduce la îmbunătățirea stării funcționale a sistemului cardiorespirator al participanților, întărind mușchii și ligamentele membrilor inferioare, dezvoltarea mai eficientă a calităților fizice, în special a rezistenței [3].

Orientarea sportivă (turistică) sau „sportul pădurilor” este practicat la ora actuală în întreaga lume cu precădere și în Republica Moldova. Astfel, în diverse zone geografice ale Republicii Moldova sunt desfășurate diverse competiții pentru toate vârstele. Mai nou unele elemente ale acestei probe se regăsesc și în curriculum la disciplina educație fizică și anume la unul din modulele propuse la alegere (turism).

Prezența elementelor din proba de orientare sportivă în cadrul curriculumurilor de educație fizică apare ca necesitate pentru realizarea și atingerea sarcinilor educației fizice școlare, caracteristice reformelor care au loc în cadrul sistemului de învățământ actual [2].

În acest context, este actuală analiza utilizării elementelor din proba de orientare sportivă de către cadrele didactice, în cadrul modulului (turism) care este la alegere, dar care poate asigura îndeplinirea obiectivelor educației fizice.

Scopul cercetării constă în analiza elementelor din proba de orientare sportivă ce pot fi utilizate de către profesori în cadrul lecției de educație fizică în conformitate cu curriculum la disciplina educație fizică.

Organizarea cercetării cercetarea s-a realizat în perioada (ianuarie-noiembrie 2020).

Analiza rezultatelor cercetării

Conform curriculumului de educație fizică [1], elementele specifice care aparțin probei de orientare sportivă și sunt studiate de elevi la modulul opțional (turism) se referă la două mari grupe (Fig. 1):

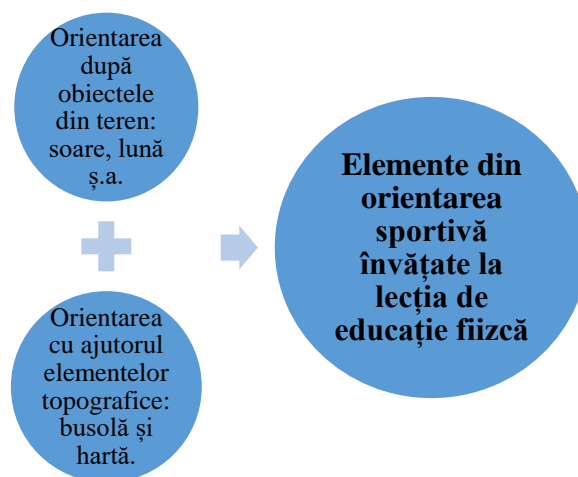

Fig. 1. Elemente din orientarea sportivă învățate la lecția de educație fizică conform curriculumului de educație fizică

În cadrul lecțiilor de educație fizică cadrele didactice la tematica care abordează subiectul cu privire la orientare, și anume orientarea după elemente ale naturii, trebuie să identifice obiectele, pentru ca elevii să se poată orienta, având ca bază obiectele amplasate în teren și corpurile cerești.

Pentru primul element este necesar a cunoaște specificul anumitor obiecte din teren și cum acestea oferă o informație privind punctele cardinale, după care elevul le poate aprecia. Astfel, în funcție de locul și situația în care se află, în

localități, în pădure, pe timp de vară, pe timp de iarnă, cadrele didactice pot utiliza diferite observații asupra unor fenomene și obiecte din natură (Tabelul 1):

Tabelul 1. Observații asupra unor fenomene și obiecte din natură, ca formă de învățare a elementelor de orientare după obiectele din teren

Nr.	Caracteristicile observației	Locul de observație	Fenomenul sau obiectul de observație
1	Pe partea nordică, arborii au scoarța mai crăpată, mai umedă și uneori acoperită cu o pătură de mușchi mai consistentă decât, pe celelalte părți	Pădure, teritoriul școlii	Copaci
2	Inelele de creștere anuală ale copacilor, observate în secțiune transversală, sunt mai îndepărtate între ele în partea dinspre sud a trunchiului.	Pădure, teritoriul școlii	Trunchi de copac
3	Coroana copacilor izolați sau a celor situați la marginea pădurilor este mai dezvoltată, (mai deasă) spre Sud	Pădure, teritoriul școlii	Copaci
4	Zidurile sunt uneori mai umezite și în general acoperite cu o pătură de mușchi pe laturile orientate spre nord	Teritoriul școlii	Zid
5	Zăpada se menține un timp mai îndelungat pe versanții nordici	Zonă de relief din localitate	Versanți
6	Altarele bisericilor ortodoxe sunt amplasate în partea de Est, clopotnițele la West, iar partea lăsată a bârnei inferioare a crucii de pe cupola bisericii este spre Sud, iar partea ridicată – spre Nord	Teritoriul adiacent bisericii	Biserica din localitate
7	În regiunile deluroase, de regulă, viile sunt plantate pe versanții orientați spre Sud.	Zonă din localitate unde sunt plantate viile	Viile
8	Pomușoarele și fructele se coc mai degrabă spre partea Sudică	Teritoriul adiacent școlii	Pomușoare, fructe

Orientarea după corpurile cerești presupune utilizarea soarelui, stelei polare, lună ș.a.

Astfel, cadrele didactice explică elevilor că se poate orienta cu ajutorul soarelui, ținând cont de faptul că: în jurul orei 7, soarele se află la răsărit (Est), la ora 12 se află la Sud, iar la ora 18 la asfințit (West).

În caz că cadrele didactice dispun de condiții prielnice, dar și de un ceas mecanic ca accesoriu, părțile orizontului pot fi determinate cu ajutorul soarelui și a ceasului în orice timp al zilei. Astfel, ceasul se așează orizontal astfel încât săgeata ceasului care ne indică ora să fie orientată spre soare. Unghiul de pe

cadran, dintre direcția săgeții îndreptată spre soare și direcția spre cifra 12 este împărțită în jumătate. Linia care împarte acest unghi în jumătate va indica Sudul (Fig. 2).

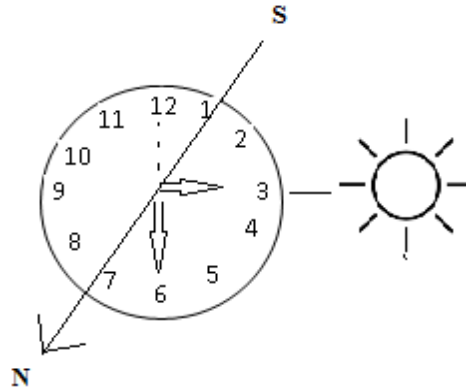

Fig. 2. Orientarea cu ajutorul soarelui și a ceasului

Steaua polară această stea se află întotdeauna la nord și se află în constelația *Ursei Mari*. Cadrele didactice trebuie să explice elevilor că cu ajutorul acesteia se pot stabili nu numai părțile orizontului, dar aceasta poate fi și un far important în timpul nopții, când trebuie de determinat direcția mișcării. Toate aceste condiții sunt îndeplinite pe timp de noapte, cu condiția ca cerul să fie senin (Fig. 3).

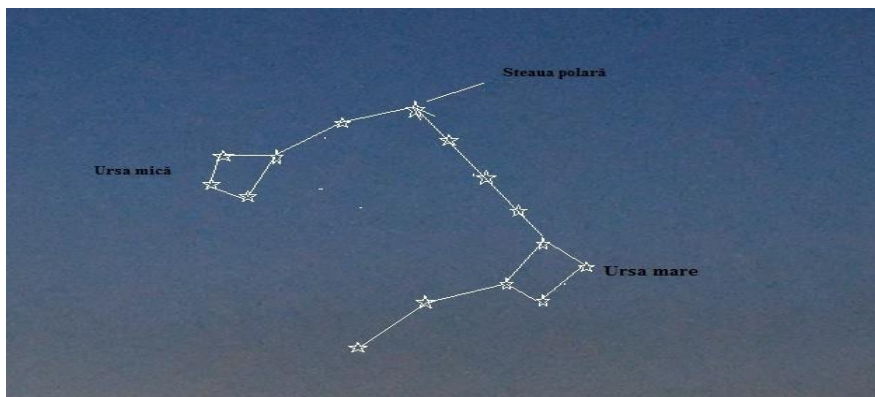

Fig. 3. Orientarea după steaua polară

O bună parte a activităților turistice inclusiv de orientare turistică impune utilizarea busolei pentru orientarea turistică. Cadrele didactice la lecțiile de educație fizică trebuie în primul rând să explice elevilor tipurile de busole și caracteristicile acestora. Să cunoască în ce condiții poate fi aplicată aceasta și care este modalitatea de lucru.

Un alt element destul de important în orientare este harta topografică. Aceasta reprezintă o schițare amănunțită, exactă a localității cu ajutorul semnelor convenționale (Fig. 4).

Fig. 4. Orientarea în teren cu ajutorul hărții topografice și a busolei

Profesorii pot desena singuri harta topografică pentru terenul școlii sau a unei anumite zone din localitate, pentru a oferi posibilitatea elevilor să se orienteze după aceasta. Mai noi, cadrele didactice pot utiliza cu elevii un nou tip de orientare și anume orientarea sub formă de labirint. Aceasta presupune orientarea de către elevi într-un spațiu restrâns, harta topografică fiind desenată de către profesori, sau chiar de către elevi.

Pentru asimilarea elementelor de orientare sportivă este necesar ca cadrele didactice care lucrează cu elevii să respecte o serie de principii, care ar asigura acele competențe necesare elevului pentru orientarea în teren prin diverse modalități (Fig. 5).

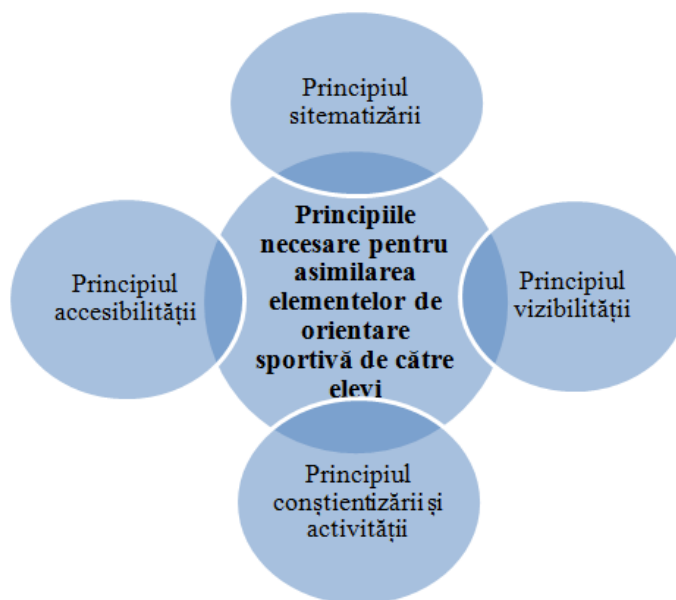

Fig.5. Principii necesare a fi utilizate de cadrele didactice pentru asimilarea elementelor de orientare sportivă cu elevii

Pentru îndeplinirea cu succes a elementelor de orientare cadrele didactice pot utiliza diverse forme de asimilare a materialului: discuții cu elevii, vizionarea secvențelor video, jocuri bazate pe orientarea în spațiu cu și fără obiecte.

Concluzii

Utilizarea elementelor din proba de orientare sportivă de către profesori în cadrul lecțiilor de educație fizică cu elevii, reprezintă un mod ca subiecții să învețe să se orienteze în spațiu indiferent de mediul în care se află. Pentru aceasta cadrele didactice trebuie să cunoască un șir de elemente specifice orientării, care să soluționeze sarcinile stabilite. Elementele distincte ale orientării sunt legate de orientarea cu ajutorul obiectelor din teren, corpurilor cerești și instrumentelor de orientare (busola și harta topografică).

Pentru însușirea elementelor de orientare cadrele didactice trebuie să se bazeze pe un șir de principii fără de care elevii nu vor putea asimila materialul și anume: principiul sistematizării, vizibilității, accesibilității, conștientizării și activității.

Bibliografie

1. *Consiliul Național pentru Curriculum* (Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 609 din 17 iulie 2019). Curriculum național la disciplina educație fizică pentru clasele V-IX, p. 6.

2. Roșu D. *Metodica disciplinelor montane*. Craiova: Editura Universitaria, 2007. 134 p.

3. Болотин А.Э., Сильчук С.М., Сильчук А.М., Щедрин Ю.Н. *Спортивное ориентирование в системе физической подготовки студентов*. Учебное пособие. СПб: СПбГУ ИТМО, 2009. 89 с.

4. Миронов В.В., Мисоченко А.Н., Левин С.В. *Ориентирование как спорт*. В: Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта, 2017, № 4 (146), с. 130.

5. Шугаев А.Г. *Формирование у учащихся умений и навыков ориентирования на местности*: автореф. дисс. ... канд. пед. наук. Чебоксары, 2003, с. 3.

CONTRIBUȚIA CONCURSURILOR PEDAGOGICE LA PREGĂTIREA PROFESIONALĂ GENERALĂ A STUDENȚILOR

Tomșa Nicolae,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova, Chișinău

Keywords: *contest – methodical pedagogical, general professional training, modernization and optimization of the education system, current and final evaluation, skills and frequency.*

Abstract: *The paper reports about the results of the Contest – methodical pedagogical with the title "Be a specialist for any age" implemented for the purpose of modernization and optimization of the higher education process related to the general professional training of the students of kinetotherapy faculty. It presents its positive argument for improving the frequency and skills of students.*

Actualitatea

Modernizarea și optimizarea sistemului de învățământ superior în domeniul culturii fizice și sportului necesită implimentarea diverselor forme și procedee de pregătire a viitoarelor cadre pedagogice. В.М. Смолевский [9] spunea că un specialist în educația fizică este obligat să utilizeze cele mai raționale forme de practicare a exercițiilor fizice. La efectul pozitiv al lecțiilor de gimnastică, după cum indică Б.А. Ашмарин [5], pot contribui și procedeele metodice ce țin de dezvoltarea gândirii analitice, organizarea lucrului creativ și instruirea problematizată.

Analiza opiniei a mai multor autori, printre ei și cei nominalizați deja, precum și studierea practicii, experienței de muncă a profesorilor catedrei de gimnastică a servit ca imblod la formularea scopului lucrării date.

Scopul cercetării constă în modernizarea sistemului de pregătire profesională a studenților prin implimentarea noilor forme și procedee pedagogice.

Obiectivele cercetării:

1. Studiarea opinei și experienței de muncă a cadrelor pedagogice referitoare la modernizarea și optimizarea procesului de învățământ superior în domeniul culturii fizice și sportului.
2. Cercetarea efectului implimentării unui concurs-metodic pedagogic în pregătirea profesională generală a studenților.
3. Prelucrarea și argumentarea rezultatelor concursului pedagogic.

Ipoteza cercetării presupune îmbunătățirea rezultatelor însușitei studenților ca rezultat al implementării concursului pedagogic în practica de pregătire profesională generală a lor.

Rezultatele cercetării

Despre rolul și însemnătatea unor concursuri ne vorbesc mulți autori. Așadar, V. Golban [3] afirmă că concursul verifică gradul de dezvoltare a calităților motrice și intelectuale ale concursanților. Concursurile, precizează E. Diacenco [2], crează condiții pentru manifestarea priceperilor copilului de a demonstra calitățile sale fizice în condiții neobișnuite, de ași mobiliza forțele în concursuri, măresc interesul pentru perfecționarea ulterioară. Ele mai servesc, spune părerea autorilor M.A. Руюова și M.A. Пукинская [9], ca formă de demonstrare a inițiativei, curajului și insistenței. Coordonarea rațională a sărbătorilor și a activităților de cultură fizică, indică Д.В. Хухлаева [6], Т.И. Осокина [7] și Л.В. Карманова, В.Н. Шебенко [8], într-o mare măsură contribuie la optimizarea activității motrice la copii și la sporirea capacității de muncă.

Concursurile pedagogice sunt ca niște sărbători sportive. Ele, după parerea A. Boiachina [1], au o mare însemnătate pedagogică. Acestea educă la copii spiritul de răspundere personală și de disciplină. Pentru ridicarea eficacității lecțiilor de gimnastică concursurile variază formele de organizare și desfășurare a lor [4].

Ideile autorilor ne-au servit ca bază la elaborarea Proiectului concursului – metodic pedagogic cu genericul „Fiispecialist pentru orice vîrstă”. Concursul a fost organizat și desfășurat la 21 noiembrie 2019 pentru studenții facultății de Kinetoterapie. La el au participat 71 persoane din tot efectivul de 124 studenți înmatriculați curent în cele 4 grupe.

Programa concursului prevedea elaborarea prealabilă și desfășurarea unui complex din 16 exerciții de dezvoltare fizică generală pentru un contingent de subiecți din periodizarea vîrstelor omului. Vîrsta preșcolară prevedea trei grupe de subiecți: 1.1. Copiii pîna la 28 zile de la naștere; 1.2. Copiii de la 29 zile pîna la 1 an; 2. Copiii de la 1 an pîna la 3 ani; 3. Copiii de la 3 ani pîna la 6 ani. Vîrsta școlară: 1. Mică – elevii claselor 1-4 (7-10 ani); 2. Medie – elevii claselor 5 – 9 (11-15 ani); 3. Mare – elevii claselor 10-12 (16-19 ani). Vîrsta adulților: 1. Vîrsta tînăra – persoanele de la 19 la 44 ani; 2. Vîrsta mijlocie – persoanele de la 45 la 59 ani; 3. Vîrsta înaintată – persoanele de la 60 la 74 ani; 4. Vîrsta bătrînă – persoanele de la 75 la 90 ani; 5. Vîrsta longevivă – persoanele de la 90 ani și mai mult. În total 11 grupe de subiecți.

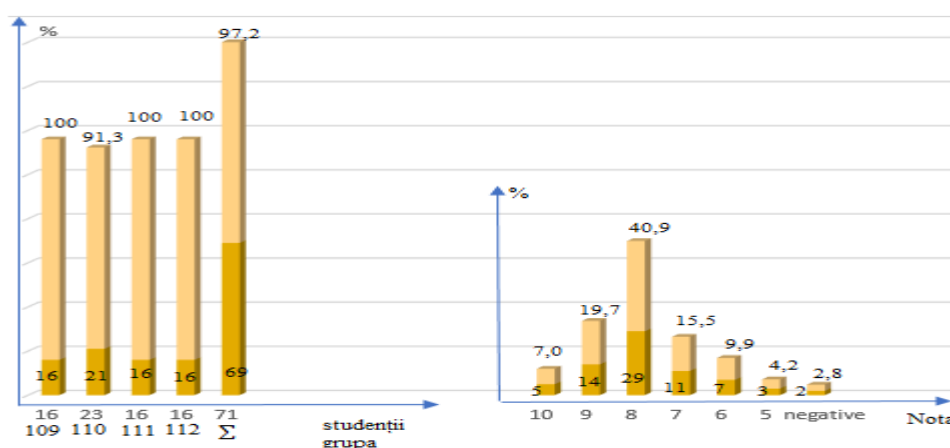
Cunoștințele și capacitățile practice ale participanților au fost apreciate de un juriu format din membrii catedrei, conform cerințelor concursului și baremului respectiv. Rezultatele lui sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1. Rezultatele participării studenților grupelor anului I facultatea Kinetoterapie la concursul – metodic pedagogic „Fii specialist pentru orice vîrstă”

nr. d/o	Grupa	Total studenți		Participanți la concurs		X̄ notelor pentru participare la concurs												Însușita			
		Nr.	%	Nr.	%	10		9		8		7		6		5		Negative		Nr. studenților	%
						nr	%	nr	%	nr	%	nr	%	nr	%	nr	%	nr	%		
1.	109 KTO	33	100	16	48,5	-	-	5	31,3	6	37,5	5	31,3	-	-	-	-	-	-	16	100
2.	110 KTO	31	100	23	74,2	2	8,7	-	-	12	52,2	2	8,7	3	13,0	2	8,7	2	8,7	21	91,3
3.	111 KTO	31	100	16	51,6	3	18,8	4	25,0	5	31,3	2	12,5	2	12,5	-	-	-	-	16	100
4.	112 KTO	29	100	16	55,2	-	-	5	31,3	6	37,5	2	12,5	2	12,5	1	6,3	-	-	16	100
Total	4	124	100	71	57,3	5	7,0	14	19,7	29	40,9	11	15,5	7	9,9	3	4,2	2	2,8	69	97,2

Din tabel se observă procentajul participării studenților la concurs și notele de participare. Așadar, în total au participat 57,3 % studenți ai anului I. Cel mai mare procent de participare l-a acumulat grupa 110 KTO – 74,2 %, urmată de grupa 112 KTO – 55,2 %, grupa 111 KTO – 51,6 % și grupa 109 KTO – 48,5 %.

Majoritatea participanților au prezentat rezultate bune. Participanții grupelor 109 KTO, 111 KTO și 112 KTO au însușita de 100 %, iar a grupei 110 KTO – 91,3 %. Media însușitei 97,2 %. Cu nota ”10” au fost apreciați 7,0 % studenți, cu ”9” – 19,7 %, cu ”8” – 40,9%, cu ”7” – 15,5%, cu ”6” – 9,9 %, cu ”5” – 4,2 %, cu note negative – 2,8% studenți. Rezultatele participanților sunt îmbucurătoare – 5 note de ”10”, 14 – de ”9”, 29 – de ”8”, 11 – de ”7”, 7 – de ”6”, 3 – de ”5” și doar două note insuficiente. Însușita participanților este bine relatată în figura 1.

NOTIȚE: 1. Pe axă – numărul de studenți participanți la concurs

2. În interiorul coloniței – numărul de studenți care au promovat concursul cu nota respectivă

Fig. 1. Rezultatele concursului „Fii specialist pentru orice vîrstă”

Reușita participanților la concurs, prezentată în tabelul 1 și figura 1, întru totul confirmă părerile autorilor citați referitoare la rolul diferitor concursuri – metodice pedagogice, desfășurate în scop de instruire și educație.

Pentru confirmarea ipotezei cercetărilor întreprinse în tabelul 2 se prezintă rezultatele frecvenței și însușitei studenților atât participanți la concursul – metodic pedagogic, cât și a celor neparticipanți la el.

Tabelul 2. Rezultatele frecvenței și însușitei studenților grupelor anului I facultatea Kinetoterapie

Nr. d/o	Studenți					Frecvența				Evaluare curentă ($\bar{X} \cdot 0,6$)						
	Grupa	În total	Participare la concurs			Total ore	Din ele absențe nemotivate			Respins		Absent		Susținut		Nota \bar{X}
			Da / Nu	Nr.	%		Nr.	\bar{X}	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	
1.	109 KTO	33	Da	16	48,5	1280	124	7,8	9,7	4	25,0	-	-	12	75,0	4,2
			Nu	17	51,7	1360	852	50,1	62,7	4	23,5	10	58,8	3	17,7	3,0
2.	110 KTO	31	Da	23	74,2	1840	274	11,9	14,9	3	13,0	-	-	20	87,0	3,7
			Nu	8	25,8	640	364	45,5	56,9	3	37,3	5	62,5	-	-	-
3.	111 KTO	31	Da	16	51,6	1280	248	15,5	19,4	5	31,3	-	-	11	68,8	3,9
			Nu	15	48,4	1200	632	42,1	52,7	2	13,3	9	60,0	4	26,7	3,6
4.	112 KTO _r	29	Da	16	55,2	1280	184	11,5	14,4	-	-	-	-	16	100	4,3
			Nu	13	44,8	1040	586	45,1	56,4	4	30,8	5	38,5	4	30,8	3,2
Σ	4	124	Da	71	57,3	5680	830	11,7	14,6	12	16,9	-	-	59	83,1	4,0
			Nu	53	42,7	4240	2434	45,9	57,4	13	24,5	29	54,7	11	20,8	3,3

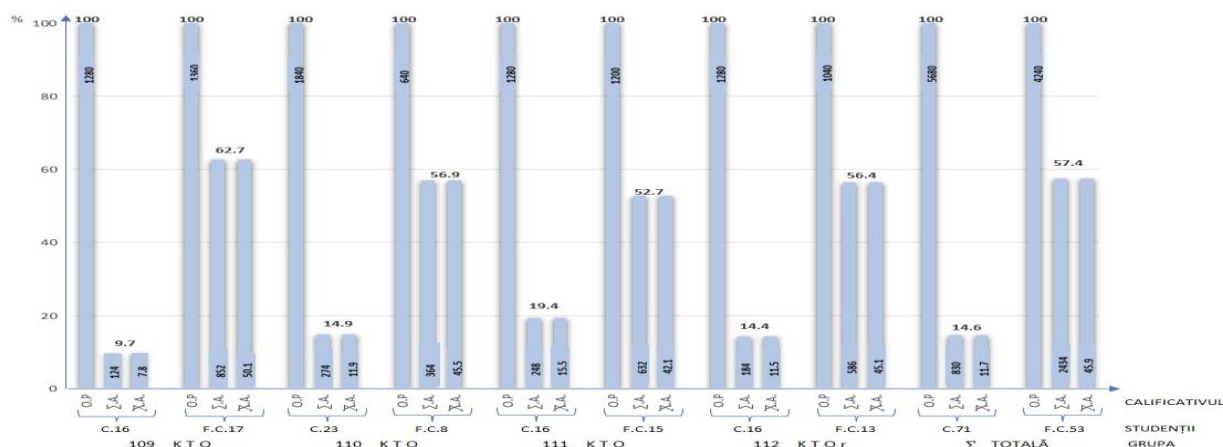
Continuare Tabelului 2

Nr. d/o	Studenți					Evaluare finală ($\bar{X} \cdot 0,4$)							Însușita finală			
	Grupa	În total	Participare la concurs			Admis	Absent		Note				\bar{X}	Studenți		Nota E.C. + E.F.
			Da / Nu	Nr.	%		Nr.	%	Negat.		Poz.			Nr.	%	
1.	109 KTO	33	Da	16	48,5	12	1	8,3	-	-	11	91,7	3,3	11	68,8	7,5
			Nu	17	51,7	3	1	33,3	-	-	2	66,7	2,8	2	11,8	5,8
2.	110 KTO	31	Da	23	74,2	20	1	5,0	-	-	19	95,0	2,8	19	82,6	6,5
			Nu	8	25,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	111 KTO	31	Da	16	51,6	11	-	-	-	-	11	100	3,2	11	68,8	7,1
			Nu	15	48,4	4	-	-	-	-	4	100	2,2	4	26,7	5,8
4.	112 KTO _r	29	Da	16	55,2	16	-	-	-	-	16	100	3,2	16	100	7,5
			Nu	13	44,8	4	-	-	-	-	4	100	2,3	4	30,8	5,5
Σ	4	124	Da	71	57,3	59	2	3,4	-	-	57	96,6	3,1	57	80,3	7,2
			Nu	53	42,7	11	1	9,1	-	-	10	90,9	2,4	10	18,9	5,7

În tabel este indicată categoria de studenți marcată prin „Da” și „Nu”, numărul total de ore după planul de instruire, numărul de absențe, numărul mediu de absențe pentru un student și procentul absențelor. Ilustrarea acestor rezultate este dată în figura 2.

Observăm totalitatea orelor după plan 5680 pentru studenții participanți la concurs și 4240 pentru neparticipanți. Din ele studenții participanți au absentat

830 ore, studenții neparticipanți – 2434 ore. Pentru un student participant la concurs în medie îi revin 11,7 ore absente, iar pentru un student neparticipant – 45,9 ore absente. Ceea ce constituie pentru studenții participanți la concurs 14,6 %, iar pentru cei neparticipanți – 57,4 % ore absente de la orele practice.

- NOTIȚE:**
1. O.P – ore practice conform planului
 2. Σ.A. – suma absențelor studenților
 3. Ț.A. – media absențelor la un student
 4. Numărul din interiorul coloniței – numărul de ore conform calificativului
 5. C.16. – studenții participanți la concurs
 6. F.C.17 – studenții neparticipanți la concurs

Fig. 2. Rezultatele frecvenței studenților

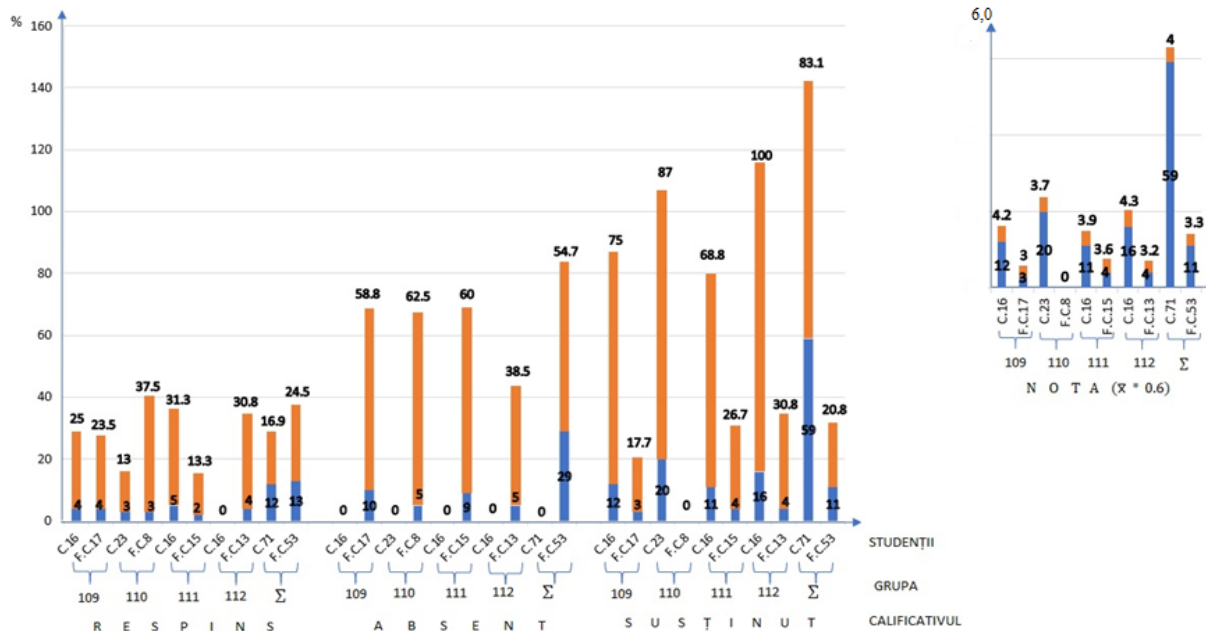
Cele mai bune rezultate la frecvență au studenții participanți la concurs din grupele: 109 KTO – 9,7 % absente, 112 KTO (14,4 %) și 110 KTO (14,9 %) și 111 KTO (19,4 %). Studenții neparticipanți la concurs: 52,7 % – 111 KTO, 56,4% – 112 KTO, 56,9 % – 110 KTO și 62,7 % – 109 KTO.

Așadar, rezultatele frecvenței studenților participanți la concurs sunt cu mult mai înalte ca a celor neparticipanți, respectiv 14,6 % și 57,4 % absente din cele 80 ore practice pentru fiecare student.

Tabelul 2 relatează și evaluarea curentă a celor două categorii de studenți, indicând numărul studenților respinși, absenți și care au susținut pozitiv această evaluare, precum nota susținerii cu coeficientul 0,6. Pentru o analiză mai vizibilă rezultatele acestei evaluări sunt expuse în figura 3.

În acest context tabelul 2 și figura 3 ne permit să concretizăm că din cei 71 studenți participanți la concurs în rezultatul evaluării curente au fost respinși 12 (16,9 %), pe când din rândurile studenților neparticipanți (53 persoane) – 13 (24,5%). Cel mai bun rezultat este marcat la studenții participanți la concurs din gr. 112 KTO – toți admiși, apoi urmează cei din gr. 110 KTO – din 23 respinși 3 (13,0%), gr. 109 KTO – din 16 studenți respinși 4 (25 %) și gr. 111 KTO – din 16 studenți respinși 5 (31,3 %). Tabloul studenților respinși care n-au participat la

concurs respectiv este: gr. 111 KTO – din 15 respinși 2 (13,3 %), gr. 109 KTO – din 17 respinși 4 (23,5 %), gr. 112 KTO – din 13 respinși 4 (30,8 %) și gr. 110 – din 8 respinși 3 (37,5 %).

- NOTIȚE: 1. C.16 – numărul studenților participanți la concurs
 2. F.C.17 – numărul studenților neparticipanți la concurs
 3. În interiorul coloniței numărul studenților respectiv calificativului

Fig. 3. Rezultatele evaluării curente a studenților

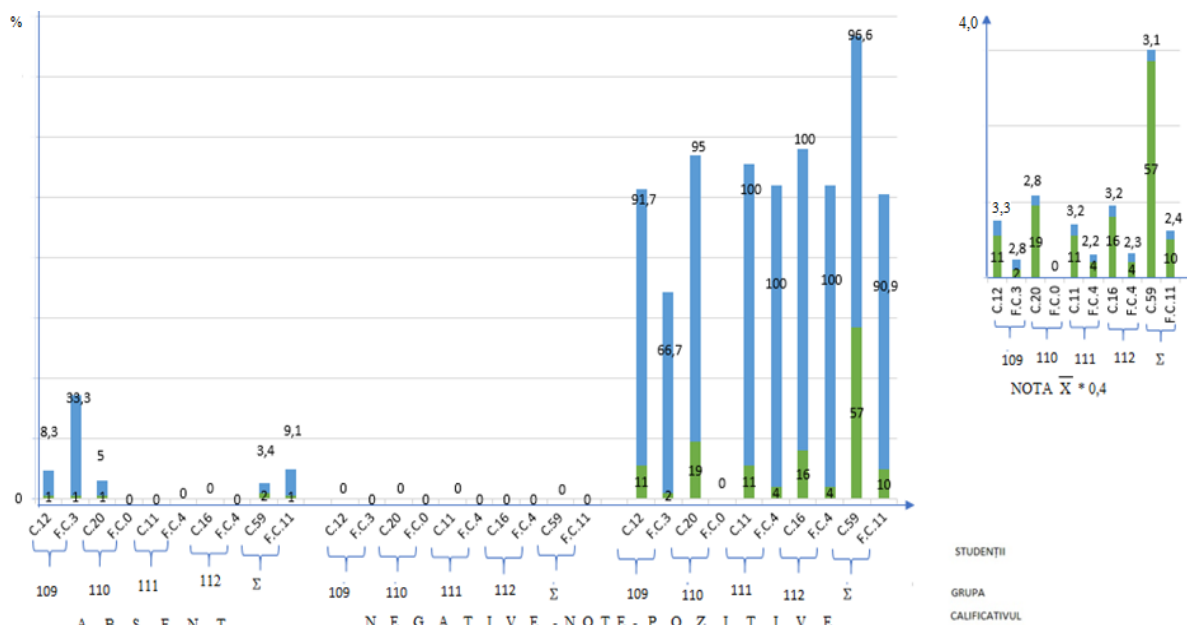
În rubrica „absent” nu s-a înscris niciun student din rîndul participanților la concurs. Înschimb lasă mult de dorit neparticipanții la concurs. Rezultatele absențelor după cum urmează: gr.112 – 5 absenți (38,5 %), gr.109 – 10 absenți (58,8 %), gr. 111 – 9 absenți (60,0%) și gr. 110 – 5 absenți (62,5 %). Așadar, din 53 studenți nu s-au prezentat la evaluare 29, ceea ce constituie 54,7 %, pe care îl considerăm ca un caz foarte strigător.

Semnificativul „susținut” din 71 studenți participanți la concurs l-au obținut 59 de persoane (83,1 %). Respectiv la studenții neparticipanți la concurs din 53 de persoane – 11 (20,8 %). Pe grupe cel mai bun rezultat l-au obținut studenții participanți la concurs din gr. 112 KTO – din 16 au reușit 16 (100%), urmează cei din 110 KTO – din 23 au reușit 20 (87,0 %), gr. 109 KTO – din 16 au reușit 12 (75,0%) și gr. 111 KTO – din 16 au reușit 11 (68,8%). Studenții neparticipanți la concurs au prezentat rezultate foarte modeste: gr. 112 KTO – din 13 studenți au reușit 4 (30,8 %), gr. 111 KTO – din 15 au reușit 4 (26,7 %), gr. 109 KTO – din 17 au reușit 3 (17,7 %), gr. 110 KTO – n-a reușit niciun student (0%).

Nota medie a studenților participanți la concurs care au susținut evaluarea curentă este de 4,0 din 6,0 posibilă, la cei neparticipanți la concurs – 3,3.

Respectiv pe grupe această notă este: gr. 109 KTO – 4,2 și 3,0, gr. 110 KTO – 3,7 și 0, gr. 111 KTO – 3,9 și 3,6, gr. 112 KTO – 4,3 și 3,2. Peste tot se observă o notă mai mare la studenții participanți la concurs în comparație cu cea a studenților neparticipanți la concurs.

Rezultatele evaluării finale sunt prezentate în tabelul 2 și ilustrate în figura 4.

NOTIȚE: 1. C.16 – numărul studenților participanți la concurs
 2. F.C.17 – numărul studenților neparticipanți la concurs
 3. În interiorul coloniței numărul studenților respectiv calificativului

Fig. 4. Rezultatele evaluării finale a studenților

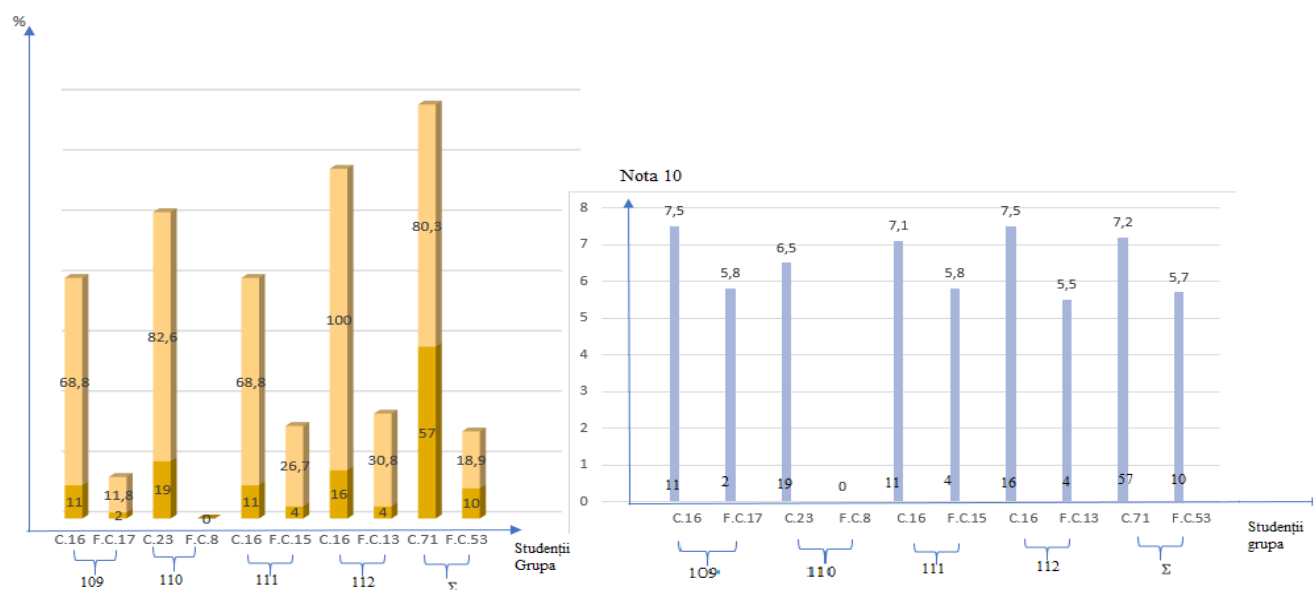
Din aceste surse de informație constatăm că din cei 12 studenți participanți la concurs ai grupe 109 au susținut evaluarea finală 11 persoane, cu media notelor de 3,3 din nota maxima 4,0, ceea ce constituie reușita de 91,7 %. O persoană a absentat de la examen (8,3 %). Această categorie de studenți în grupa 110 din 20 au susținut examenul 19 studenți (95,0%), cu nota medie 2,8. A absentat și în această grupă un student (5,0 %). În grupele 111 și 112 n-au absentat niciun student și prezintă reușita de 100 %, respectiv cu media notelor 3,2. În total din cei 59 studenți participanți la concurs au reușit la examenul de evaluare finală 57 (96,6 % reușita), 2 studenți au fost absenți la examen (3,4 %). Nota medie a însușitei – 3,1.

Studenții neparticipanți la concurs au reușit la evaluarea finală după cum urmează: gr. 109 – din 3 studenți admiși la examen 2 au reușit (66,7 %) cu nota medie 2,8, un student a absentat de la examen (33,3 %); gr. 110 – niciun student n-a fost admis la evaluarea finală; gr. 111 – toți 4 studenți admiși au susținut examenul cu media 2,2; gr. 112 – din 4 au susținut 4 studenți cu media notelor

2,3. În sumă din 11 studenți au reușit la această evaluare 10 (90,9 %), un student a absentat (9,1 %). Nota medie a însușitei – 2,4.

La toate grupele se observă o notă mai mare a studenților participanți la concurs în comparație cu nota studenților neparticipanți la concurs. Lăudabil e faptul că toți studenții, din ambele categorii admiși la evaluare finală, au promovat examenul.

În tabelul 2 și figura 5 sunt relatate datele însușitei finale a studenților, ca rezultat al prelucrării notelor evaluării curente și evaluării finale ($E.C. \times 0,6 + E.F. \times 0,4$).

NOTIȚE: 1. C.16 – numărul studenților participanți la concurs
 2. F.C.17 – numărul studenților neparticipanți la concurs
 3. În interiorul coloniței – numărul studenți care au promovat examenul

Fig. 5. Rezultatele însușitei finale a studenților

Tabelul și figura ne permite să constatăm rezultate mai bune a însușitei studenților participanți la concurs comparativ cu cele ale studenților neparticipanți la concurs. Astfel din 71 studenți participanți 57 (80,3 %) au însușit programa disciplinei de studiu cu media notelor 7,2 (conform sistemului școlar). Studenții neparticipanți la concurs din numărul total de 53 au însușit programa doar 10 (18,9%) cu media de 5,7. Pe grupe: gr. 109 KTO – participanții din 16 au însușit 11(68,8 %) cu media notelor 7,5 neparticipanții din 17 studenți 2 (11,8 %) au însușit cu media notelor 5,8; gr. 110 KTO – din 23 studenți participanți au însușit programa 19 (82,6 %) cu media notelor 6,5, din 8 studenți neparticipanți nimeni n-a însușit progrma de studiu; gr. 111 KTO – studenții participanți au însușit 11 din 16 (68,8 %) cu media notelor 7,1, studenții neparticipanți au însușit 4 din 15 (26,7 %) cu media 5,8; gr. 112 KTO – studenții participanți au însușit 100 %

programa de instruire cu media notelor 7,5, studenții neparticipanți la concurs din 13 au însușit 4 (30,8 %) cu media notelor 5,5.

Concluzii

La finalul lucrării concluzionăm:

1. Generalizând opinia și experiența de muncă a cadrelor didactice referitoare la problema cercetării noastre, subliniem rolul benefic al concursurilor pedagogice în procesul de pregătire profesională datorită faptului că: crează condiții pentru manifestare și perfecționare ulterioară a participanților [2]; sunt forme de demonstrare a inițiativei, insistenței și curajului [9]; contribuie la optimizarea și sporirea capacității de muncă [6, 7, 8]; educă spiritul de răspundere și disciplină [1]; verifică gradul de pregătire motrică și intelectuală [3]; variază formele de organizare și desfășurare a lecțiilor [4].

2. Concursul – metodic pedagogic cu genericul „Fii specialist pentru toate vârstele” a contribuit: la îmbunătățirea frecvenței lecțiilor practice de gimnastică artistică – participanții la concurs au absentat 14,6 % ore comparativ cu studenții neparticipanți – 57,4 % ore absente; la rezultatele evaluării curente – reușita studenților participanți e de 83,1% comparativ cu cea a studenților neparticipanți 20,8 %, respectiv media notelor 4,0 și 3,3; la rezultatele evaluării finale – reușita studenților participanți se egalează cu 80,3% spre deosebire de cea a neparticipării 18,9 %, respectiv nota medie pentru unii 7,2 și pentru alții 5,7.

3. Argumentând rezultatele concursului – metodic pedagogic putem pe deplin confirma ipoteza cercetării științifice și, într-o măsură oarecare, rezolvarea scopului lucrării de a moderniza și optimiza sistemul de învățământ superior.

4. Concursul poate fi recomandat pentru implimentare în practica de modernizare și optimizare a sistemului de învățământ superior, în lumina opiniei autorilor В.М. Смоленский [9] și Б.А. Ашмарин [5], avându-se în vedere efectul lui pozitiv obținut în rezultatul cercetărilor date.

Bibliografie

1. Boiachina A. *Manifestările sportive – mijloc de ocupație cu exercițiul fizic în instituția preșcolară*. În: Teoria și arta educației fizice în școală, nr. 4(13), Chișinău, 2008, p. 22-27.

2. Diacenco E. *Organizarea și desfășurarea sărbătorii „Neptun” în taberele asanative de vară pentru copii*. În: Teoria și arta educației fizice în școală, nr.2(19), Chișinău, 2010, p. 50-52.

3. Golban V. *Concursul sportiv „Participă cu noi, execută cu noi, execută mai bine decât noi”*. În: Teoria și arta educației fizice în școală, nr.4(33), Chișinău, 2013, p. 46-51.

4. Tomșa N. *Metodologia sporirii eficacității lecțiilor de gimnastică*. În: Știința culturii fizice, nr.15/3, Chișinău: USEFS, 2013, p. 47-50.

5. Ашмарин Б.А. *Теория и методика физического воспитания*. Москва: Просвещение, 1979, 360 с.
6. Хухлаева Д.В. *Методика физического воспитания в дошкольных учреждениях*. Москва: Просвещение, 1984, с. 209-220.
7. Осокина Т.И. *Физическая культура в детском саду*. Москва: Просвещение, 1986, с. 103-170.
8. Карманова Л.В., Шебенко В.Н. *Физическая культура в старшей группе детского сада*. Минск: Польша, 1987, с. 10-12.
9. Рунова М.А., Пукинская М.А. *Неделя здоровья*. В: Дошкольное воспитание, 2002, № 4, с. 11-17.
10. Смолевский В.М. *Гимнастика и методика преподавания*. Москва: Физкультура и спорт, 1987, с. 235-238.

ROLUL GRADELOR DIDACTICE ȘI VECHIMEA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE PREDARE A LECȚIILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Ursu Iuliana Andreea,

Școala Gimnazială Nr.1 sat Fântânele, Galați, România

Cobzaru Cristina,

Școala Gimnazială Alexei Mateevici Movileni , Galați, România

Moiescu Petronel Cristian,

Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România

Keywords: *education, teachers, professional experience, skills.*

Abstract: *The quality of education represents the ensemble of characteristics of a provider and its program that meets the expectations of beneficiaries and quality standards [1].*

The teacher is involved in the didactic activity with its whole personality: motivations, skills, competence level, personal experience. The art of teaching isn't only the act of sharing knowledge, but also involves a certain attitude towards students as expression of assumed pedagogical conception and their own personality traits. Within the didactic activities, multiple interpersonal relationships are created between the participants, all involved in a constant process of mutual influence. A teacher's success often depends on the nature of the relationships that is being established with the students in the interaction process, which is particularly important because many learning and education difficulties occurs due to poor relationships.

Actualitatea

Profesia de cadru didactic implică o serie de responsabilități, roluri, deziderate, calități, competențe, care o fac să se distingă de multe alte profesii al căror „obiect” al muncii este omul.

În cadrul școlii, profesorul este conducătorul activității didactice care se desfășoară în vederea atingerii obiectivelor și competențelor, prevăzute în documentele școlare, dând sens și finalitate educativă tuturor competențelor implicate în procesul de învățământ (informații, mijloace, variabile psihice etc.). Un aspect esențial în ceea ce privește profesia de cadru didactic îl reprezintă competența profesională, care include ansamblul de capacități cognitive, afective, motivaționale și manageriale, care interacționează cu trăsăturile de personalitate ale educatorului, conferindu-i acestuia calitățile necesare efectuării unei prestații didactice care să asigure realizarea competențelor de către toți elevii; iar

performanțele obținute să se situeze aproape de nivelul maxim al potențialului intelectual al fiecăruia [2].

Profesorul se implică în activitatea didactică cu întreaga personalitate: motivații, aptitudini, nivel de competență, experiență personală. Artă de a preda nu se reduce la transmiterea cunoștințelor, ci presupune și o anumită atitudine față de elevi, ca expresie a concepției pedagogice asumate și a propriilor trăsături de personalitate. În cadrul activităților didactice se creează multiple raporturi interpersonale între participanți, antrenați cu toții într-un proces constant de influențare reciprocă. Reușita unui profesor depinde de multe ori de natura relațiilor pe care le stabilește cu elevii săi în cadrul acestei interacțiuni, aspect deosebit de important, deoarece multe dificultăți de învățare și educare se datorează unor relații deficitare [6].

Trăsăturile negative de personalitate ca: superficialitatea, cinismul, încăpățânarea, apatia, indiferența, rigiditatea, agresivitatea creează o atmosferă nefavorabilă în jurul său. Dimpotrivă, agreabilitatea, gradul de deschidere spre ceilalți, permeabilitatea la schimbări, amabilitatea, răbdarea, stăpânirea de sine, dorința de a ajuta, sociabilitatea, încrederea, capacitatea de a înțelege problemele voi întări calitatea relațiilor pedagogice.

Echilibrul intelectual și psihic, luciditatea, intuiția, bunul-simț, tactul pedagogic sunt calități indispensabile cadrului didactic. Acestea li se adaugă calități morale: probitatea, obiectivitatea, generozitatea, modestia, blândețea, cinstea, sinceritatea, demnitatea, conștiinciozitatea [7].

Conținutul activităților de perfecționare a cadrelor didactice, corespunzător obiectivelor prezentate, include programe (post)universitare de: pedagogie generală, didactica specialității/metodica predării, teoria curriculumului, management școlar, formare avansată la disciplinele de specialitate [3].

Evoluția activității de perfecționare a cadrelor didactice are loc pe circuitul metodologic: formare inițială – formare continuă – autoformare. Sistemele (post)moderne de învățământ accentuează continuitatea celor trei secvențe de instruire permanentă congruente la nivel de politică a educației. Activitatea de perfecționare a cadrelor didactice evoluează în două contexte complementare:

- a) la nivelul școlii;
- b) la nivelul unor relații de parteneriat ca răspuns la un ansamblu de cereri sociale.

Dintre cele mai utilizate forme de perfecționare a personalului didactic se pot menționa:

- Activități metodico-științifice și psihopedagogice realizate în cadrul comisiilor metodice.
- Sesiuni de comunicări științifice, simpozioane, schimburi de experiență.
- Cursuri de perfecționare a pregătirii pentru obținerea gradelor didactice.

- Stagii de formare științifică de specialitate.
- Masterat, cursuri postuniversitare, doctorat.

O altă formă de perfecționare extrem de importantă este perfecționarea prin grade didactice. Aceste grade didactice sunt:

- gradul definitiv;
- gradul didactic II;
- gradul didactic I.

De regulă, obținerea acestor grade didactice conduce la obținerea unor rezultate mai bune în activitatea didactică.

Scopul și organizarea cercetării

Scopul cercetării a fost acela de a stabili rolul gradelor didactice și a vechimii în învățământ, în vederea îmbunătățirii relației dintre pedagog-elev-părinte în cazul copiilor cu CES și de a căuta îmbunătățirea comunicării, a rezolvării anumitor situații critice cu care ne confruntăm periodic și de a afla importanța unei pregătiri permanente pe plan profesional în ceea ce privește lucrul cu copii cu CES.

Experimentul a constatat în distribuirea și interpretarea unui chestionar pentru mai multe categorii socio-profesionale. Întrebările au fost cu răspunsuri prestabilite, identice, indiferent de persoanele către care au fost distribuite.

În primă fază, am formulat și aplicat un chestionar cu un număr de 14 întrebări anonime, destinat psihologilor din mediul rural și urban cu privire la rolul gradelor didactice și vechimea în învățământ în eficientizarea procesului de predare a lecțiilor de educație fizică și sport cu scopul de a găsi metode și mijloace de a face orele de educație fizică mai atractive, distractive, de incluziune a persoanelor aflate în dificultăți de realizare a unor scopuri, țeluri, sarcini atât în mediul familial cât și în procesul educațional.

Chestionarele au fost distribuite către 50 de psihologi și personal specializat în lucrul cu copii cu CES. Fiecare întrebare având 5 variante de răspuns, fiecare persoană încercuind varianta dorită. Răspunsurile vor fi folosite doar în scopul cercetării și implementării unor metode și mijloace moderne de atracție și interes a persoanelor cu nevoi speciale în cadrul orelor de educație fizică, adaptată nevoilor fiecărui individ în învățământul de masă.

Analiza rezultatelor

Răspunsurile la întrebările adresate mi-au permis să îmi creez o opinie generală cu privire la gradelor didactice și vechimea în învățământ în eficientizarea procesului de predare a lecțiilor de educație fizică și sport atât din mediul rural cât și din mediul urban.

În mare parte întrebările din acest chestionar sunt legate strict de gradele didactice, rolul acestora, vechimea în învățământ, cât și de moduri de acționare asupra copiilor cu CES cu scopul îmbunătățirii relației dintre pedagog-elev-părinte.

Pentru a prezenta rezultatele și interpretările unor întrebări vom analiza mai amănunțit răspunsurile a patru dintre cele 14 întrebări ale chestionarului. Astfel, la întrebarea nr. 1: „Ce considerați că înseamnă maturitate profesională?”, răspunsurile au fost: 18% (9) varianta a), 0% (0) varianta b), 12% (6) varianta c), 6% (3) varianta d), 64% (32) varianta e). Majoritatea respondenților au ales varianta de răspuns e) toate variantele, însă răspunsuri s-au înregistrat și pentru celelalte variante (fig. 1).

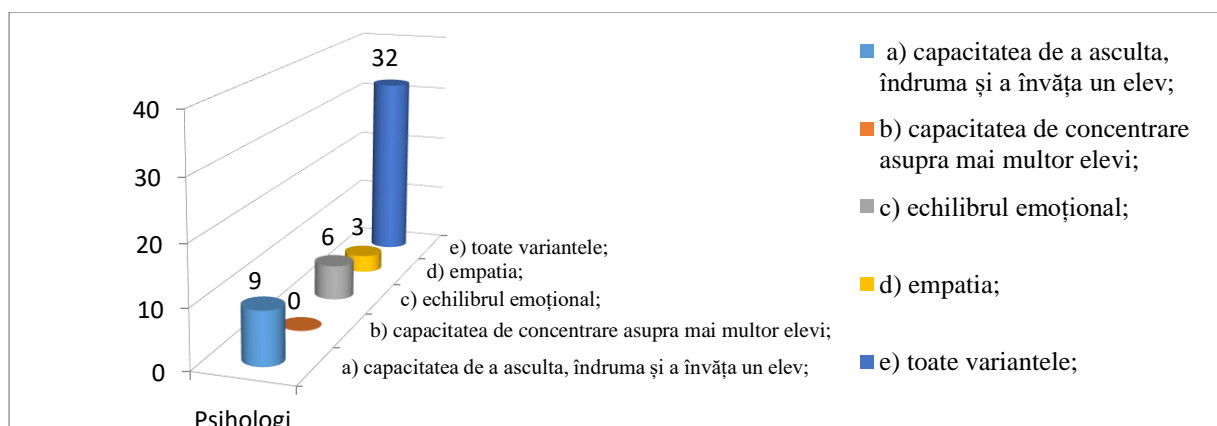

Fig.1. Răspunsurile respondenților la întrebarea: „Ce considerați că înseamnă maturitate profesională?”

La întrebarea nr. 10: „Care este principala schimbare adusă procesului instructiv-educativ în urma finalizării cursurilor de formare”; cea mai aleasă variantă a fost a) 76% (38), pentru varianta b) s-au înregistrat 12% (6), varianta c) a fost aleasă de doar 4% (2) din respondenți, iar varianta d) 8% (4) alegând îmbunătățirea relației profesor-elev-părinte, iar varianta e) nu a înregistrat nicio alegere ceea ce înseamnă că fiecărui respondent i-a adus o schimbare în procesul de învățare cursurile de formare (fig. 2).

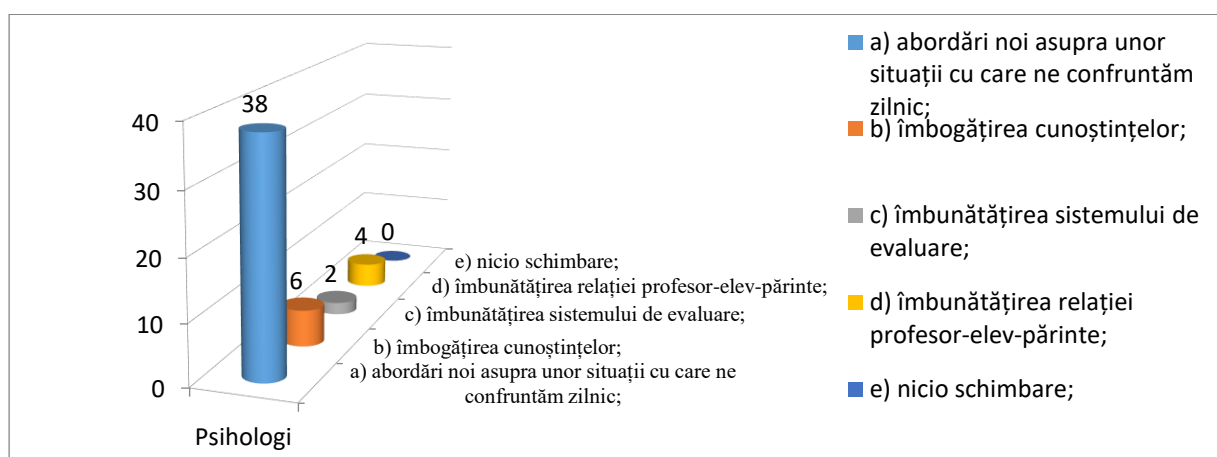

Fig.2. Răspunsurile respondenților la întrebarea: „Care este principala schimbare adusă procesului instructiv-educativ în urma finalizării cursurilor de formare”

Întrebarea cu nr. 12: „Considerați că elevii cu tulburări de comportament sunt mai bine controlați de profesori/psihologi care au o vechime mai mare în actul educațional”; rezultatele au fost următoarele: 10% (5) au optat pentru varianta a), 22% (11) au ales varianta b), 6% (3) au considerat că doar uneori c) vechimea în actul educațional ne poate ajuta să facem față cu brio unor situații mai puțin plăcute, 16% (8) sunt de părere că depinde de elev și au ales varianta d), iar ponderea cea mai mare o are varianta e) cu 46% (23) afirmând ca nu vechimea este importantă ci modul de abordare a fiecărei situații (fig. 3).

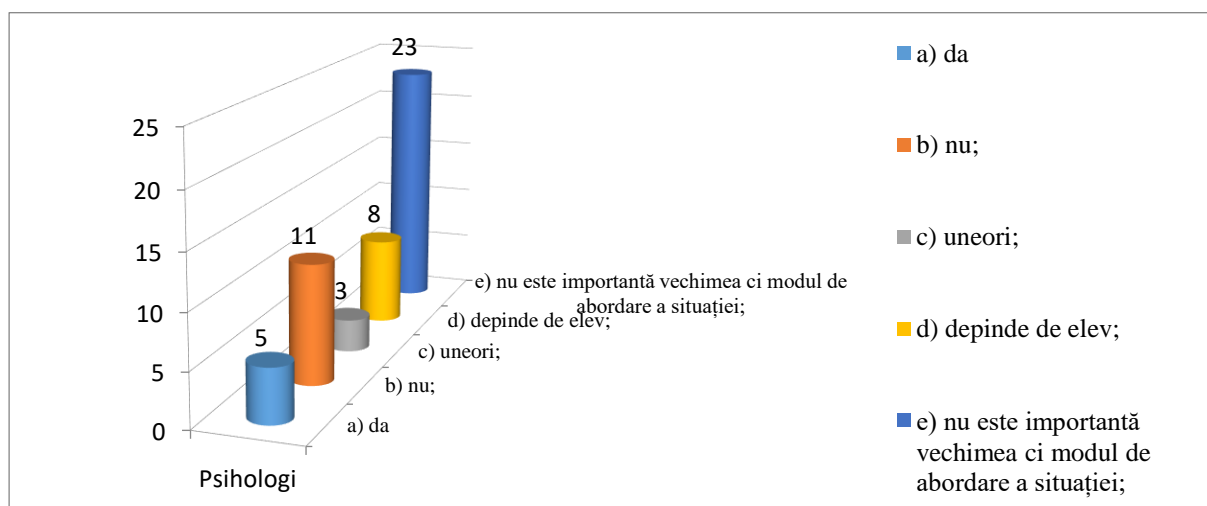

Fig.3. Răspunsurile respondenților la întrebarea: „Considerați că elevii cu tulburări de comportament sunt mai bine controlați de profesori/psihologi care au o vechime mai mare în actul educațional”

La ultima întrebare abordată de mine și anume nr.14: „Care considerați că este modul de calmare a unui copil cu cerințe educaționale speciale atunci când are tulburări de comportament în timpul actului educațional?”, rezultatele au înregistrat următoarele valori: 12% (6) au ales varianta a), cea mai mare valoare având-o varianta b) cu 58% (29), doar 6% (3) au optat pentru varianta c), varianta d) a obținut 22% (11), iar varianta e) doar 2% (1), ceea ce ne indică faptul că cea mai bună soluție în calmarea sau aplanarea unor conflicte cu un copil cu cerințe educaționale speciale este vorba bună, explicațiile pe înțelesul lui, distingerea dintre bine și rău și nicidecum pedeapsa și ignoranța (fig. 4).

Concluzii

În urma interpretării rezultatelor pot afirma că profesorul trebuie să formeze un elev pentru societatea în care s-a născut și în care se dezvoltă, deoarece valorile spirituale nu se creează decât în societate și pentru societate, trebuie să învețe elevul cum să învețe, trebuie să-l facă să aibă încredere în el, în opțiunile lui să

poată să se exprime liber fără inhibiții. Rolul profesorului este acela de a-l ajuta pe elev să dobândească în școală un sistem de valori [4].

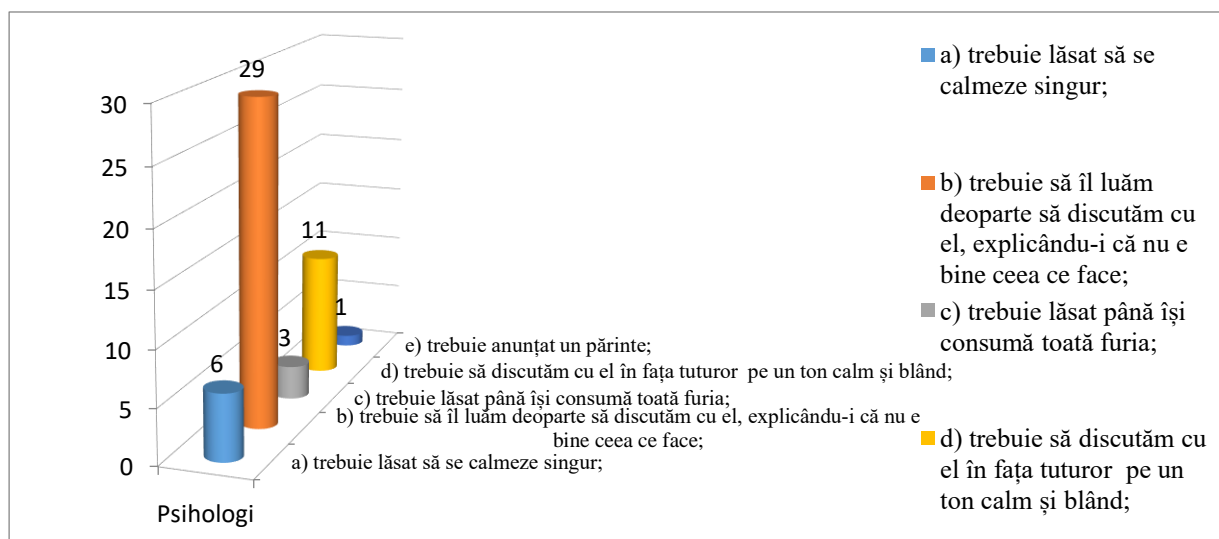

Fig.4. Răspunsurile respondenților la întrebarea: „Care considerați că este modul de calmare a unui copil cu cerințe educaționale speciale atunci când are tulburări de comportament în timpul actului educațional”

Profesorul trebuie să fie un model pentru toți elevii și să respecte intimitatea și confidențialitatea unor informații cu privire la viața personală a elevului.

Profesorii trebuie să fie atenți și interesați și despre ce cred elevii despre ei înșiși, de motivațiile lor, de efectele învățării asupra relațiilor lor cu grupul de prieteni, dar și de dezvoltarea caracterului lor, de aspirațiile și calitățile lor.

Toate aceste competențe necesare unui profesor vor influența performanțele elevilor, modul lor de raportare la procesul de învățare, precum și dragostea sau averiunea lor față de școală. Un profesor bun trebuie să aibă răspuns la orice întrebare (legată de lecție).

Pentru o bună prestație profesională, cadrul didactic are nevoie să aibă încredere în sine și în competențele sale profesionale, să stăpânească modalități de rezolvare a situațiilor critice, tensionale sau conflictuale, să fie capabil să gestioneze situațiile tipice și să poată dezvolta soluții pentru cele atipice, toate acestea și multe altele îi sunt indispensabile muncii cadrului didactic [5].

Din acest motiv un profesor trebuie să fie devotat elevilor și învățării acestora. Un profesor bun trebuie să plece de la ideea că toți elevii pot cu adevărat învăța.

Bibliografie

1. Dogaru M. *Calitatea educației*. București: Design Millenium Group, 2011.
2. Iosifescu Ș. (coord.) *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*. București: Tipogrup Press, 2001.
3. Molan V. *Management școlar*. București: CREDIS, 2004.
4. Badiu G., Badiu T., Ciorbă C. *Educația fizică a copiilor și a școlilor (Metode și mijloace)*. Chișinău: Editura Garuda-Art, 1999.
5. Cârstea Gh. *Teoria și metodologia educației fizice și sportului*. București: Editura AN-DA, 2000.
6. Zaharia D., Iorga Gh., Sibîșeanu L. *Ghidul practic al directorului unității de învățământ preuniversitar*. Pitești: Ed. Paralela 45, 2005.
7. Lazăr V. *Metodologia cercetării sociologice*. București, 1982.

PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A STUDENȚILOR FACULTĂȚILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT PRIN ACTIVITĂȚI DE CERCETARE

Volcu Gheorghe, Volcu Irina,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Keywords: *Research, professional training, physical education, qualification, specialist, student, result.*

Abstract: *In this article we highlight the scientific research activity in the professional training of the students of the faculties of physical education and sport. Professional training, along with other activities, is part of an extensive and lasting process namely lifelong learning. The university is the institution that combines two essential activities – education and research. Obtaining the pragmatic result and generating the availability and capacity for innovation is the aspect pursued in the training of future specialists in physical education and sport.*

Actualitatea

În prezent, în Republica Moldova organizarea și desfășurarea eficientă a activității de cercetare-dezvoltare-inovare a devenit un factor hotărâtor de progres. Cercetarea științifică trebuie privită ca o investiție strategică și în niciun caz ca un consumator de resurse. Responsabilitatea pentru cercetarea științifică este exercitată prin legislație, finanțare, politici, programe și proiecte.

Dezvoltarea economică, socială și culturală sănătoasă nu este posibilă fără un sistem de învățământ de înalt nivel, bine structurat, bazat pe o cercetare științifică viguroasă [9].

Învățământul superior este cel care generează specialiștii care vor conduce societatea și economia țării. Principala obligație a instituției superioare de învățământ de educație fizică și sport, în condițiile actuale, o constituie pregătirea specialiștilor multilateral dezvoltați, capabili de a-și îmbogăți și aprofunda cunoștințele teoretice și profesionale, în calitatea lor de participanți activi la activitatea de cercetare științifică.

Formarea profesională a specialistului vizează competența acestuia încadrată într-un fond de cultură generală, mobilizate și susținute de o temeinică pregătire psihologică, pedagogică, metodică, teoretică și practică.

Actualmente, pregătirea specialiștilor de înaltă calificare este posibilă doar în baza dezvoltării conexiunii dintre știința academică a instituțiilor de învățământ superior și știința de ramură, prin integrarea pe scară largă a studenților în

activitatea de cercetare științifică și dezvoltarea în baza acesteia a calităților pregătirii viitorilor specialiști în domeniul culturii fizice [3, 6].

O importanță deosebită în pregătirea specialistului de profil, în condițiile contemporane, o constituie îmbinarea învățământului fundamental cu cercetarea științifică în domeniu, cu accent pe dezvoltarea sa profesională în concordanță cu propriile interese și capacități [8].

Astfel, planurile de învățământ ale programelor acreditate de către ANACEC, din cadrul instituției de învățământ superior USEFS, conțin discipline, dar și elemente ale cercetării științifice în procesul de instruire. Pregătirea profesională a studenților prin activități de cercetare științifică se asigură prin următoarele blocuri de bază ale disciplinelor:

❖ *Umanistice și integrative.* Aici se prevede pregătirea științifică umanistică (generală) și formarea unor priceperi de aplicare în abordările științifice ale primului nivel al metodelor de cercetare (celor universale pentru diferite ramuri ale științei).

❖ *Socio-psihologo-pedagogice* asigură pregătirea metodicii științifice de profil general pentru aplicarea metodelor de cercetare a nivelului doi (observația pedagogică, socioanaliza, chestionarea sociologică, etc.).

❖ *Medico-biologice*, în cadrul cărora se efectuează însușirea metodelor de cercetare nivelului trei, ceea ce asigură pregătirea metodico-științifică de profil particular.

❖ *De profil specializat*, în cadrul cărora se realizează însușirea metodelor nivelului patru de cercetare (exprimo-experimental) prin pregătirea metodico-științifică de profil empirico-special.

Pregătirea integrală pentru activitățile de cercetare științifică în cadrul blocurilor enumerate se realizează uniform prin diverse componente/forme organizatorico-procesuale: lucrul instructiv de cercetare a studentului, cercul științific studentesc, etc., ceea ce asigură o pregătire științifică practico-metodică orientativă și specializată.

Totodată menționăm faptul că în cadrul fiecărei discipline aparte nu poate fi realizată o structurare și etapizare a procesului de formare la studenți a priceperii integrale a activității de cercetare științifică cu caracter orientativ finisat. Studenții participă la activități de cercetare științifică în cadrul catedrelor de specialitate, facultăților, cercurilor și laboratoarelor științifice etc.

Studiile și cercetările contemporane [2, 5] vizează aspecte legate de formarea viitorilor specialiști în educație fizică și sport, urmărindu-se obținerea rezultatului pragmatic și generarea disponibilităților și a capacităților de inovație.

Necesitatea implicării studenților instituțiilor de cultură fizică în activitatea de cercetare științifică, identificarea interesului pentru arta științei și activități

creative în domeniul unei specialități, permite unor autori [1, 3, 4, 6] să menționeze că perfecționarea activității de cercetare științifică a studenților în baza unei metodologii bine determinate este de o deosebită actualitate. Aceasta presupune (Fig. 1):

- Implicarea activă a studenților în activitatea de cercetare pe tot parcursul anilor de instruire;
- Colaborarea reciprocă a catedrelor privind activitatea de cercetare studențească;
- Continuitatea activității de cercetare științifică a studenților atât în cadrul orelor de instruire, cât și în afara lor;
- Orientarea conținutului și structurii activității de cercetare științifică a studenților privind domeniul specialității alese.

Fig. 1. Metodologia de perfecționare a formelor activității de cercetare științifică a studenților

Scopul cercetării îl reprezintă evidențierea activităților de cercetare științifică în pregătirea profesională a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului.

Metode de cercetare: analiza teoretică, metoda statistico-matematică, metoda grafică, metoda anchetării, interviul, observația.

Rezultatele cercetării

Pentru a evidenția activitatea de cercetare științifică în pregătirea profesională a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului, am elaborat un chestionar care a fost aplicat studenților și masteranzilor din cadrul U.S.E.F.S., obținând următoarele rezultate:

Fiind întrebați dacă sunt familiarizați cu activitatea de cercetare a specialistului de cultură fizică, 71% din respondenți au spus că da, 21% – nu, iar 8% au considerat greu de răspuns la această întrebare (Figura 2).

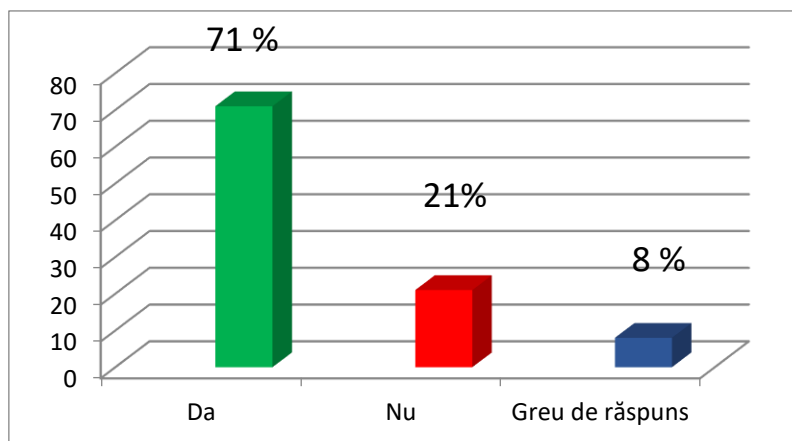

Fig.2. Distribuția procentuală a răspunsurilor privind familiarizarea respondenților cu activitatea de cercetare

La întrebarea dacă viitorul specialist în domeniu trebuie să dețină un bagaj de cunoștințe pentru a efectua o cercetare științifică, marea majoritate a respondenților au dat un răspuns afirmativ (98%) și numai (2%) au negat (Fig. 3). Desprindem ideea că viitorul specialist în domeniu educației fizice și sport trebuie să dețină un bagaj de cunoștințe pentru buna desfășurare a activității profesionale mai cu seamă celui de cercetare științifică.

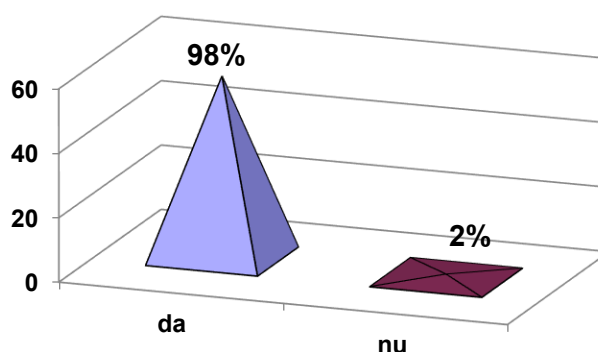

Fig. 3. Distribuția procentuală a răspunsurilor privind necesitatea deținerii unui bagaj de cunoștințe a viitorilor specialiști în domeniu pentru a efectua o cercetare științifică

Totodată, 50% din respondenți consideră că este necesar să se acorde integral o pondere mai mare pregătirii științifice de cercetare, în timp ce 46% o consideră parțial necesară și numai 4% au răspuns că nu este necesar (Fig. 4).

Constatăm că este necesară acordarea unei ponderi mai mari pregătirii științifice de cercetare.

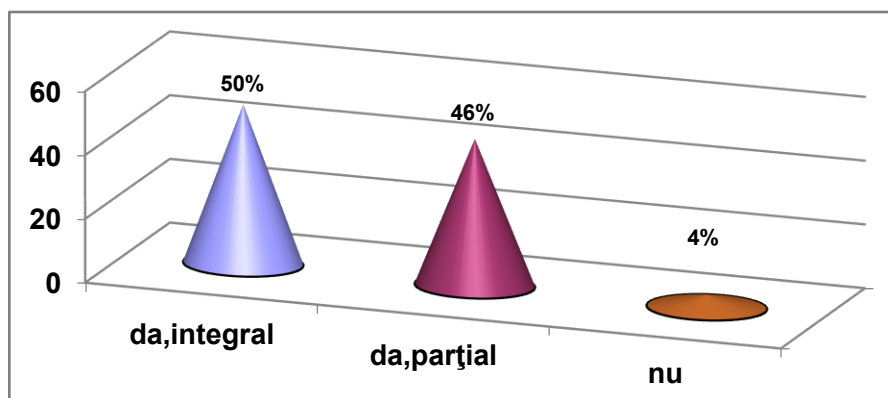

Fig. 4. Distribuirea procentuală a răspunsurilor privind necesitatea acordării unei ponderi mai mari pregătirii științifice de cercetare

Lucrul de cercetare favorizează la studenți activitatea de cunoaștere teoretică și practică cu caracter creativ științific, formează priceperi de a determina problemele actuale pedagogice și a se orienta în cadrul lor, a determina căile de rezolvare a lor, în scopul creșterii eficacității procesului instructiv-educativ [7].

Astfel, managementul cercetării-dezvoltării-inovării în domeniul culturii fizice se prezintă ca o activitate sistematică creativă, desfășurată pentru a îmbogăți cunoașterea factorului uman, fenomenului sportiv, a culturii și mișcării sportive naționale și a utiliza aceste cunoștințe pentru realizarea de aplicații solicitate de practica sportivă și cea managerială.

Concluzie

Pregătirea profesională este un proces de învățare/instruire prin care se dobândesc noi cunoștințe teoretice și practice, precum și abilități, tehnici care fac munca mai ușoară. În acest sens activitatea de cercetare este un mijloc foarte important în pregătirea specialistului de profil.

Domaniul educației fizice și sportului are nevoie de cadre bine pregătite profesional, iar strategiile instituțiilor de învățământ și abordările didactice trebuie să se adapteze noilor evoluții, să pună în aplicare principiile pedagogiei contemporane, utilizând mijloace moderne de predare-învățare-evaluare. Prin noile metode și tehnici de pregătire profesională, studenții trebuie antrenați în experiența cunoașterii și gândirii creative, oferind soluții, inclusiv prin activități de cercetare științifică.

Bibliografie

1. Ambrosi N., Budevici-Puiu A. *Epistemologia și metodologia cercetării în educația fizică*. Chișinău: Valinex, 2015. 301 p.
2. Budevici A., Chepteni V. *Metodologia cercetării manageriale*. Chișinău: Valinex, 2007, p. 67.
3. Carp I. *Pregătirea specialiștilor în domeniul culturii fizice pentru activitatea de cercetare științifică*. Chișinău: Valinex, 2003. 186 p.
4. Gagea A. *Tratat de cercetare științifică în educație fizică și sport*. București: Discobolul, 2010. 665 p.
5. Manolachi V. *Managementul și dezvoltarea durabilă a sportului*. USEFS, 2016. 304 p.
6. Volcu G. *Activitatea de cercetare managerială în pregătirea antrenorilor-manageri*. Monografie. Chișinău: Print Caro, 2019. 136 p.
7. Volcu I., Volcu G. *Dezvoltarea potențialului creativ, factor important în pregătirea specialistului de cultură fizică pentru activitatea de cercetare inovare*. În materialele congresului științific internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”. Chișinău: USEFS, 2016, p. 484-490.
8. Volcu G. *Pregătirea antrenorilor pentru activitatea de cercetare managerială*. În: *Evoluția științei managementului culturii fizice în Republica Moldova*; coord.: Ambrosi N., Budevici A. Chișinău: Valinex, 2012, p. 344-349.
9. Volcu G. *Studiu cu privire la importanța cercetării manageriale pentru antrenori-manageri*. În: *Știința culturii fizice*, Nr. 21/1, Chișinău: USEFS, 2015, p. 10.

CREATIVITATEA – ASPECT IMPORTANT ÎN PREGĂTIREA PROFESIONALĂ A SPECIALIȘTILOR DIN DOMENIUL EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI

Volcu Irina,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Moldova

Keywords: *creativity, creative learning, creative thinking, higher education, performance.*

Abstract. *This article talks about creativity as premise of performance in higher education of physical education and sport. At the present stage, the creative approach is the most efficient means in solving the problems of complex, social, economic, educational etc. The development of the creative potential of the future specialists in the field of physical education and sport as a necessity in order to make their professional preparation in accordance with current requirements and for life.*

Actualitatea

Creativitatea apare o dată cu omul, care a creat în întreaga sa istorie orașe, obiecte, mașini, poeme, sisteme etc. Faimosul sociolog american A. Maslow, citat de A. Roșca [3], afirma că „viața este un amestec personal de rutină și creativitate”.

În pofida acestora, de-a lungul anilor umanitatea a fost mai degrabă conservatoare decât inovatoare (schimbările realizându-se în urma violențelor revoluționare). Aspirația aceasta firească se explică prin faptul că până în anii '70 ai secolului XX, creativitatea nu a fost apreciată în măsura cuvenită, modificarea intervenind atunci când producerea ideilor și inovațiilor oamenilor creativi a devenit insuficientă în raport cu necesitățile socio-economice. Pentru ca în societate să existe un număr mai mare de oameni flexibili și inovativi, în perioada aceasta, creativității i se acordă un studiu mai profund. Multe publicații pe care le studiem astăzi conțin declarații că soluțiile trecutului nu mai funcționează și că este momentul să venim cu idei noi.

Trebuie să remarcăm că creativitatea este privită tot mai mult ca condiționare a dotării superioare, deoarece oamenii sunt identificați cu un potențial creativ sporit, trebuie să „genereze” ceva remarcant, în toate domeniile, inclusiv în cel al educației fizice și sportului, or, aceasta implică necesitatea de a exista interconexiuni între aptitudinile mintale superioare (inteligența), creativitate, aptitudinile motrice și cele biomedicale [1].

Varietatea de opinii privind definirea creativității este un fenomen obiectiv determinat de stadiul cercetărilor. Aproximarea punctelor de vedere este o consecință necesară și firească a diversității, care reflectă căutările divergente și aspirațiile de a defini creativitatea.

Relativ, *a crea*, semnifică: a efectua, a produce, a făuri, a inventa, a genera, a fi primul care dă viață unui personaj și joacă un rol, a compune, a zămisli.

Persoana care este caracterizată prin originalitate și expresivitate, are o imaginație bogată, generează idei inovatoare, este inventivă etc., este considerată o persoană creativă.

Noțiunea de creativitate are următoarele accepțiuni, în psihologie [2]:

- a) de conduită și acțiune creativă;
- b) de mod creativ sau structură a personalității;
- c) creativitate de grup, unde interacțiunea și comunicarea între membrii grupului generează idei noi și duc la rezultate creative (Fig. 1).

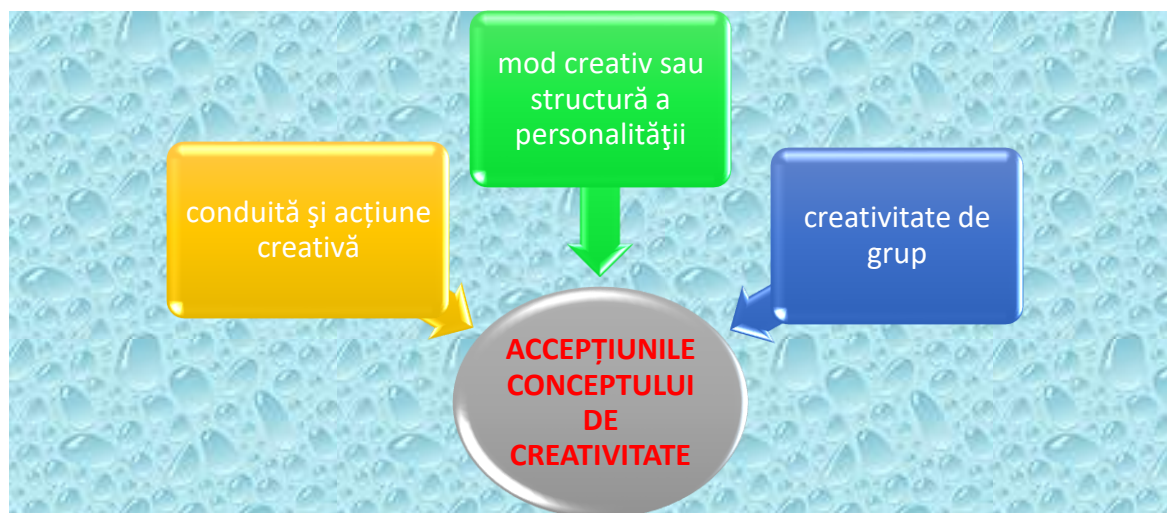

Fig.1. Accepțiunile conceptului de creativitate

Mentalitățile învechite, rutina, lipsa de receptivitate la nou sunt incompatibile cu un învățământ modern care își propune, în primul rând, cultivarea creativității, întrucât, putem conchide, prin afirmația lui E.P. Torrence [4], profesorii creativi creează creatori, pe câtă vreme cei necreativi formează reproductivi.

În prezent, cel mai important obiectiv al procesului de educație, presupune formarea personalității creative, inovative, cu un grad de gândire și imaginație sporit, precum și cu spirit de acuratețe, observație și exactitate în activitatea pe care o desfășoară, dar și inițiativă, gândire adecvată activității, gustul estetic, urmărind dezvoltarea capacităților de nivel maxim al potențialului uman. Soarta

umană va depinde, în măsură considerabilă de gradul școlii, precum și de educația tineretului care dispune de o gândire divergentă, dar și pragmatică.

Dezvoltarea creativității la viitorii specialiști din domeniul educației fizice și sportului, din punct de vedere curricular, constituie cea mai importantă finalitate a învățământului superior. Studentul, ca viitor specialist în domeniu posedă o manieră personală de înglobare în pregătirea/formarea incipientă. Această proiecție individualizată provine de la gradul de cunoștințe și atitudini pe care le are studentul, de propriul său stil de a studia, precum și de un contur determinat de înțelegere.

Unul dintre obiectivele procesului educațional, la etapa actuală, constă în formarea unei personalități creative, deschise, cu imaginație și gândire spațială dezvoltată, cu spirit de observație, acuratețe și precizie în lucru, inițiativă și independență în gândire, gust estetic, implicit urmărindu-se dezvoltarea capacităților la nivelul potențialului maxim.

Ca cerință a unei învățări de tip creativ este *problematizarea intensivă și sistematică*, crearea unei motivații superioare care să propulseze activitatea intelectuală a studentului și masterandului, să-i anime curiozitatea, aceasta urmând să caute situații pline de tensiune intelectuală.

Studentul/masterandul, fiind stimulat și dirijat în așa fel, încât efortul său intelectual în procesul învățării să depășească un anumit set format, să întrevadă o posibilitate de rezolvare mai interesantă, mai atractivă, mai elegantă și mai eficientă, va ajunge la eliberarea de stilul habitual, la abordările specifice stilului creator în învățare [5].

Având în vedere că abilitățile creative pot fi influențate, antrenate, cultivate, ni se pare oportun a menționa anumite premise ce pot fi considerate drept cerințe specifice învățării creative. Astfel, profesorul trebuie:

- ✓ să insufle studenților, prin modul de prezentare a informațiilor, prin stilul său de gândire, prin specificul solicitărilor formulate pentru studenți, o atitudine și un stil de gândire creator, liber, independent;
- ✓ să stimuleze și să orienteze gândirea studenților spre nou, spre neexplorat;
- ✓ să asigure o atmosferă permisivă, care să ofere studenților acel climat optim în manifestarea lor liberă, spontană, fără frică de a greși, de a primi sancțiuni, de a i se aprecia critic imediat opțiunea; să creeze o atmosferă de explorare independentă încrezătoare și netulburată;
- ✓ să direcționeze potențialul creativ al studenților spre acele zone în care ei au șansele cele mai mari de manifestare eficientă, de realizare efectivă.

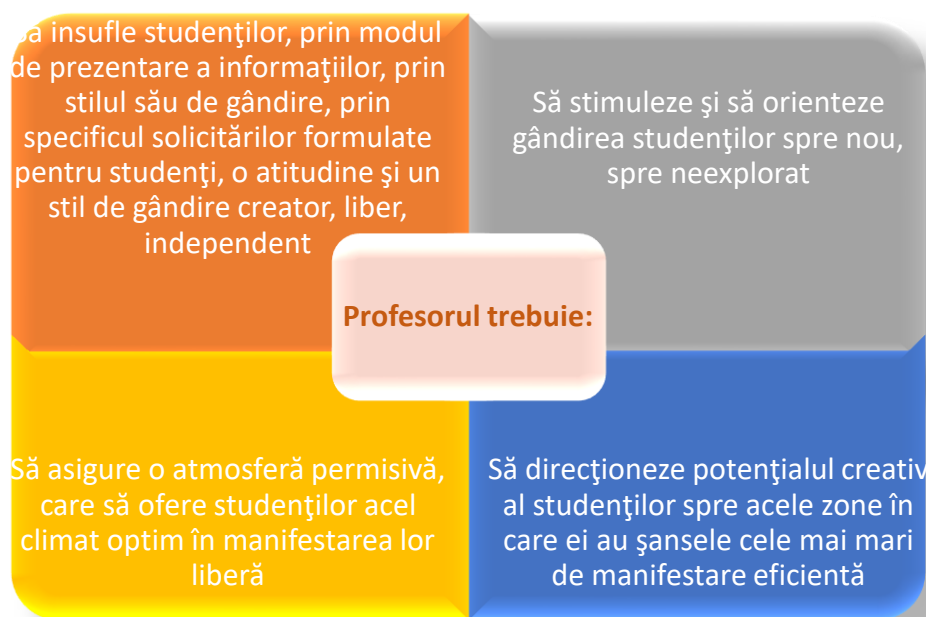

Fig. 2. Activitățile profesorului drept cerințe specifice învățării creative

Capacitatea tinerilor de a gândi independent, liber, responsabil, pentru a nu deveni victime ale formelor externe de control, ai factorilor distructivi este importantă. În fața acestor cerințe ale societății, creativitatea are un rol decisiv în ridicarea omului spre noi trepte de bunăstare, de cultură și civilizație, școlii superioare rezervându-se un rol bine definit, inclusiv prin dezvoltarea la masteranzi a capacităților creative. Conform unor statistici, până în prezent s-a utilizat doar 3% din inteligența omenirii, cauzele mai importante fiind analfabetismul și unele concepții ale școlii tradiționale, bazate, îndeosebi, pe predarea, memorarea și reproducerea cunoștințelor, neglijându-se dezvoltarea potențialului creator al studenților și însușirea de către aceștia a unor tehnici de învățare creativă.

În această circumstanță, susținem că numai nivelul educației naționale, capacitatea ei de a forma viitori creatori sunt factorii central, care evidențiază statutul de mâine al unei națiuni. Din această cauză, cultivarea creativității în sistemul de învățământ superior și dezvoltarea competențelor creative alături de competențele profesionale și manageriale este o cerință obligatorie a educației.

Datorită complexității învățării în domeniul sportiv, considerăm că se impune acordarea unei atenții deosebite creativității în cadrul procesului de pregătire a viitorilor specialiști din domeniul culturii fizice și sportului, prin identificarea principalilor factori de personalitate care o compun: inteligența, aptitudinile speciale, motivația și creativitatea [5].

Sportivii creativi vor trebui să fie capabili să-și însușească cu ușurință tehnica unui sport sau a unei probe sportive și să o adapteze propriei personalități, creând

astfel stilul propriu (de interpretare sau de execuție), cu condiția obținerii unor rezultate performante [5].

Cele menționate anterior ne-au permis să organizăm și să desfășurăm o anchetă pe bază de chestionar, având ca scop obținerea informațiilor referitoare la necesitatea pregătirii studenților și masteranzilor de la facultățile de educație fizică și sport prin creativitate.

La întrebarea, „Considerați că este necesară pregătirea viitorilor specialiști din domeniul educației fizice și sportului punând accent pe dezvoltarea creativității?”, 90 % dintre respondenți au răspuns da, 2 % că nu este necesar, iar pentru 8 % dintre persoane a fost greu de răspuns la această întrebare (Fig. 3).

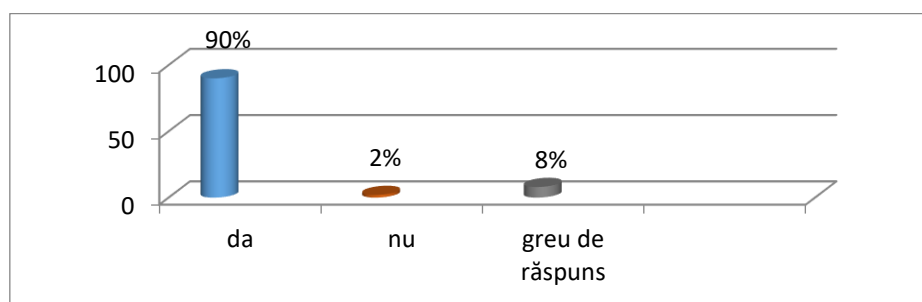

Fig. 3. Necesitatea pregătirii viitorilor specialiști din domeniul educației fizice și sportului punând accent pe dezvoltarea creativității

Aceste răspunsuri evidențiază și demonstrează că creativitatea are un rol important în activitatea specialistului de educație fizică și sport.

La capitolul propuneri privind activitățile ce ar dezvolta nivelul de creativitate a studenților, respondenții au propus: activități practice – 40%; schimb de experiență – 13%; introducerea în planul de învățământ a unei discipline care ar dezvolta creativitatea – 27%; participarea la traininguri – 15%, iar 5% nu au propus nimic (Fig. 4).

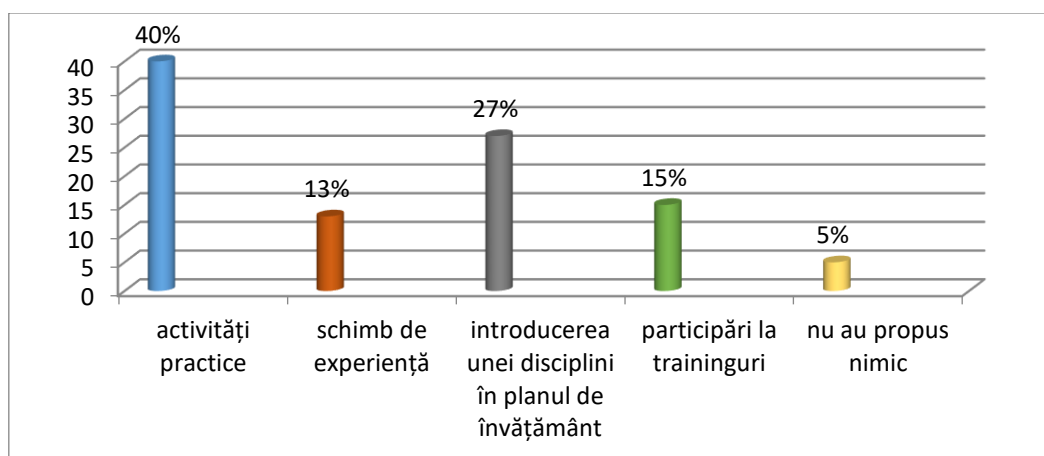

Fig. 4. Propuneri privind activitățile ce ar dezvolta nivelul de creativitate a studenților

Analizând aceste răspunsuri, observăm că un procent destul de mare au venit cu propuneri referitoare la perfecționarea nivelului de creativitate a managerilor, fapt ce demonstrează, încă o dată, că dezvoltarea creativității trebuie să aibă o importanță și un loc aparte în pregătirea specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului.

Referitor la întrebarea „Considerați creativitatea un factor important în activitatea specialistului din domeniul educației fizice și sportului?”, 87% au răspuns da, 5% – nu și pentru 8% a fost greu de răspuns la această întrebare (Fig.5.).

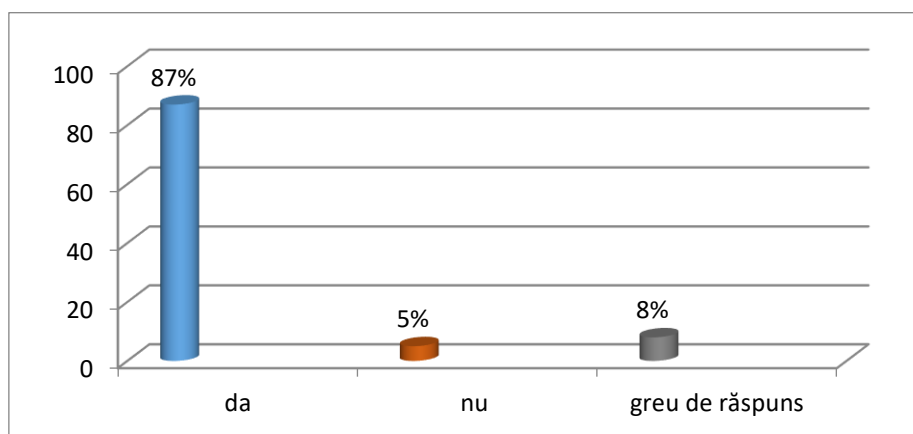

Fig. 5. Creativitatea un factor important în activitatea specialistului din domeniul educației fizice și sportului

Creativitatea este importantă în pregătirea viitorilor specialiști din domeniul educației fizice și sportului și pregătirea acestora trebuie să fie orientată în direcția dezvoltării creativității, element ce stă la baza formării unui profesionist.

Concluzii

Personalitatea creativă se structurează și se dezvoltă prin experiența creației. Tocmai de aceea este necesar de a pune accent pe dezvoltarea creativității la viitorii specialiști din domeniul culturii fizice și sportului, asigurând, astfel, pregătirea unor specialiști calificați.

În cadrul procesului de învățământ sunt formate în complex cunoștințe și priceperi necesare anumitor forme de activități de cultură fizică, de asemenea este determinat nivelul de dezvoltare a unor sau altor competențe și sunt corectate și formate calitățile individuale și cele de personalitate ale viitorului specialist.

În acest context, învățământul creativ reprezintă astfel o alternativă a învățământului reproductiv, de regulă pragmatic, învățământului de „cunoaștere a practicii” celui normativ (de execuție).

Învățarea creativă este direcționată spre stabilirea și dezvoltarea artei dirijării, care se manifestă doar în cazuri excepționale și în anumite condiții

praxiologice, acesta lărgeste aria de viziune a problemelor și a proiectărilor de variante și de rezolvare a lor.

În procesul de pregătire profesională a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului este necesar să se acorde o mai mare atenție dezvoltării potențialului creativ și activității de cercetare științifică, deoarece ele influențează progresul domeniului.

Bibliografie

1. Jigău M. *Copiii supradotați*. București: Societatea Știință și Tehnică, 1994, p. 57.
2. Moraru I. *Psihologia creativității*. București, EDP, 1997. 168 p.
3. Roșca A. *Creativitatea*. București: Enciclopedică, 1972. 139 p.
4. Torrance E.P. *Empirical validation of criterion referenced indicators of creative ability through a longitudinal study*. *Creative Child and Adult Quarterly*. In: *The Science of Human Innovation*, p.136-140.
5. Volcu I. *Pregătirea studenților și masteranzilor din domeniul educației fizice și sportului prin creativitate managerială*. În: Conferința științifică internațională a doctoranzilor. „Cultura fizică: probleme științifice ale învățământului și sportului”. Ediția a VII-A, Chișinău: USEFS, 2012, p. 183-187.

ОТНОШЕНИЕ К ТРУДУ КАК ПОКАЗАТЕЛЬ УРОВНЯ ПРОФЕССИОНАЛИЗМА ФИТНЕСС ТРЕНЕРА

Афтимичук Ольга,

Государственный университет физического воспитания и спорта
Республики Молдова

***Key words:** professional activity, personal qualities, fitness coach.*

***Annotation.** The professionalism of a fitness coach is determined not only by his possession of special knowledge, abilities and skills. Working with people of different sex, age, social level, it is necessary to permanently improve personal qualities in oneself, to form the competencies of a wide range of sciences and be able to apply them in their professional activities.*

Введение

В психологической литературе очень разнопланово представлена классификация потребностей человека. Данной проблематикой в прошлом веке занимались представители различных сфер науки, такие как социальный психолог Фредерик Херцберг, экономист Джон Кеннет Гэлбрейт, психолог Абрахам Маслоу, философ Мартин Хайдеггер и др. И поскольку представленные ученые являли собой различные области – философию, психологию, экономику, то и их классификации предполагали специфическую направленность: по сферам, по характеру деятельности, по целям удовлетворения потребностей, по объекту потребности, по функциональной роли, по происхождению, по аналогии с условными и безусловными рефлексам, по субъекту потребностей и др. Каждый из авторов передает свое видение на потребности. При этом, большей популярностью пользуется классификация А. Маслоу.

Вместе с тем, анализ материалов психологии труда позволил определить все потребности человека в три основные группы: *материальные, социальные и духовные.*

Материальные потребности выражают необходимость в пище, жилище, одежде, средствах передвижения, предметах культурно-бытового назначения и т.п.

Социальные потребности предполагают аффилиацию к труду, общению, общественному признанию, престижу, общественной деятельности и т.п.

Духовные – свидетельствуют о потребности в знаниях, творческой деятельности, создании прекрасного, научных открытиях, этических нормах, эстетических ценностях и т.п.

И здесь наше внимание привлекает «потребность в труде». Характер данной потребности человека может быть разноплановым. Ее можно рассматривать и с экономической точки зрения – для получения материальных средств; и с позиций личностных амбиций – получение социального статуса; и в креативном аспекте – создании нового, прекрасного, необходимого для всех.

Все три рассматриваемые позиции раскрывают психологическую категорию «отношение к труду», которая одновременно является и экономической и этической категорией. «Отношение к труду – понятие, означающее совокупность реальных мотивов трудовой деятельности личности, таких как, например, ориентации на заработок, на отношения с коллегами по работе, на общественную значимость труда, его содержание, достижение признания среди знакомых или определенного социального статуса и др.» [1, с. 13].

Изучение отношения к труду, начинается с выяснения причин, способствующих его формированию, определения мотиваций. Для этого социологи используют две группы показателей: объективные и субъективные.

Объективные показатели являют собой поведение работников в период трудового стажа, а, соответственно, и в достигнутых результатах своей трудовой деятельности. Субъективные показатели детерминируют «состав и иерархию» мотивов трудовой деятельности.

Исследователи проблем профессионального развития широко представляют уровни и стадии его становления. И с этим можно связать некую динамику в формировании отношения к труду. Мы же остановимся на двух моделях профессиональной деятельности, разработанных Л.В. Митиной [4]: *модель адаптивного поведения* и *модель профессионального развития*. Первая определяется выполнением установленных правил, требований, применением выработанных «алгоритмов» решения профессиональных дилемм, что предполагает три стадии эволюции: адаптацию, становление и стагнацию (спад). Вторая модель, на наш взгляд, более жизнеспособна в настоящих социально-экономических условиях. Она предполагает осмысление человеком своих возможностей для рассмотрения перспектив личностного и профессионального роста. С этих позиций профессиональное развитие следует рассматривать как непрерывный процесс «самопроектирования личности». В этой связи автор выделяет

такие стадии становления личности, как самоопределение, самовыражение, самоактуализация.

Основной материал

Профессия фитнес тренера на сегодняшний момент считается достаточно востребованной. Модные веяния ведения здорового образа жизни, обладания красивой фигуры, занятия каким-либо видом фитнеса и т.п. ориентируют многих на приобретение этой профессии. Однако здесь существует очень важная проблема. Если раньше (в прошлом веке) в вузы физкультурной направленности абитуриентами являлись спортсмены – и разрядники, и мастера, то сегодняшние потенциальные студенты – это, в большинстве своем, люди, не имеющие отношения к физической культуре. В лучшем случае, они посещали фитнес клуб. Последний вариант наиболее проблематичен. И это связано с тем, что такие обучающиеся уже имеют свое видение на будущую профессию, заложенное ему фитнес тренером. Но всем известно, что зачастую такие «тренеры» не имеют специального, физкультурного, образования, что связано с отсутствием глубокого познания педагогических принципов, теории и методики физической культуры, медико-биологического багажа, а также психодиагностических основ.

Профессия фитнес тренера, как и учителя физического воспитания, и тренера по спорту, предполагает познания широкого спектра наук, поскольку деятельность специалиста физической культуры направлена на работу с людьми разного возраста, пола, социального статуса. Это обязывает тренера по фитнесу быть достаточно эрудированным не только в перечисленных выше областях. Он должен уметь общаться со своими занимающимися на темы, предложенные самим занимающимся. А это могут быть и социальные, и экономические проблемы, не исключены и бытовые вопросы. И здесь должен «включиться» социопсихолог, психоэкономист, а иногда и психотерапевт.

Рассматривая данный аспект деятельности фитнес тренера, следует обратить внимание на его отношение к своему профессиональному труду. И здесь к месту определенные Л.М. Митиной стадии психологической личностной перестройки: самоопределение, самовыражение, самоактуализация.

Самоопределение представляет собой процесс принятия решений по отношению к себе, своим целям, качествам, ценностям. Готовясь к профессии фитнес тренера, в рамках стадии самоопределения, необходимо в полной мере осознавать будущую работу с людьми, предполагающую педагогическую направленность, психологическую подготовленность,

физическую пригодность. Отсутствие одного из компонентов сразу определяет профессиональную непригодность фитнес тренера.

Стадия *самовыражения* предполагает демонстрацию собственных достоинств, сформированных личностных качеств и профессиональных умений. Здесь особо следует выделить креативные способности в осуществлении профессиональной деятельности. Только творческий потенциал фитнес тренера может способствовать развитию этой области в целом, совершенствованию методологической сферы, росту квалификационного уровня. В этой связи следует выделить следующие черты характера человека, определяющие отношение к труду, и представленные в полюсном, антонимичном формате:

- трудолюбие – лень,
- добросовестность – халатность,
- аккуратность – небрежность,
- инициативность – инертность,
- мобильность – косность,
- креативность – консерватизм.

Как видим, положительная сторона самовыражения представлена первыми личностными качествами. Их же противоположность (вторые личностные характеристики) вряд ли будет способствовать успешной профессиональной деятельности тренера по фитнесу.

На стадии *самоактуализации* реализуется стремление человека к более полному проявлению и развитию своих личностных способностей, талантов и возможностей. А. Маслоу отмечает самоактуализацию как «финальный период становления личности» [3]. Этот период характеризуется желанием самосовершенствования, саморазвития, воплощения в свою деятельность сформированного потенциала, что определяет собой личностную и профессиональную самореализацию. При этом процесс самостановления продолжается. К месту привести изречение древнегреческого философа Сократа (в некоторых источниках его приписывают Демокриту): «Я знаю, что я ничего не знаю» [5]. Только тот фитнес тренер, который будет придерживаться данного утверждения, может считаться мастером/профессионалом, поскольку уважающий себя человек учится всю свою жизнь. Жизнь – это процесс, движение. Остановиться, значит «умереть».

Подводя итог сказанному, мы позволяем себе обозначить три уровня профессионализма для фитнес тренера: низкий, средний и высокий.

Низкий уровень профессионализма, на наш взгляд, определяет проведение фитнес занятия по строго установленной схеме, не меняя при этом его содержания продолжительное время. К тому же, при наличии

хорошо сформированных профессиональных умений и навыков, отсутствует индивидуальный подход при проведении групповых занятий. Тренеры с низким уровнем профессионализма не имеют контакта с занимающимися вне тренировки. Отношения с последними предполагают следующую схему: «клиент» – работник. Это означает, что тренер отработывает вложенные занимающимся средства за абонемент/занятие. Такие работники полагают, что они достаточно профессиональны в своей деятельности и им не обязательно дальнейшее повышение своего мастерства.

Средний уровень профессионализма представлен более частой сменой содержания оздоровительных тренировок. Здесь наблюдается непосредственный контакт тренера и занимающихся во время проведения занятий, прослеживается индивидуальный подход. Он может участвовать в фитнес конвенциях, изредка посещать специализированные семинары. К некоторым тренерам могут тянуться занимающиеся, чтоб обратиться за советом. Здесь схема будет следующая: «клиент» – тренер – занимающийся.

Высокий уровень профессионализма обозначен нами как творческий, инициативный работник, постоянно повышающий свою квалификацию, эрудицию. Фитнес тренеры такого уровня участвуют не только в различных специализированных фитнес мероприятиях, но также выступают и на научных форумах. Они проводят различные исследования с целью совершенствования всей системы организации и проведения оздоровительных тренировок, разрабатывают программные групповые и индивидуальные методические рекомендации, создают новые фитнес программы, проводят семинары и курсы для других тренеров и инструкторов. На этом уровне схема совершенно иная: тренер – занимающийся – тренер. Это означает, что фитнес тренер занимает главенствующую позицию – человек, который хочет поддержать и улучшить свое здоровье, приходит на оздоровительное занятие для получения необходимых знаний, которые ему может дать тренер, развития физических способностей, в результате чего совершенствуются физиологические возможности организма, а также восстановления психологического равновесия, поскольку переключение на физическую работу оставляет все насущные проблемы за пределами фитнес зала/клуба.

И хотя само понятие «профессионализм» определяет степень овладения человеком всех составляющих профессиональной деятельности в целом, профессионализм стоит расценивать как интегральную характеристику личности человека в профессии. «Профессионализм человека – это не только достижение им высоких производственных

показателей, но и особенности его профессиональной мотивации, система его устремлений, ценностных ориентаций, смысла труда для самого человека» [2].

Вывод

Таким образом, уровень профессионализма фитнес тренера следует рассматривать не только со стороны обладания им профессиональными знаниями, умениями и навыками. Здесь важно обращать внимание на его личностные качества, влияющие на отношение к своей профессиональной деятельности, к труду.

Библиография

1. Гориш И.В. (автор-сост.) *Социология труда: методические рекомендации по подготовке к семинарским занятиям*. Пинск: ПолесГУ, 2015. 56 с.
2. Дружилов С.А. *Психология профессионализма человека: интегративный подход*. В: Журнал прикладной психологии, 2003, № 4-5, с. 35-42.
3. Маслоу А. *Мотивация и личность = Motivation and personality*: пер. с англ. 3-е изд. Санкт-Петербург: Питер, 2008. 352 с.
4. Митина Л.М. *Психология развития конкурентоспособной личности* [Текст]. Москва; Воронеж: МПСИ, 2002. 400 с.
5. *Энциклопедический словарь крылатых слов и выражений*: более 4000 статей / Авт.-сост. В.В. Серов. 2-е изд. Москва: Локид-Пресс, 2005. 880 с.

ОСОБЕННОСТИ ИНТЕРАКТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ В ПЕРИОД ПАНДЕМИИ COVID-19

Афтимичук Ольга, Полякова Варвара,

Государственный университет физического воспитания и спорта
Республики Молдова

Keywords: *pandemic, students, masters, interactive learning.*

Annotation. *The paper analyzes the quality of interactive training conducted in the on-line format for students and masters specializing in fitness. The positive and negative aspects of on-line training are presented for theoretical and practical training.*

Актуальность

Период пандемии COVID-19 изменил отношение к жизни и смерти у людей. Одни впали в депрессию, другие использовали время изоляции для отдыха, а третьи – развили в себе творческий потенциал и реализовали в себе личностные возможности, о которых и не подозревали. Система же образования не сразу оправилась от карантина. Особенно это относится к высшим учебным заведениям. И это странно, поскольку повсеместно превозносят новые образовательные технологии, позволяющие расширить методологию обучения будущих специалистов до дистанционного уровня.

Однако, мнение это неоднозначно. По данным опроса пользователей сайта *moeobrazovanie.ru*, больший процент респондентов отрицательно относится к такой форме обучения (рис. 1).

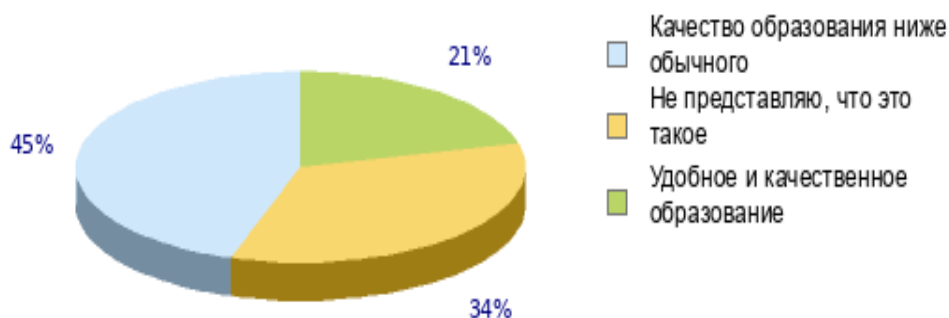

Рис. 1. Ответы респондентов об их отношении к дистанционному обучению [2]

Рассмотрим положительные и отрицательные стороны дистанционного обучения формата он-лайн в аспекте осуществления занятий в рамках учебных планов вузов для стационарной и заочной форм обучения.

В первую очередь следует отметить положительный момент в *сохранении своего личного времени*. Всем известно, что дорога в учебное заведение и в обратном направлении занимает от 2-х до 3-х часов. Это время для проведения одной-двух учебных пар.

Другим положительным аспектом может служить осуществление обучения для студента в *любом месте его расположения*, что также экономит время, а в некоторых случаях позволяет не пропускать лекции, находясь вне страны или в трудно доступных местах. При этом, обращает на себя внимание *возможность более детального усвоения* материала. Выражается это в перспективе повторного прослушивания лекции в случае ее записи.

Положительной стороной дистанционного обучения является и *формирование личностных качеств*: целеустремленность, организованность, старательность, усидчивость, сообразительность, развитие которых основано на процессах «самости»: самоуправление, самовоспитание, самореализация, самопознание, самоопределение, самосовершенствование [1].

При этом, условия данной технологии образования позволяет осуществлять *индивидуальный подход* к каждому студенту. Речь идет о скорости и качестве восприятия учебного материала, что проявляется в зависимости от темперамента и характера учащегося.

К тому же в рамках дистанционного обучения осуществляется процесс *освоения инновационными технологиями* в формате он-лайн (видео лекции, он-лайн тесты, анкеты и др.), как со стороны преподавателя, так и со стороны студента.

Однако, наряду с благоприятным аспектом наблюдаются и отрицательные стороны данной формы занятий. Важным моментом является *неполный контакт студентов между собой*, что предполагает интерактивное обучение. Для студентов физкультурных вузов это относится к специальностям, имеющим практическую направленность: учитель физического воспитания, тренер по спорту/фитнесу, кинетотерапевт. Речь идет об учебной практике, в процессе которой осуществляются дидактические игры, где студенты исполняют роли как учителей/тренеров, так и учеников/занимающихся.

Здесь же следует акцентировать внимание на слабую сторону *идентификации студентов* во время проведения он-лайн аттестации. Это может проявляться в отсутствии видео функций используемых аппаратов

студентами, их лукавством и нечистоплотностью в отношении ответов при проведении он-лайн тестирования преподавателем.

Кроме того, могут наблюдаться и объективные трудности: отключение электричества или интернета в целом, что приводит к *прерыванию учебно-воспитательного процесса*.

Помимо этого, на сегодняшний момент наблюдается *компьютерная безграмотность*, в большей степени у преподавательского состава. И это создает серьезные проблемы для процесса образования.

Вместе с тем, **целью** нашего **исследования** является определение качества интерактивного обучения в формате он-лайн для студентов и мастерантов, специализирующихся по фитнесу, несмотря на представленную отрицательную его сторону. Для реализации поставленной цели применялись **методы** педагогического наблюдения, интервьюирование.

Результаты исследования

Наблюдение осуществлялось за студентами 1-3-х курсов и мастерантами 1-2 курсов с началом пандемии COVID-19, в период с апреля по май, и продолжалось с сентября по ноябрь 2020 года.

На наших глазах происходила эволюция дистанционной формы обучения. Изначально процесс обучения сводился к предоставлению преподавателями электронного варианта лекционного материала студентам и тестов для разработки ими практических заданий. Отношения преподавателей и студентов носили исключительно текстовой характер, что выражалось в их переписке, обмене файлами по электронной почте.

Однако такая форма обучения исключала непосредственный контроль за работой/учебой студентов. С одной стороны, студентам предоставлялась возможность развития личностных качеств: самостоятельность, организованность, усидчивость, сообразительность и т.п. С другой – текущий и оперативный контроль за усвоением знаний и приобретением практико-методических умений терял свою действенность.

При этом мы наблюдаем и разное отношение к занятиям студентов в зависимости от курса обучения. Первокурсники и в некоторой степени студенты второго курса были активны в таких занятиях. И это объясняется их еще не «увядшим» интересом к получению новых знаний, формированию профессиональных компетенций. Хуже обстояли дела с третьим курсом и большей частью второкурсников. Большинство из них уже имеют место работы, многие посещали занятия по свободному графику. И сформированная привычка только больше их расслабила.

По-другому происходил академический процесс с началом учебного года. Первые 2 недели занятия проводились в он-лайн режиме, используя

платформы ZOOM и GOOGLE MEET. Как выяснилось, студентам была комфортна такая организация лекционных занятий: не надо было тратить время на дорогу в университет и обратно, можно было не выходить из дома, либо находиться на рабочем месте для других, кто совмещает работу и учебу. И здесь процесс интерактивного обучения не терял своей актуальности для тех преподавателей, которые творчески отнеслись к организации и проведению он-лайн занятий и активно привлекали студентов к вербальному взаимодействию, тем самым, развивая у них коммуникабельность, способность оперативного мышления, заинтересованность в занятиях.

В случае практических занятий можно привести в пример проведение занятий и курсов по фитнесу в он-лайн режиме. Имея соответствующую аппаратуру (телефон, планшет, компьютер) с функцией подключения к интернету, фитнес тренер устанавливает видео связь и проводит запланированные занятия. Отрицательным моментом данного взаимодействия является фактическая односторонняя связь, не предусматривающая коррекцию с позиций преподавателя курсантам, но позволяющая отставленные замечания и рекомендации в случае текущего, оперативного и финального тестирования.

Такой вариант университетского обучения также имел бы место, если бы вузы перешли на тотальное он-лайн обучение. В этом случае можно было бы акцентировать внимание на развитии у студентов таких профессиональных способностей, как: гностические, конструктивные, коммуникативные, а также творческие способности.

В отношении процесса обучения мастерантов можно отметить, что они приняли такую форму обучения с нескрываемым восторгом и объясняют это тем, что из-за загруженности на работе не всегда могли присутствовать на лекции. При он-лайн занятиях мастеранты могли участвовать в учебно-воспитательном процессе, находясь на своем рабочем месте, непосредственно включаться в обсуждение темы, участвовать в дискуссиях по изучаемым проблемам. Имел место и индивидуальный подход к мастерантам с заторможенным вниманием и замедленным темпом усвоения материала. По окончании каждой темы мастеранты получали тематику для разработки рефератов, которые они представляли, как в электронном варианте для преподавателя с целью проведения дальнейшей аттестации, так и вербально, в рамках семинарских занятий, на которых интерактивное обучение осуществлялось полным ходом, поскольку в обсуждаемой тематике участвовали и преподаватель, и мастеранты, задавая вопросы, уточняя отдельные моменты реферата.

Выводы

Период пандемии позволил выявить отношение преподавателей к своей профессиональной деятельности, с одной стороны, и отношение студентов к учебе, с другой стороны. Это достаточно показательно, чтобы осуществить оценку всему учебно-воспитательному процессу в целом. В рамках констатирующих наблюдений были определены слабые стороны подготовки преподавателей к инновационным методам обучения, а также заинтересованность студентов в обучении.

Перспективой дальнейших исследований может служить проведение педагогических экспериментов в формате он-лайн для установления/разработки продуктивной методологии организации и проведения учебно-воспитательного процесса студентов физкультурных вузов.

Библиография

1. Янчук В.А. *Современные представления о самости и Я-концепции личности*. В: Введение в современную социальную психологию. Минск: АСАР, 2005, с. 251-352.
2. https://moeobrazovanie.ru/plusy_i_minusy_distancionnogo_obrazovaniya.html

ПРОБЛЕМЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТРЕНЕРОВ В ТАНЦЕВАЛЬНОМ СПОРТЕ

Дерментли Александр, Башавец Наталья,

Южноукраинский национальный педагогический университет имени
К.Д. Ушинского, г. Одесса, Украина

Key words: *training, coach and teacher, professional competence, training courses, coaching activities.*

Abstract. *To train highly qualified athletes and athletes of the Olympic reserve, Ukraine is in dire need of coaches of the highest category. The problem of training such specialists is important for the representation of Ukraine in the world sports arena. The aspects of the coach's readiness and their content at the stages of long-term training of athletes have been determined. The system of professional development of trainers in Ukraine is presented. The main directions of work of training courses and certification of trainers have been determined.*

Актуальность

Перед тренерами по танцевальному спорту в процессе профессиональной подготовки спортсменов стоит основная задача – организовать процесс обучения так, чтобы он одновременно с усвоением знаний и формированием практических умений и навыков влиял на развитие и совершенствование личности. Быстрый ритм сегодняшнего дня, не всегда здоровый образ жизни, низкая культура питания, большие умственные перегрузки, гиподинамия, компьютеризация – эти и другие факторы приводят к резкому падению уровня здоровья. Тренер по спортивным танцам является одним из тех, кто должен научить детей противостоять этим неприятностям всеми методами и средствами. Исходя из того, что тренер – одна из ведущих фигур в спорте, без которого трудно себе представить современную спортивную деятельность, именно он, как отмечает Ж. Бережная [2] определяет эффективность и результативность всей спортивной деятельности. Во время тренировки, как констатирует Л. Волков [4], происходит активное взаимодействие тренера со спортсменом, спортсменов между собой, спортсмена и коллектива, коллектива и тренера. Таким образом, тренер становится основным человеком, чье поведение, мировоззрение, проявление личностных качеств формирует у спортсменов систему стимулов для занятий спортом, для самоутверждения, самореализации, для достижения высоких спортивных показателей. Чтобы активизировать интерес к занятиям по танцевальному спорту, тренеру

необходимо искать качественно новые подходы и самому обладать высоким уровнем готовности к профессиональной деятельности. Таким образом, назрела настоятельная необходимость формирования и совершенствования надлежащего уровня подготовленности тренерской деятельности в целом и выполнения обязанностей тренера по танцевальному спорту, в частности.

Вопрос о необходимости разработки и совершенствования методики формирования профессиональной компетентности педагогов-тренеров танцевального спорта представлен в научных трудах зарубежных тренеров, а также отечественных и зарубежных ученых, таких как В. Бальсевич, Л. Волков, Е. Гогун, А. Деминский, С. Дмитренко, Е. Ильин, В. Корецкий, Т. Круцевич, А. Кузьминский, Б. Мартьянов, Л. Матвеев, А. Николаев, В. Платонов, Т. Ротерс, Л. Сущенко, Ж. Холодов и др.

Главной **целью исследования** является анализ проблем совершенствования деятельности тренеров по танцевальному спорту.

Результаты исследования

В спортивной науке много внимания уделяется подготовке спортсменов. Одновременно эту подготовку осуществляют тренеры, от уровня подготовленности которых зависит спортивный результат ученика, т. е. первичным является подготовка тренеров. В связи с этим необходимо четко определить аспекты и критерии уровня подготовленности тренера, работающего с определенным контингентом, и с учетом этого разработать образовательные уровни их подготовки. Диапазон управленческих действий тренера включает педагогический, медико-биологический, организаторский и материально-технический аспекты уровней подготовленности, которые различны по значимости для отдельных видов спорта и групп подготовки спортсменов [5, 8].

Педагогический аспект подготовленности тренера предусматривает комплекс знаний, которые позволяют осуществлять процесс становления различных сторон подготовленности спортсменов. Поэтому тренеру необходимо знать и использовать как общедидактические методы, так и методы спортивной подготовки, используемые при планировании макро-, мезо-, микроциклов и занятий. Кроме этого, тренеру необходимо владеть знаниями, которые касаются контроля различных сторон подготовленности и умением использовать их данные в управлении тренировочным процессом [9].

Медико-биологический аспект предполагает спортивное совершенствование. Тренеру необходимо знание особенностей формирования специфической функциональной системы для конкретной спортивной деятельности, а также взаимодействия компонентов этой

системы. Отсюда – концентрация внимания на главных ее составляющих, освобождение от избыточных степеней свободы и объединения их с другими компонентами на основе тех степеней свободы, которые вместе способствуют получению заданного конечного результата [1].

Организаторский аспект деятельности тренера включает комплекс составляющих, позволяющих решать аспекты педагогического процесса. Значимость их различна на отдельных этапах многолетнего тренировочного процесса. Если на первых этапах наибольшее значение имеют факторы, формирующие личность спортсмена, то на завершающих этапах более ценными для тренера есть аспекты, которые обеспечивают условия и качество проведения тренировочного процесса, связанные прежде всего с работой со спонсорами, рекламной деятельностью, качественным инвентарем, экипировкой и др. [4].

Материально-технический аспект подготовленности в большей степени касается тренеров, работающих с квалифицированными спортсменами. Он включает два направления этого аспекта: первый, связанный с материальным обеспечением тренировочного процесса и участием в соревнованиях; второй, касающийся современных методов контроля различных сторон подготовленности, обработки этих данных с использованием новых компьютерных технологий и инструментальных методик педагогического, медико-биологического и психологического контроля [6].

Учитывая вышесказанное, тренеру необходимо все время пополнять и уточнять данные по аспектам профессиональной подготовленности, основными средствами которых являются [7]:

- самостоятельное изучение научных исследований в системе спортивной подготовки спортсменов;
- посещение учебно-тренировочных занятий других (ведущих) тренеров;
- консультации у ученых по предметам, обеспечивающим двигательную деятельность, оптимизацию соответствующих средств и повышающих работоспособность и др.

Для решения проблемы совершенствования тренеров по танцевальному спорту существует настоятельная необходимость разработки семинаров по повышению квалификации, которые должны включать в себя следующий алгоритм действий (рис.1).

В начале проведения занятий необходимо выявить уровень знаний по основам спортивной тренировки. Кроме этого, большое значение имеют индивидуальные беседы с тренерами по вопросам, которые в большей степени нуждаются в рассмотрении во время занятий. Указанные средства

позволяют определить, на каких именно вопросах нужно в большей степени остановиться и скорректировать программу содержания занятий.

Рис.1. Последовательность проведения семинаров по повышению квалификации тренеров по танцевальному спорту.

Основным материалом, рассматриваемым на семинарах, является вопрос по теории спортивной тренировки, но тренерам, как правило, необходимы знания для понимания процессов деятельности функциональных систем в соответствии с танцевальным спортом. Поэтому занятия целесообразно проводить с рассмотрением участия всех систем организма, при этом привлекая тренеров к дискуссиям.

Кроме этого, необходимо учитывать особенности работы тренеров с различным контингентом спортсменов. Для чего целесообразно использовать индивидуальные разработки тренировочного процесса слушателей в разных структурных образованиях – микро-, мезо-, макроциклов, а также средств контроля и управления при их реализации [3].

Также очень важным является рассмотрение вопросов по различным аспектам подготовленности тренера, в том числе и с учетом контингента спортсменов, к которым следует отнести указанные в данной статье.

Итоговым определением эффективности проведенных занятий является повторное тестирование знаний слушателей по основам планирования тренировочного процесса спортсменов разного возраста в различных образованиях, которые являются допуском к сдаче зачетного экзамена и последующим оформлением удостоверения о повышении квалификации.

Также было проведено исследование, которое охватило ведущих тренеров Украины и ближнего зарубежья. Возраст опрашиваемых составил от 23 до 65 лет (средний возраст опрошенных – 39,8 года), из них 27 мужчин и 19 женщин. Стаж работы тренером – от 2 до 40 лет (средний тренерский стаж – 18,2 года). Для проведения опроса была предложена анкета, в которую вошло двенадцать вопросов по проблемам подготовки квалифицированных пар младшего школьного возраста. Было роздано 50 анкет, что позволило получить необходимую информацию.

Как определилось в ходе исследования, подавляющее большинство тренеров (93,5%) указывает на недостаточное количество научно-методических разработок в спортивных танцах, что подтверждает необходимость новых подходов и современных решений в вопросах совершенствования системы подготовки и контроля спортивной подготовленности в учебно-тренировочном процессе на этапе предварительной базовой подготовки

Выводы

Таким образом, было исследовано научно-методическое обеспечение тренеров по танцевальному спорту и, исходя из этого, представлена последовательность проведения семинаров по повышению квалификации тренеров в танцевальном спорте, которая включает в себя: определение уровня знаний по основам спортивных тренировок; анализ уровня подготовленности; коррекция программы содержания занятий; проведение занятий по повышению квалификации; проведение экзамена; оформление удостоверения о повышении квалификации. Все выше указанное подводит к тому, что повышение квалификации является неотъемлемой частью совершенствования работы тренера.

Перспективы дальнейших исследований будут направлены на совершенствование системы повышения квалификации тренеров с учетом работы в танцевальном спорте.

Библиография

1. Анохин П.К. *Очерки физиологии функциональных систем*. Москва: Медицина, 2016. 402 с.
2. Бережная Ж.В. *Содержание профессиональной компетентности тренеров*. В: Педагогика, психология и мед.-биол. пробл. физ. воспитания и спорта, 2017, №10, с. 3-6.
3. Виру А.Л., Виру М., Коновалова Г., Эпик А. *Биологические аспекты управления тренировкой*. В: Современный олимпийский спорт. Москва: Олимпийская литература, 2018, с. 12-24.
4. Волков Л.В. *Современные требования к профессиональной деятельности тренера детского и юношеского спорта*. В: Педагогика, психология и мед.-биол. пробл. физ. воспитания и спорта, 2015, № 10, с. 208-212.
5. Ерьско И.Е. *Методика совершенствования тренировочного процесса танцоров 7-9 лет на основе использования средств хореографии*: Автореф. дис. канд. пед. наук: [спец.] 13.00.04; Дальневосточная ГАФК. Хабаровск, 2015. 25 с.
6. Жаворонкова И.А. *Комплектование пар в спортивных бальных танцах (на примере детей 12-15 лет)*: Автореф. дис. канд. пед. наук: [спец.] 13.00.04; РГУФКСиТ. Москва, 2017. 23 с.
7. Матвеев Л.П. *Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов*. Москва: Олимпийская литература, 2019. 318 с.
8. Мулик В.В. *Современные требования к уровню подготовленности тренера*. В: Теория и методика физического воспитания и спорта. Москва, 2016, № 4, с. 11-15.
9. Приходько В.В. *Стратегия реформы национальной высшей школы*: Монография. Днепропетровск: Журфонд, 2014. 460 с.

О РЕГУЛИРОВАНИИ ЛИЧНОСТНО-ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ГОТОВНОСТИ ТРЕНЕРОВ ПО БАСКЕТБОЛУ

Макеева В.С., Сунь М.

Российский государственный университет физической культуры, спорта, молодежи и туризма, Москва, Россия

Keywords: *Personality, coach, Chinese, Russians, basketball, readiness for professional activity, regulation of conditions.*

Annotation. *The work reveals the features of the processes of regulating the negative and strengthening the positive aspects of the personal and professional readiness of basketball coaches. The developed program provided for the coach's right to choose the way of mastering the program: independently or under the guidance of a specialist. The choice of the method of mastering the program differed significantly among Russian coaches towards independent mastering of the program, and among Chinese coaches towards working under the guidance of a specialist, which is explained by the peculiarities of the worldview of Chinese coaches.*

Актуальность

Для современного этапа развития баскетбола в мире характерна высокая напряженность соревновательной борьбы, что предъявляет высокие требования к подготовке спортсменов, ключевую роль в которой играет тренер. Анализ различных подходов и взглядов на развитие лично-профессиональной готовности тренера позволяет выделить наиболее важные характеристики, обеспечивающие поступательный характер этого процесса. Развитие тренера охватывает все количественные и качественные изменения врожденных и приобретенных свойств в ответ на различные воздействия внешней среды и самовоздействия [4]. Пластичность поведения, способность дифференцировать методы воздействия с учетом индивидуальных особенностей личности спортсмена и команды, желание развиваться и действовать в стиле «когнитивной гибкости», быть готовым к обучению и переобучению определяют статус «тренера-победителя» [2].

Цель настоящего исследования: определить готовность тренера к лично-профессиональному развитию.

Задачи исследования:

1. На основе результатов анкетирования, установить положительные и негативные стороны личностно-профессиональной готовности тренера к успешной профессиональной деятельности.

2. Разработать программу, способствующую регулированию личностно-профессиональной готовности тренера для тренировки успеха.

3. Изучить итоги реализации программы и разработать модель долговременной работы тренера для формирования успешной личности тренера и его эффективной профессиональной деятельности.

Организация и результаты исследования

В исследовании принимали участие тренеры, выпускники вузов спортивного профиля России (17 человек) и Китая (11 человек). Стаж работы по специальности 1-2 года. Проведено анкетирование для оценки развития профессиональной готовности по методике А.И. Ахулковой [1]. На основе полученных результатов, выявлены положительные и негативные стороны в развитии личностно-профессиональной готовности тренера, которые были доложены и обсуждены в индивидуальном порядке каждому из них. Для нивелирования недостатков и усиления положительных сторон готовности нами была разработана программа подготовки, с возможностью выбора самим тренером решения поставленных задач на определенных этапах, поставленных в данной программе. Проведен эксперимент, который условно можно представить в виде двух направлений.

Первое направление представляло эксперимент, на самостоятельном поиске источников подготовки и основанный на традиционном репродуктивном методе выполнения учебных заданий без достаточного количества теоретических сведений, без объяснения смысла выполняемых заданий.

Второй вариант эксперимента включает работу тренера со специалистом, в рамках которого осуществлялось сообщение теоретических сведений, ознакомление с методами самоуправления и их освоение по формированию личностно-профессиональной готовности и предоставления алгоритмов последующих действий по регулированию негативных сторон и усилению сильных сторон подготовленности.

Первый этап общий для всех, предполагал разработку мотивационной стратегии в постановке целей успешной подготовки по следующему алгоритму: осознание цели – анализ цели – выбор целей подготовки, включая:

– *перспективные и ближайшие*: как пример: повысить уровень здоровья, корректировать недостатки в представлении учебного материала своим ученикам, научиться управлять своим состоянием и т.д.;

– *абстрактные и конкретные*: работать над собой так, чтобы привлечь к своей персоне интерес других, овладеть методами управления своим состоянием;

– *желательные и нежелательные*: научиться самообладанию в любой соревновательной ситуации, «не заостенеть» в своих привычках, не потерять интерес к баскетболу и своей профессии и пр.

Второй этап преследовал цель выработки отношения для тренировки успеха. Этот этап предполагает выбор самостоятельного освоения программы. В нее входит овладение техникой когнитивной перестройки, техникой самооценки и тренировкой своего «Я». Для тех, кто выбрал вариант работы под руководством специалиста. Осваивали следующие компоненты:

1. Когнитивная перестройка: а) объяснение успеха внутренними и внешними факторами; б) тренировка по устранению ошибок; в) изменение мышления (выбор позитивных альтернатив; г) новая интерпретация воспринимаемых событий (более позитивная).

2. Самооценка.

3. Усиление своего «я». Продолжение тренировки.

Результаты проведенного исследования свидетельствуют о том, что:

- при первом варианте эксперимента имеются положительная тенденция сдвигов в показателях тестирования, но отсутствует прочная, устойчивая потребность в работе над собой;

- во втором варианте имеются в наличии достаточные знания, есть положительные сдвиги в показателях тестирования, но нет желания и не отработаны направления над устранением отдельных недостатков в профессиональной подготовке.

В первую очередь следует остановиться на том, как осуществлен выбор стратегий поведения в освоении предлагаемой программы формирования успеха. Из 17 молодых россиян избрали самостоятельный путь занятий 16 тренеров, в то время как из представителей Китая лишь 2 тренера. Такой выбор озадачил организаторов лишь в самом начале эксперимента. Анализ сложившейся ситуации пришлось искать в менталитете китайских тренеров. Это возможность избежать неприятностей, конфликтов и проблем, т.е. если есть программа, то значит необходимо поработать со специалистом. Есть возможность разделить ответственность за неудачи в первую очередь на наставника и во вторую – на себя. Что касается русских тренеров, то проблема кроется в самоуверенности и нежелании прислушаться к мнению специалиста. Полагаем, что здесь условно можно перенести мнение авторов, высказанное в адрес баскетболистов студенческих команд, так как контингент

исследуемой группы тренеров вышел из рядов студенческих команд, и еще не имеют достаточного опыта работы, чтобы значительно отличаться от студентов. Авторы выявили, что баскетболисты из России выглядят эмоционально более зрелыми, они индивидуалы, экстраверты, с развитым самоконтролем, прагматичны, авторитарны, но стремятся найти свое место и связь со спортивной командой. Для китайских баскетболистов характерна большая зависимость, послушание, сдержанность в своих оценках и действиях, испытывают страх допустить ошибку, осознать свои недостатки и создать плохое мнение о себе [5].

Практика показала, что одного желания заниматься тем или иным видом деятельности для коррекции своих недостатков мало. Необходимо создать модель, для описания организации, процесса, «функций» таких занятий, в которых бы отображались методы самоуправления и ожидаемый конечный результат.

Учитывая результаты проведенных исследований, была создана модель, в которой, сделана попытка нивелировать отмеченные недостатки проведенных экспериментов.

Предполагалось, что исследование должно быть направлено как на процессуальную сторону: поиск эффективных технологий по воспитанию и развитию у тренеров методов самоуправления своей профессиональной активностью; на осознание того, ради чего, с какой целью конструируются эти технологии; на какой конечный результат должны быть сориентированы содержание, методы и средства образовательной деятельности. При этом следует констатировать, что с позиций субъектного подхода наблюдается недооценка индивидуально-психологических особенностей тренера, прежде всего, уровня его познавательных возможностей, а также психофизических возможностей.

Проблема создания программы и ее соответствие эмпирической реальности является крайне сложной процедурой. Для работающей модели семантической (смысловой) структуры необходимо, чтобы существовала устойчивая структура семантических (смысловых сторон) оценок для сохранения желания работать над собой, необходимости изучения собственного «Я» и влияния особенностей своего «Я» на профессиональное долголетие и определения своего места в обществе. Далее подключаются особенности ситуаций. Особым стимулом в подготовке тренера является постановка конкретных целей: освоить учебный материал в полном объеме, обеспечить «включенность» в решение собственных профессиональных программ, на основе результатов тестирования (измерение своей собственной деятельности), сведений об особенностях собственного

организма, проводить конструктивно-проектировочную деятельность по оптимизации своей профессиональной активности.

Выводы

Развитие личности в целом и в профессии, в частности, представляет собой самодвижение, процесс и результат изменений физического, умственного и нравственного компонентов личности. Полученные данные свидетельствуют о том, что не всегда сведения о недостатках и сильных сторонах профессиональной подготовленности тренера, а также специальные занятия вызывают потребность у будущего тренера к работе над собой.

Кратковременность программы потребовало продолжения работы с тренерами в виде создания долговременной программы, в перспективе, позволяющей им выйти на более высокий путь развития.

Библиография

1. Ахулкова А.И. *Технологии формирования профессиональной компетентности будущих преподавателей педагогического колледжа*: дисс ... канд. пед. наук. Орел 2004. 193 с.

2. Григорьев Е.Н., Асадулин Р.М. *Формирование профессионально значимых качеств личности тренеров-преподавателей*. В: Педагогический журнал Башкортостана, №3(34), 2011, с. 102-110.

3. Кузьменко Г.А., Ким Т.К., Леванова Е.А., Шерин В.С. *Стилевые проявления когнитивной гибкости тренеров и особенности ее развития в процессе профессиональной деятельности*. В: Вестник Томского государственного университета, 2019, № 440, с. 167-174.

4. Токарева К.Е., Макеева В.С., Ямалетдинова Г.А. *Эмоционально-волевая готовность к полисубъектному взаимодействию бакалавров физической культуры*. В: Российский психологический журнал, 2018, Т.15, № 1, с. 205-227.

5. Шумова Н.С., Байковский Ю.В., Сюнцэ Л. *Взаимосвязь структуры личности с результативностью баскетболистов российской и китайской студенческих сборных команд*. В: Теория и практика физической культуры, 2019, № 5, с. 17-19.

ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ УЧИТЕЛЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ФОРМИРОВАНИИ ПАТРИОТИЗМА МОЛОДЕЖИ

Пелипась Дмитрий,

Государственное учреждение «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко», Старобельск, Украина

Key words: *physical education teachers, patriotism, physical education, education, the youth.*

Annotation: *In the article tasks of education on patriotic upbringing, as well as methods of working with teachers of physical culture, for their successful work with young people in places of work of patriotic direction are highlighted. Defined fundamental skills, students must master to increase their readiness in the work on patriotic education.*

Актуальность проблемы

Профессиональная подготовка учителей физической культуры требует все большей многогранности. Сложная политическая ситуация в стране и введение Новой украинской школы требует все больше знаний, умений и навыков от выпускников заведений высшего образования. Для того что бы требовать от учеников школ проявления патриотизма, нужно сформировать педагогический коллектив из учителей, которые знают, как развивать самосознание и уважение к ценностям своих предков. Исходя из этого, перед заведениями высшего образования ставится задача: подготовить выпускников к патриотически направленной работе и решения проблем по данной тематике. Учителя физической культуры имеют значительный потенциал для работы по привитию ценности любви к своему Отечеству. Для реализации этого потенциала, нужно проводить с учителями физической культуры целенаправленную работу, направленную на формирования у них патриотической сознательности и умения ее развивать в процессе профессиональной деятельности. Поэтому, актуальность развития потенциала учителей физической культуры в формировании патриотизма молодежи выступает на первый план.

Большой вклад в разработку данной тематики внесли такие научные деятели: И.Д. Бех, О.П. Жаровская, А.В. Леоненко, Е.Н. Оноприенко Е.В. Отравенко, Ю.М. Полулященко, М.В. Тимчик, К.И. Чорная и др.

Цель и организация исследования

Целью исследования являлось показать значимость развития потенциала учителей физической культуры в формировании патриотизма

молодежи; обозначить важность физкультурно-патриотической подготовки как одного из компонентов профессионального становления учителей физической культуры.

Исследование проводилось в учебно-научном институте физического воспитания и спорта Государственного учреждения «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко».

Основной материал и обсуждение результатов

Современные исследования к определению понятий «нация», «патриотизм» находим в работах таких авторов, как Е.Л. Караман [2], Е.Н. Оноприенко [5], Е.В. Отравенко [6], П.В. Терешкович [8] и др.

Как подчеркивает Е.В. Отравенко, национально-патриотическое воспитание молодежи – это процесс целенаправленного систематического формирования чувства патриотизма, национального достоинства, духовной и психологической готовности к выполнению гражданского и конституционного обязательства по защите суверенитета, территориальной ценности государства. Ведь патриотизм всегда занимал важное место в системе ценностей украинского государства [6, с. 275].

Нация, по определению П.В. Терешкович, – это политическое сообщество граждан определенного государства, совокупность политически субъективных граждан, осуществляющих коллективные национальные интересы через механизм собственной политической организации – национального государства. Нация определяется как источник государственной власти и носитель государственного суверенитета; объединяет всех граждан независимо от их этнического и социального происхождения, культурно-языковых и других особенностей [8, с. 494].

Поскольку патриотическое воспитание связано с физическим воспитанием и физической культурой, назначение которой заключается в воспитании ценностного отношения личности к собственному телу, то данный аспект реализовано в современной парадигме гуманизации и гуманитаризации образования [3, с. 10].

Мы поддерживаем мнение Е.В. Отравенко, которая считает, что профессиональная подготовка будущих специалистов должна быть насквозь пронизана патриотическим духом, органично сочетать национальное, гражданское, нравственное, духовное, семейное, эстетическое, правовое, экологическое, физическое, трудовое воспитание, базироваться на национальной истории, знании и отстаивании своих прав, выполнении конституционных и гражданских обязанностей, ответственности за собственное будущее, благополучие и судьбу страны с помощью междисциплинарного направления [6, с. 278].

В ходе исследования был проведен опрос учителей физической культуры различных годов выпуска. Опрос был построен на одном вопросе: «Вы получили достаточную подготовку в высшем учебном заведении для использования средств физической культуры в физкультурно-патриотической работе с детьми?». 65,6% учителей твердо утверждают «нет», лишь 24,2% ответили «да», затрудняются ответить – 10,2% респондентов (рис.1).

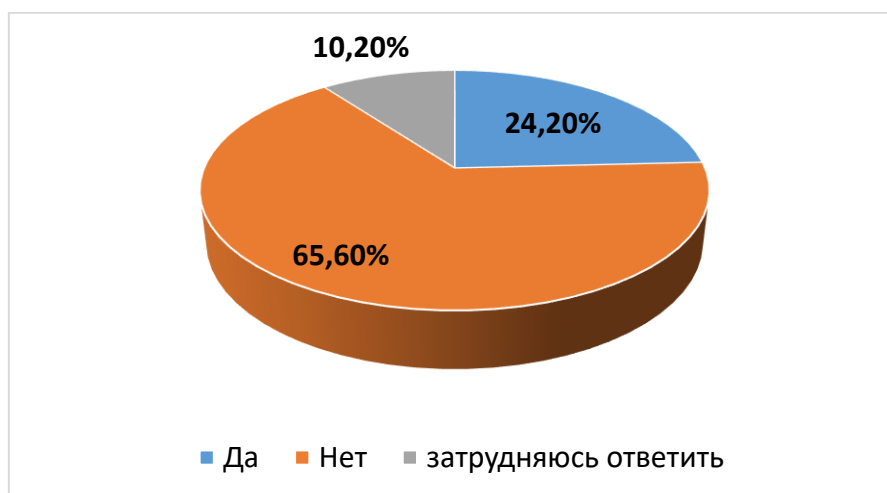

Рис. 1. Ответы учителей на вопрос: «Вы получили достаточную подготовку в высшем учебном заведении для использования средств физической культуры в физкультурно-патриотической работе с детьми?»

Сложившееся положение заставляет проявлять активность и вводить в учебно-воспитательный процесс больше целенаправленных мероприятий и занятий с будущими учителями физической культуры в направлении патриотического воспитания и способов его прививания детям в школах.

Сейчас концептуальные основы национально-патриотического воспитания учащихся основываются на положениях Стратегии национально-патриотического воспитания детей и молодежи на 2016-2020 годы, утвержденной Указом Президента Украины 13 октября 2015 № 580/201 [7].

Стоит отметить, что осуществление эффективного процесса патриотического воспитания должно базироваться на принципах гуманистической этики и соблюдении социальных ценностей [4, с.12].

В Государственном стандарте базового и полного общего среднего образования обосновано содержание практической деятельности будущего специалиста по патриотическому воспитанию молодого поколения. Основной целью образовательной области «Здоровье и физическая

культура» в соответствии со стандартом является развитие физической культуры личности и готовности к действиям в условиях чрезвычайных ситуаций и защиты Отечества [1].

Далее рассмотрим задачи образования, в контексте рассматриваемой проблемы:

– воспитание у студенческой молодежи таких патриотических качеств, как: долг, честь и достоинство, любовь, верность, преданность, мужество, самоотверженность, воля, самоотдача;

– воспитание у молодежи желания бережного отношения к собственному здоровью, систематических занятий физической культурой и спортом;

– обучение студентов умению обеспечивать собственную безопасность и безопасность других людей в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени;

– воспитание у молодого поколения уважения к службе в Вооруженных силах Украины и других военных формированиях.

Исходя из вышеуказанных задач, следует проводить целенаправленную работу с будущими учителями физической культуры:

– в ходе спортивно-физкультурных мероприятий привлекать студентов к организации и проведению занятий патриотического направления;

– проводить со студентами различные мероприятия, направленные на формирование навыков первой медицинской помощи, обращение со средствами индивидуальной защиты и другие действия, которые направлены на обеспечение постоянной готовности сил и средств гражданской обороны;

– организовывать встречи с участниками ООС, проводить различные акции в поддержку Вооруженных сил Украины, способствуя этим воспитанию чувства уважения к ветеранам боевых действий и действующим военнослужащим;

– формировать умение и навыки патриотической работы с учащейся молодежью в процессе занятий спортивно-патриотической игры «Джура».

Это основные направления, фундамент на которых будет строиться патриотическое воспитание будущих учителей физической культуры.

Также, в готовности будущего учителя физической культуры к патриотическому воспитанию учащейся молодежи важно овладеть следующими умениями и навыками:

– планировать воспитательно-патриотическую работу с учащимися в урочной, внеурочной и внешкольной деятельности;

– разрабатывать планы-конспекты, сценарии внеклассных воспитательных мероприятий патриотической направленности;

– создавать проекты, творческие работы в целях реализации патриотически-воспитательного воздействия на личность ученика.

Традиционным стало празднование Дня Защитника Украины, Дня Вооруженных Сил Украины, Дня Соборности, Дня Государственного Флага Украины, Дня вышиванки, Дня Украинского казачества, проведение в школах и высших учебных заведениях Олимпийских уроков и олимпийских дней.

Выводы и перспективы дальнейших исследований

В статье рассмотрены концептуальные основы национально-патриотического воспитания, проведен анализ Государственного стандарта базового и полного общего среднего образования по патриотическому воспитанию молодого поколения. Выделены задачи образования по патриотическому воспитанию, а также приведены способы и методы работы с учителями физической культуры, для успешной их работы с молодежью на местах работы патриотического направления. Определены фундаментальные умения, которыми студенты должны овладеть для повышения своей готовности в работе по патриотическому воспитанию молодежи.

В дальнейшем мы планируем разработать и внедрить специальный курс «Патриотическое воспитание методами физической культуры» который будет направлен на ознакомление студентов с формой и содержанием патриотического воспитания в системе среднего образования.

Библиография

1. *Державний стандарт базової і повної середньої освіти* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011>

2. Караман О.Л. *Національно-патріотичне виховання дітей і молоді в різних інститутах соціалізації*. В: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 7 (296), 201, с. 219-234.

3. Леоненко А.В. *Сучасні напрями патріотичного виховання молоді в контексті фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури*. В: Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2015, № 7, с. 110-117.

4. Леоненко А.В. *Методика формування готовності майбутнього вчителя фізичної культури до патріотичного виховання старшокласників*. В: Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2014, № 10, с. 8-13.

5. Онопрієнко О.М. *Патріотичне виховання майбутніх учителів фізичної культури у позааудиторній діяльності педагогічних університетів*: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Східноукраїнський національний університет імені В. Даля. Луганськ, 2011, с. 22-28.

6. Отравенко О. В. *Національно-патріотична спрямованість професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури*. В: Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, № 6.(303), Жовтень 2016, Ч. 1, с. 272-280.

7. *Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки*. Указ Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/5802015-19494>.

8. Терешкович П.В. *Нація*. Філософський справочник [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://encdic.com/philosophy/Nacija-1483>.

ИССЛЕДОВАНИЕ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ К ЗАНЯТИЯМ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Ротерс Татьяна, Мещеряков Александр,

Государственное образовательное учреждение высшего образования
Луганской Народной Республики «Луганский государственный
педагогический университет»

Key words: *motivation, physical education, vocational training, personality, values, physical perfectness.*

Annotation: *The problem of the formation of students' interest and motivation to physical education in the process of vocational training is presented in the article. The research results on the formation of students' personality in physical education classes in higher education institutions are presented and the prospects for further research are determined.*

Актуальность

В современных условиях профессионального обучения в высшей школе большое значение имеет укрепление физического здоровья студентов, формирование интереса к ведению здорового образа жизни, где одно из центральных мест занимают занятия физической культурой в урочное и внеурочное время, которые направлены на повышение уровня функциональных и двигательных способностей, формирование необходимых качеств и свойств личности, овладение методами и средствами физкультурно-спортивной деятельности на основе формирования мотивации к систематическим занятиям физической культурой и спортом. Конечной целью занятий физической культурой выступает формирование личности студента, ценностей физической культуры и духовно-нравственного развития, стремление к физическому совершенствованию.

Анализ исследований различных авторов [1, 3 и др.] показал, что современные студенты в недостаточной степени проявляют интерес к занятиям физической культурой, не мотивированны к ведению здорового образа жизни формированию личностных и духовно-нравственных качеств средствами физической культуры, где основную роль играют занятия физическими упражнениями

Цель исследования

Исследование было проведено на базе Государственного образовательного учреждения высшего образования Луганской Народной Республики «Луганский государственный педагогический университет», целью которого было определение уровня мотивации студентов к занятиям физической культурой.

Результаты исследования

В результате исследования данной проблемы было установлено, что процесс профессионального обучения в высшей школе тесно связан с укреплением физического здоровья студентов, формированием интереса к ведению здорового образа жизни, где одно из центральных мест занимают физические упражнения и различные виды двигательной деятельности в соответствии с индивидуальными потребностями каждого студента. Основная роль в этом процессе отводится занятиям физической культурой, которые направлены на укрепление здоровья, физического и духовно-нравственного развития личности, стремление к физическому совершенствованию, формированию у студентов потребности в освоении ценностей физической культуры и спорта, где важное значение имеет формирование личности студентов.

Анализ научной литературы по исследованию мотивационной сферы студентов показал, что 44,1% студентов указали, что современная система физического воспитания в высших учебных заведениях является недостаточно эффективной; 78,6% не устраивает материально-техническая база; 63,4% не удовлетворены гигиеническими нормами условий, в которых проводятся занятия по физическому воспитанию. Это обуславливает низкие показатели мотивации к систематическим занятиям физическим воспитанием, потому что преобладают не внутренние положительные мотивы, а внешняя принудительность.

Большинство студентов (88,2%) предпочитают осваивать современные физкультурно-оздоровительные программы. По мнению студентов, современные фитнес-технологии являются более интересными, имеют более эмоциональный характер, улучшают настроение, обеспечивают современной информацией относительно здоровья, увеличивают энергозатраты организма. Кроме того, студенты считают, что такие занятия способствуют сплоченности студенческого коллектива.

Анализ состояния формирования личности студента в практике физического воспитания Луганского государственного педагогического университета показал, что 46,8% студентов связывают занятия физическими упражнениями с формированием своей личности. При этом в формировании красоты тела заинтересованы 75,6%; формировании осанки

56,6%, стремлении к победе 54,8%, воспитании дисциплинированности – 47,5%. Для формирования своей личности 65,1% студентов определили учебные занятия физическим воспитанием в ВУЗе. При этом 41,5% не снимают важности самостоятельных занятий в фитнес-центрах, залах атлетической гимнастики для формирования своей личности.

Наиболее значимой причиной привлекательности к занятиям физическим воспитанием является личность преподавателя, который проводит занятия (56,5%), методика преподавания и эмоциональный фон занятий по (51%), а также подбор упражнений и содержание учебных занятий (42,1%).

В результате проведения бесед с преподавателями физического воспитания было установлено, что большинство студентов пропускают занятия физическим воспитанием, не могут использовать знания и умения по физической культуре для формирования своего внешнего вида, организации самостоятельной работы, презентации своей личности через успехи в физкультурно-спортивной деятельности. Традиционная система физического воспитания студентов сосредотачивает основные усилия на приобретении знаний, двигательных умений и навыков, развитии физических качеств, а то, для чего они нужны и как они влияют на формирование личности студентов остается вне поля зрения.

На основании теоретического анализа и результатов констатирующего эксперимента было определено, что для большинства студентов формирование личности на занятиях физическим воспитанием еще не является приоритетным, тем не менее в программе по физической культуре присутствует позиция, связанная с физическим совершенствованием. Как отметил доктор педагогических наук, профессор М.М. Боген [2], существует индивидуальный образ физического совершенства, который возникает как предмет удовлетворения личной потребности в физическом совершенствовании, как мотив физкультурной деятельности личности.

Как показали результаты констатирующего исследования, доминирующими мотивами занятий физической культурой выступают забота о своем здоровье, здоровом образе жизни, что в целом способствует развитию потребности к самостоятельной работе по формированию своей личности. Доказано, что только те знания, двигательные умения и навыки, которые студент получает самостоятельно, создают базу для использования их студентами в процессе своего физического совершенствования на основе индивидуального подхода.

Определено, что важное значение имеет взаимодействие учебных и вне учебных занятий физической культурой в соответствии с личной траекторией своего физического совершенствования, где доминирующее

значение имеет формирование системы знаний и, как следствие, наполнение учебных занятий когнитивным содержанием. Формирование необходимых знаний по вопросам формирования личности на занятиях физическим воспитанием дает возможность каждому студенту осознать ценность своей личности. Показателем зрелости когнитивной сферы студентов является умение ставить цель и настойчиво идти к ней и осознавать личностную ответственность за уровень своего здоровья, гармонического физического развития и физического совершенствования.

Большая роль в этом процессе отводится преподавателю физического воспитания, а как показали результаты констатирующего исследования, именно личность преподавателя, его профессиональные качества, умение владеть содержанием учебного материала являются побудительной причиной посещения учебных занятий студентами. Поэтому педагог должен сосредотачивать свои усилия на том, чтобы всесторонне обеспечить действующий процесс формирования личности будущего учителя.

Преподаватель физического воспитания отвечает не только за проведение учебных занятий по физическому воспитанию, но и за физическое, психическое и духовное развитие студентов. На современном этапе преподаватели физического воспитания должны знать теоретико-методологические основы формирования знаний, умений и навыков, знание сущности и структуры развития личности студентов, владение современными физкультурно-оздоровительными технологиями и др. При этом на первый план выходит конструктивное взаимодействие преподавателя и студентов в направлении реализации оздоровительной, образовательной, воспитательной, коммуникативной, организаторской и методической функции.

Выводы

В качестве вывода отмечаем, что для формирования личности студентов на занятиях физической культурой в высших учебных заведениях важное значение имеет создание педагогических условий, которые направлены на формирование мотивации студентов к формированию личности средствами физической культуры на основе индивидуального подхода; наполнение занятий физическим воспитанием когнитивным содержанием как основы формирования мировоззрения личности студентов; формирование знаний, умений и навыков в использовании современных физкультурно-оздоровительных технологий для удовлетворения индивидуальных потребностей; конструктивное взаимодействие преподавателя и студентов на основе личностно-ориентированного и компетентностного подходов.

Перспективы дальнейших исследований могут проводиться в плане разработки индивидуальных программ занятий физическими упражнениями на основе состояния здоровья, физической подготовленности, заинтересованности в совершенствовании своих физических кондиций, необходимых студенту для выполнения своей будущей профессиональной деятельности.

Библиография

1. Андриади И.П. *Потенциал физической культуры в социализации детей и молодежи*. В: Личность студента в образовательно-развивающем пространстве физической культуры: Тезы докладов. Москва, 2003, с. 59-61.
2. Боген М.М. *Физическое воспитание и спортивная тренировка: обучение двигательным действиям*. Москва: Либроком, 2013. 219 с.
3. Смутина А.О. *Личностная мотивация студентов к занятиям физической культурой*. [Текст]: непосредственный. В: Молодой ученый, 2020, № 4 (294), с. 316-318. URL: <https://moluch.ru/archive/294/66860/>

КОМПЕТЕНЦИИ УЧИТЕЛЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ВЫСТАВЛЕНИИ ОЦЕНКИ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕШЕНИЯ

Самолюк Ольга,

Приднестровский государственный университет им. Т.Г. Шевченко,
Тирасполь, Республика Молдова

Key words: assessment, mark, physical culture, teacher, student, competence.

Annotation. The article outlines the main problems of the competence of the physical education teacher in the evaluation of students. The functions of assessment and marks on physical culture are considered. The tasks facing the teacher in assessing the assessment have been defined. Prospects for solving the problem of assessment on physical education are outlined.

Актуальность

Непрекращающиеся усилия с целью совершенствования различных подходов к обучению школьников оставляют без существенных изменений систему оценивания учащихся. Особо остро стоит вопрос об объективности оценки по предмету «физическая культура». По результатам многолетних наблюдений можно с уверенностью сказать, что выставаемая отметка в аттестате по физической культуре существенно расходится с действительным качеством знаний, умений и навыков большинства учеников общеобразовательных школ. Отрицательные тенденции в состоянии здоровья современных детей, кардинальные изменения в образе жизни, практическое исчезновение активного досуга и игровой субкультуры детства, возрастание социального неравенства, в том числе с позиции доступности спортивных секций, «натягивание» отметки по физической культуре на общую картину успеваемости школьников – все это имеет место быть и не может не отражаться на успеваемости по дисциплине «физическая культура». Недостаточно ясное представление о функции оценки, незнание требований к ее выставлению, непонимание отрицательных последствий формализма в данном процессе – часто встречаемые недостатки в оценке учителем ученика. В данной связи актуальным видится содействие повышению компетентности педагога по физическому воспитанию через:

– внесение ясности в вопрос оценки и отметки по физической культуре;

– обозначение задач, стоящих перед педагогом, осуществляющим оценку успеваемости ученика;

– определение перспектив в профессиональной подготовке учителей физической культуры на студенческой скамье для скорейшего решения существующей проблемы.

Цель и организация исследования

Цель исследования – содействие повышению компетентности учителей физической культуры в осуществлении оценки учащихся. Исследование базировалось на анализе существующей ситуации в области физкультурного образования, умозаключениях, дедукции.

Основной материал и обсуждение результатов

Опрос с участием 110 студентов ПГУ им. Т.Г. Шевченко различных специальностей показал, что для учащихся знания стоят выше, чем оценка, и они продолжали бы учиться при отсутствии отметки по физической культуре (80%). Большинство опрошенных педагогов по физической культуре общеобразовательных школ г. Тирасполя и ПГУ им. Т.Г. Шевченко, напротив, придерживаются мнения, что оценка выступает для многих учащихся главным ориентиром и содействует их большей активности (50 из 52 респондентов). Тем не менее, оценка была и будет важным элементом в учебном процессе. Известно, что это результат труда, как ученика, так и учителя. Косвенно оценка при условии ее объективности является, в том числе, показателем эффективности ступени образования. Ученик нуждается в определенном отношении учителя к результатам своего труда. В большинстве своем школьники хотели бы видеть одобрение и положительную оценку. Отрицательная оценка часто действует угнетающе, парализует активность учащихся [2].

Отметка – это цифра, выражающая в баллах степень освоения учеником учебной программы. Оценкой называют сжатое суждение о степени достижений учащегося. Оценивание, а затем и выставление отметки несут в себе следующие функции: постановка цели, подведение итогов работы, сравнение, проведение статистики, стимуляция учащихся [1].

Хорошая оценка может стать отличным стартом для новой, более осознанной деятельности, подталкивает к самосовершенствованию. Благодаря профессиональной оценке учитель на уроках по физическому воспитанию может осуществлять отбор в спортивные секции, направляя туда для занятий своих воспитанников. Многогранность уроков по физической культуре позволяет проявлению многих талантов школьников. При изучении различных видов спорта в рамках школьной программы

возможно осуществление положительной оценки практически всех учащихся.

Учебный процесс, в том числе по физическому воспитанию, представляет собой следующие друг за другом этапы. Для того, чтобы завершить изучаемую тему, необходимо подвести итоги работы, которые, в свою очередь, должны логично вытекать из поставленных в начале этапа (учебной четверти, новой темы) задач. Верно и вовремя сформулированные учителем задачи во многом помогают надеяться на осознанность учеников, понимание ими дальнейших действий и степени усилий с их стороны для получения положительной оценки. Также педагог должен четко огласить градацию оценки в тех или иных заданиях.

По результатам оценки ученик получает возможность сравнивать себя сегодняшнего с собой вчерашним, с эталоном, с конкретными людьми. В данном случае ученик как-бы помещает свое «Я» в некую систему координат и осуществляет сравнительную оценку своих успехов. Высокая мотивация учащихся обеспечивается во многом благодаря ориентиру на постоянное продуктивное изменение. Личностный рост зависит от стремления к качественному и количественному наращиванию своих возможностей. Педагогу необходимо развивать в своей работе такую систему диагностики, которая позволяла бы ученику оценивать себя с позиции динамики собственных достижений по физической культуре.

С другой стороны, озабоченность вызывают устоявшиеся в практике оценивания ученика по физическому воспитанию ориентиры только лишь на динамику результатов. Учитель должен отталкиваться от существующих норм физического развития, физической подготовленности, важных технико-тактических умений учащихся в соответствии с их возрастом и полом, группой здоровья, а лишь потом поощрять активность учеников. В противном случае на первый план выходит субъективная, а не объективная оценка. Такой подход может негативно сказываться на взаимоотношениях в коллективе школьников, с учителем и учениками. В дальнейшем возникают вопросы у родителей и администрации школы.

Также недопустимым являются попытки умаления традиционных компетенций, формируемых в результате освоения дисциплины «физическая культура», выражающиеся в создании новых и, якобы, усовершенствованных ориентиров для оценки занимающихся, таких, как «качество ведения предпринимательской деятельности на занятиях», «качество ведения дневника двигательной деятельности ученика» [3]. Подобные оцениваемые продукты результата учебной деятельности школьника имеют право на существование только тогда, когда не уводят в сторону от главной цели дисциплины, заключающейся в физическом

совершенствовании подрастающего поколения. В руках педагога по физической культуре находится огромное разнообразие средств для осуществления оценивания и последующей отметки результатов трудов и стараний своих воспитанников. Помня об индивидуальных, возрастных и гендерных особенностях занимающихся, опираясь на существующие нормативные документы, традиции в области физкультурного образования, материально-техническую оснащенность мест занятий, оценка и выставление отметки могут и должны быть объективными.

Оценка по физической культуре – это также всегда статистика, основанная на реальных эмпирических данных, требующая к себе серьезного отношения. Статистика в области здоровья населения является ценной и необходимой информацией, демонстрирующей результат самых различных вложений государства во всестороннее развитие граждан: финансовых, идеологических и прочих, необходимых для последующего повышения трудоспособности и обороноспособности страны. Таким образом, реальная картина здоровья подрастающего поколения по итогам тестирования на уроках физической культуры – итог многолетней работы системы образования, здравоохранения, молодежной политики, экономики и т.д. Сегодня статистическая информация данного рода является командой к действию для немедленного принятия мер по физическому совершенствованию наших детей. Тем не менее, на протяжении многих лет эти данные не собираются и не анализируются должным образом, процесс их сбора критикуется и высмеивается, снижаются нормы физической подготовленности, ссылка на них нередко грозит педагогу обвинениями в отсутствии гуманизма и индивидуального подхода к занимающимся. Остается надеяться на то, что учителя по физической культуре понимают важность данной работы и будут активно реализовывать свое право на оценивание в процессе осуществления физкультурного образования.

Необходимо отметить, что для младших школьников оценка их труда еще более важна, чем для старших учащихся. Дело в том, что дети младшего школьного возраста полностью доверяют учителю, не обладая хорошо сформированными навыками самооценки. Через мнение учителя о себе ученик пытается сформировать свою самооценку, учиться оценивать ситуацию, других людей. Это важный урок для ребенка, и он должен быть максимально объективным и гуманным. Нежелательно просто оценить ученика и остановиться на этом. Необходимо сделать ребенка участником процесса его оценки, чтобы школьник сам сумел оценить свою работу с точки зрения результата, также с позиции процесса, в эмоциональном и субъективном аспекте. Получая информацию об уровне своей физической подготовленности, сопоставляя ее с тем, что он знал о себе раньше, а также

с тем, чего можно достичь в будущем, школьник приобретает возможность ощущать себя реально, делать выводы самостоятельно, исходя из логических соображений, становясь на ступень выше в своем развитии, не позволяя воздействовать на свое сознание информации о быстро меняющихся идеалах, создание которых может иметь весьма сомнительную цель (поощрение одностороннего развития детей, ссылаясь на рассмотренные у него способности, а также на новомодные тенденции, навязанные через медиа, последующее пренебрежение к остальным видам воспитания).

Выводы и перспективы дальнейших исследований

Анализируя задачи, стоящие перед учителем физической культуры в процессе оценивания ученика, понимая роль оценки в полноценном учебном процессе, а также учитывая имеющиеся место проблемы, необходимо сделать акцент при подготовке будущих педагогов по физическому воспитанию на формировании компетенций, позволяющих осуществлять профессиональную оценку качества знаний, умений и навыков учащихся.

Будущие учителя физической культуры должны знать:

- официальные стандарты физического развития школьников;
- требования к уровню физической подготовленности учащихся;
- нормы освоения технико-тактических действий в различных видах спорта.

Специалисты должны уметь:

- создавать свою систему оценивания, исходя из доступных разделов программы и имеющихся материально-технических условий;
- использовать смешанную систему оценивания на основе отметки за обязательные упражнения-тесты и дополнительных баллов-поощрения;
- сопровождать отметки объективным комментарием для предупреждения формальности оценивания;

Учитель физической культуры должен обладать:

- объективностью;
- справедливостью;
- личностно-ориентированным подходом к учащимся.

Процесс оценивания должен стать совместным делом ученика и педагога. Важно, чтобы администрация школы, а также родители имели возможность ознакомиться с разработанной системой оценки школьников. Поощрение учащихся, демонстрирующих положительную динамику в уровне физической подготовленности, активистов, детей, имеющих спортивные достижения, можно осуществлять с использованием творческого подхода: оформлять стенды успехов, выдавать значки, грамоты, медали, отмечать на собраниях.

Библиография

1. Долганова О.В, Шарохина Е.В., Петрова О.В. *Педагогика*. Москва: ЛитРес, 2009. 90 с.
2. Подласый И.П. *Педагогика: 100 вопросов – 100 ответов*: учеб. пособие для вузов. Москва: ВЛАДОС-пресс, 2004. 365 с.
3. *Curriculum național: Învățământul primar* / Min. Educației, Culturii și Cercet. al Rep. Moldova; grupul de lucru: Mariana Marin [et al.]; coord.: Angela Cutasevici [et al.]; experți-coord.: Ludmila Ursu [et al.]. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P. “Tipografia Centrală”). 212 p.

К ВОПРОСУ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УЧЕБНЫХ И ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПРАКТИК СТУДЕНТОВ ИФК

Томилин Константин, Овсянникова Инна, Васильковская Юлия,
Лактионова Эльвира, Малыгина Людмила
Сочинский государственный университет, г. Сочи, Россия

Keywords: *students, industrial practice, competencies.*

Abstract. *The level of competences (according to J. Raven [3]) of 4 groups of students was investigated, depending on the organization of industrial practice (6 weeks or 5-6 months). For students of sports specializations, the effectiveness of 5-6 month professionally-oriented practices in specific working positions, with the receipt of wages (based on the experience of foreign universities) was revealed.*

Введение

Курорт Большой Сочи ежегодно встречает несколько миллионов туристов, приезжающих за впечатлениями, здоровьем, хорошим настроением. И эти услуги должны им предоставлять квалифицированные экскурсоводы, инструкторы по летним и зимним видам спорта и отдыха, аниматоры [4-8 и др.]. Качество предоставляемых услуг зависит от получения специалистами базового высшего образования.

Анализ литературы [6 и др.] по подготовке и сертификации специалистов курортной сферы за рубежом показал, что важнейшим фактором в обучении квалифицированных специалистов является производственная практика. Которая, в отдельных случаях, доходит до 6 месяцев в учебном году. Именно на учебных и производственных практиках обучающиеся получают важнейшие умения и навыки взаимодействия с коллегами по работе, гостями курорта, и спортсменами ДСШ и ШВСМ [1, 2].

Целью исследований является анализ изменение показателей компетентности студентов факультета физической культуры сочинского государственного университета (по Дж. Равену [3]) в зависимости от организации производственных практик.

Методы исследования

Естественный педагогический эксперимент включал проведение производственных летних практик (6 недель – I и IV групп студентов). А также экспериментальный вариант проведения летних производственных практик (II и III группы), когда к 6 неделям практик в июне-июле,

добавлялось каникулярное время студента и снова 6 недель практик в сентябре-октябре. При этом, по согласованию с руководством учреждения (санатория, турбазы, ДСШ парусного центра и др.), обучающиеся официально оформлялись на работу, и полностью вливались в трудовой коллектив (создавался эффект полного погружения в профессиональную среду) и получали зарплату.

Для того, чтобы не нарушать требование Госстандарта, практикант оформлял два отчета по практикам. Один – с акцентом на получение компетенций по работе с детьми (анимация, экскурсии, обучение плаванию и т.д.). Другой – по специализации (проведение исследований; сбор материала для своей выпускной квалификационной работы).

С целью объективной оценки работы практикантов был составлен шаблон итоговой характеристики студента, где по Дж. Равенну, в соответствии с 100 бальной шкалой, предлагалось руководителям предприятий дать словесные характеристики их деятельности: 1) для личных достижений; 2) для сотрудничества между людьми; 3) для влияния на людей. И затрагивающие следующие показатели компетентности: когнитивные (познавательные), аффективные (эмоциональные), волевые, а также умения и навыки.

Результаты исследования

На рисунке 1 представлены изменения показателей компетентности студентов ФФК СГУ в зависимости от форм проведения летних практик.

Малый количественный состав подгрупп студентов, участвующих в эксперименте, различия в устойчивых свойствах личности [8 и др.], спортивных достижениях и т.д., не позволяют корректно сравнивать эффективность производственных практик. Тем более, что не был определен исходный уровень их профессиональных компетенций перед практиками.

Но, тем не менее, бросается в глаза (выделено жирным шрифтом) преимущество студентов II–III групп студентов (проходивших 5-6 месячную практику на рабочих местах, с зарплатой) по «влиянию на людей» и «сотрудничества между людьми», по сравнению с I и IV группами, которые проходили 6-ти недельные практики.

Если показатели компетентности «для личных достижений» в познавательной (когнитивной) деятельности у студентов проходивших 6-ти недельные практики были на уровне $22,0 \pm 7,5$ и $26,0 \pm 8,3$ баллов, то в III группе после полугодовой работы на рабочих местах учащиеся были оценены в $45,1 \pm 6,3$ баллов ($p < 0,05$). «Для сотрудничества», соответственно, оценки были $4,2 \pm 5,9$ и $5,2 \pm 3,9$ баллов, при $28,4 \pm 7,4$ и $10,4 \pm 2,5$ во II и III группах ($p < 0,05$). И для «влияния в коллективе» $13,3 \pm 7,0$

и $16,2 \pm 4,2$ баллов, в то время как студенты III группы имели $26,4 \pm 6,5$ баллов ($p < 0,05$).

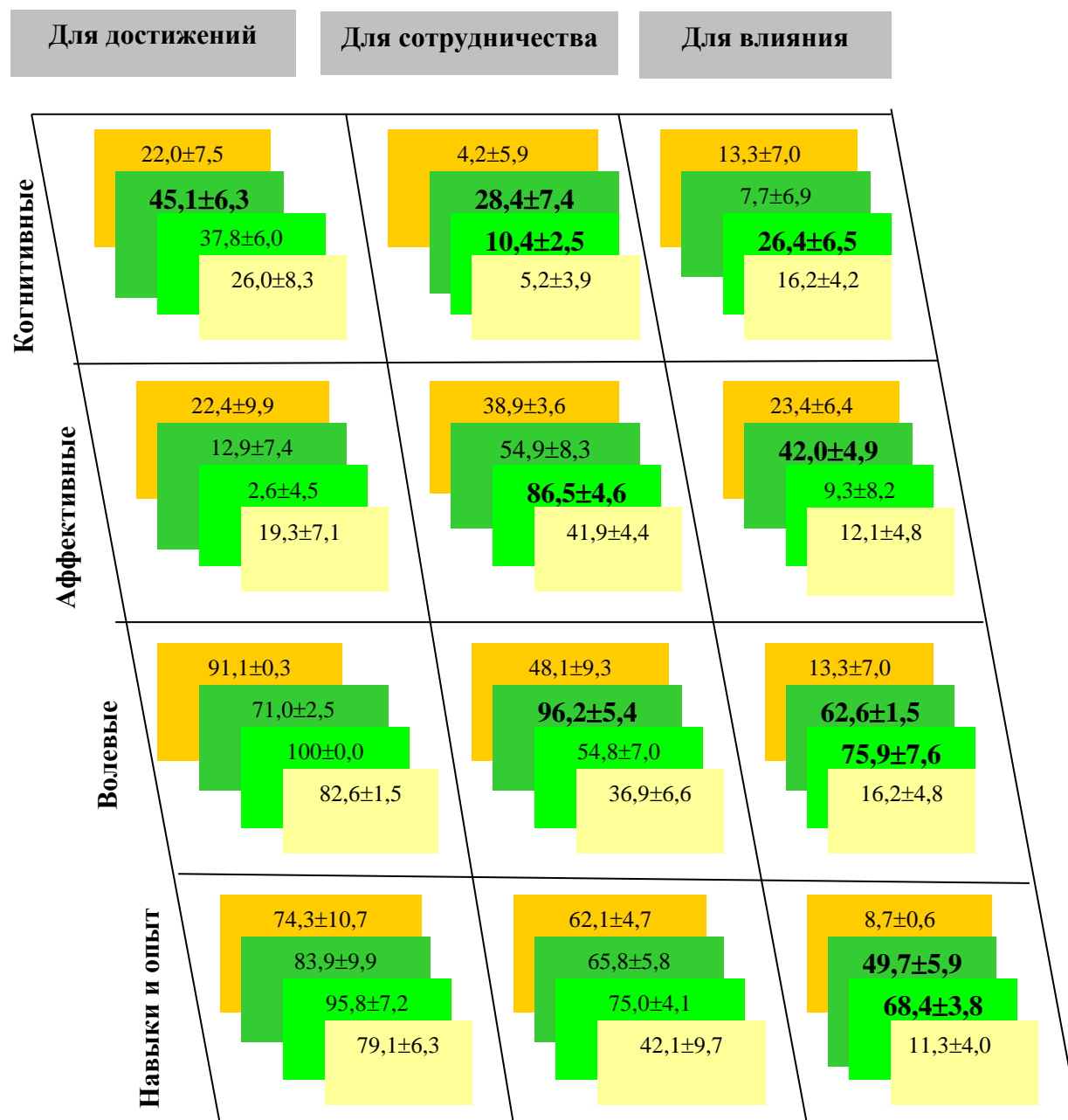

Рис. 1. Изменение компетентности студентов СГУ (в %) 4-го курса факультета ФК (по итогам летней производственной практики)

Примечание: выделенное жирным шрифтом групп II и III (зеленые прямоугольники) отличается (при $p < 0,05$) относительно показателей характеристик групп I и IV (желтые прямоугольники).

По аффективным (эмоциональным) показателям компетентности отмечены различия «для сотрудничества между людьми» в III группе – $86,5 \pm 4,6$ баллов, по сравнению с I и IV группами: $38,9 \pm 3,6$ и $41,9 \pm 4,4$ баллов ($p < 0,05$). А также «для влияния на людей». Высокие показатели предыдущего раздела студенты III группы компенсировали крайне низкими оценками «для влияния на людей» – всего $9,3 \pm 8,2$ баллов. Здесь неплохо проявили себя практиканты II группы – $42,0 \pm 4,9$ баллов, по сравнению с оценками I и IV групп: $23,4 \pm 6,4$ и $12,1 \pm 4,8$ баллов ($p < 0,05$).

Хорошие «волевые» качества для «сотрудничества между людьми» продемонстрировали учащиеся II группы $96,2 \pm 5,4$ баллов; в I и IV группах: $48,1 \pm 9,3$ и $36,9 \pm 6,6$ баллов ($p < 0,05$). Они же, совместно со студентами III группы имели повышенные оценки «для влияния на людей» – $62,6 \pm 1,5$ и $75,9 \pm 7,6$ баллов; по сравнению с показателями других студентов – $13,3 \pm 7,0$ и $16,2 \pm 4,8$ баллов ($p < 0,05$) (рис. 1).

Высокие оценки по проявленным «умениям и навыкам» «для влияния на людей» опять имели практиканты II и III групп – $49,7 \pm 5,9$ и $68,4 \pm 3,8$ баллов, по сравнению с $8,7 \pm 0,6$ и $11,3 \pm 4,0$ баллами у студентов, проходивших 6-ти недельную (по их словам «формальную») практику.

При проведении «круглого стола» с ведущими специалистами-работодателями Сочи (Центра Детско-юношеского туризма, турбазы «Красная Поляна», яхт-клуба отеля «Редиссон-Лазурная», санатория «Ставрополья», ДСШ парусного спорта, г. Сочи и др.) обсуждались проблемы качества учебных и производственных практик для студентов, обучающихся на факультете физической культуры Сочинского государственного университета.

Все работодатели указали на высокий уровень профессиональной подготовленности студентов-физкультурников, а также на их хорошие личностные качества. Но отказывались их брать на летнюю (6-ти недельную практику по Госстандарту 2-го поколения). Когда две недели практикант вынужден знакомиться с коллективом и условиями работы. Две недели практиковаться, и еще две недели оформлять многостраничный отчет о базе практики, её материальном обеспечении, трудовом коллективе, плане работ и т.д.

Для учреждений, для которых летние месяцы года являются самыми тяжелыми и ответственными (сложные климатические условия: жара, повышенная солнечная радиация и влажность; наплыв многочисленных отдыхающих в санатории; проведение летних походов и экскурсий с большими группами детей; проведение массовых занятий по плаванию и

парусному спорту и т.д.), уделять достаточное внимание студентам-практикантам не представлялось возможным.

В настоящее время Федеральным государственным образовательным стандартом по направлению подготовки 49.03.01 «Физическая культура», утвержденного приказом МНиО РФ № 940, от 19 сентября 2017 года, предусматриваются практики не менее 30 зет (ознакомительная, тренерская, педагогическая, организационная, профессионально-ориентированная, преддипломная). Причем сейчас вуз в праве выбрать по одному (или несколько) видов учебных и производственных практик. А также устанавливать объемы часов по каждой практике. Что может позволить, на официальной основе, проводить со студентами практику на конкретных рабочих должностях с получением заработной платы.

Выводы

На основе проведенных исследований можно достоверно утверждать, проведение для студентов вузов 5–6 месячных практик на конкретных рабочих должностях, с получением заработной платы (по образцу опыта зарубежных вузов), может способствовать формированию целого блока важных компетенций, которые необходимы будущим работникам сферы физической культуры и спорта.

В тоже время, отмечены проблемы перехода студентов от работы на рабочих должностях (с заработной платой) к последующей учебе на 4-м курсе. Что может быть решено путем контрактной схемы взаимодействия вуза и работодателей. Где четко оговаривается продолжительность контактов вуза, учреждения и практикантов.

Перспективы дальнейших исследований

Результаты проведенной со студентами практической работы будут способствовать оптимизации и повышению качества учебных и производственных практик.

Библиография

1. Воронин Д.И. *Учебная практика как средство формирования готовности будущего педагога физической культуры к профессиональной деятельности*: дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Нижний Новгород, 2009. 213 с.
2. Поливаев А.Г., Поливаева И.А. *Формирование профессиональной компетентности студентов физкультурного профиля в области спортизированного физического воспитания (анализ производственных практик)*. В: *Физическая культура и спорт в жизни студенческой молодежи*: Материалы 5-й Международной научно-практической конференции, г.Омск, 21-24 марта 2019 г. Омск: ОГТУ, 2019, с. 382-386.

3. Равен Д. *Педагогическое тестирование: проблемы, заблуждения, перспективы* / Пер. с англ. Ю.И. Турчаниновой и Э.Н. Гусинского; 2-е изд. Москва: Когито-Центр, 2001. 139 с.

4. Томилин К.Г. *Высшая школа: компетентностный подход без формирования компетенций*. В: Научно-спортивный вестник Урала и Сибири, 2016, №2(10), с. 16-24.

5. Томилин К.Г. *Подготовка высококвалифицированных кадров для СПА курортов Азово-Черноморского региона России*. În: Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice (Proiect instituțional): Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 4-a, 7 decembrie 2018, Chișinău, Republica Moldova. Chișinău: USEFS, 2018 (Tipogr. «Valinex»), p. 151-158.

6. Томилин К.Г. *Подготовка и сертификация специалистов в туризме: мировой опыт, проблемы, перспективы*. В: Физическая культура, спорт, туризм: научно-методическое сопровождение: Материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием, Пермь, 19-21 мая 2016 г. Пермь: ПГГПУ, 2016, с. 231-233.

7. Томилин К.Г. *Проблемы подготовки специалистов по водным видам рекреации*. În: Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice: conferința științifică internațională a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova, 1 decembrie 2016. Chisinau: USEFS, 2016, p. 121-127.

8. Томилин К.Г. *Управление рекреационной деятельностью на СПА-курортах* [Электронный ресурс]: Монография. Электрон. текстовые данные. Саратов: Ай Пи Ар Медиа, 2019. 249 с. URL: <http://www.iprbookshop.ru/83825.html>

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЗДОРОВЬЕСОХРАНЯЮЩЕЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧИТЕЛЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ НА ОСНОВАНИИ РАСКРЫТИЯ ФЕНОМЕНОЛОГИИ ДЫХАНИЯ

Федорец Василий,

Коммунальное высшее учебное заведение «Винницкая академия
непрерывного образования», Винница, Украина

Keywords: *health-preserving competence, Physical Education teacher, postgraduate education, breathing, anthropologisation, intellectualisation, anthropologisation, humanisation.*

Abstract. *The article reveals the ways of improving practices and technologies for the development of health-preserving competence of a Physical Education teacher under conditions of postgraduate education on the basis of the formation of the content and semantic component of the curriculum, using modern integrative notions of breathing as a physiological, pathophysiological and anthropological phenomenon*

Все законы неба и земли живут в тебе. Жизнь сама по себе есть истина, и это не изменится никогда. Всё сущее на небе и на земле дышит. Дыхание – это нить, связывающая всё мироздание воедино.

Мориэй Уэсиба

Актуальность проблемы

Феномен дыхания, несмотря на свою биологическую обусловленность, универсальность и естественность, каждой культурой осмысливается и интерпретируется по-своему в соответствии с существующими в ней мировозренческими и практическими установками и доминирующими ценностями. В традиционных и архаических культурах дыхание преимущественно рассматривалось как ценностный феномен сопряженный с духовным измерением. Соответственно слова «Дыхание» и «Дух» имеют один корень. Дыхание в традиционных культурах, таким образом, представлялось не только и не столько как функция и потребность, а, прежде всего, как тайна и сакральное действие и таким образом осмысливалось онтологически (бытийно), ценностно, сакрально.

В иудейских и христианских традициях дыхание является важнейшим актом создания и существования человека, о чем говорится в книге Бытия (2:7): «И создал Господь Бог человека из праха земного, и вдунул в лице его дыхание жизни, и стал человек душою живою». Таким образом, в

традиционных обществах онтологическое осмысление дыхания сформировало ценностное отношение к нему, что включало понимание его как бытийной тайны, истины и как самого бытия. Указанные онтологические аспекты респирации лежат в основании использования дыхания в духовных, боевых, двигательных и оздоровительных антропопрактиках, среди которых яркими культурными феноменами являются традиции исихазма, существующего в рамках византийского христианства, индийской йоги, китайского цигуна [5, 9].

По мере распространения процессов секуляризации и аккультурации в условиях современной глобальной цивилизации, феномен дыхания представляется, прежде всего, как «обыкновенная» физиологическая функция. Произошла «секуляризация» феномена дыхания, как и упрощение человека в целом, и сведение его к функции. Это методологически предопределило упрощенное отношение и к дыханию за правилом: «Тренируется все и дыхание тоже». Упрощенные представления о человеке, о его образе, как о машине или биологическом объекте, привело к тому, что в практиках и технологиях физической подготовки, включая частично и физическую культуру, не достаточно используются антропологические и культурологические представления о феномене дыхания, а также современные физиологические знания [1], в которых объективизированно и целостно, но не упрощенно раскрывается его сущность.

Появились в среде врачей и учителей физической культуры убеждения о том, что: «Чем больше и глубже человек дышит, тем больше в крови кислорода и тем более человек становится здоровым». Наличие указанных мифологизированных и одновременно упрощенных представлений о дыхании определило повсеместное активное применение дыхательных упражнений и оздоровительных систем, в большинстве которых используется глубокое дыхание, что часто проводится без достаточного учета предварительной и последующей «дыхательным действиям» (по аналогии с двигательными действиями) физической нагрузки.

Возникла идея «правильного дыхания», которое представляется преимущественно как глубокое и включающее в себя частичный или постоянный осознанный контроль над дыхательной функцией. Указанные неестественные и нефизиологические в своей сущности представления о дыхании, которые активно используются в «народной физической культуре», нередко находят свое применение также и в образовательных практиках (иногда и в теории), тем самым создавая определенные риски для здоровья детей [2, 7, 8].

Актуализацию современных представлений о дыхании, как об антропокультурном, физиологическом и патофизиологическом феномене,

как системоорганизующем знаниевым и ценностно-смысловом факторе сохранения здоровья детей и минимизации рисков для их жизни во время двигательной активности в условиях образовательного процесса, мы рассматриваем как значимое направление в педагогике здоровья. В данном аспекте важным также является раскрытие феноменологии системных рисков для респираторного здоровья и жизни, которые формируются вследствие пандемии COVID-19.

Таким образом, осмысливая практическую ценность технологически ориентированных современных интегративных представлений о дыхании как о физиологическом, патофизиологическом и антропокультурном феномене, мы актуализируем проблему использования указанных знаний о дыхательной функции для усовершенствования здоровьесберегающей компетентности учителя физической культуры в условиях последипломного образования. В научной педагогической литературе указанная проблема раскрыта недостаточно, что, соотносительно со значением данного вопроса для сохранения здоровья и жизни детей в условиях образовательного процесса, представляет ее как актуальную.

Цель и организация исследования

Целью исследования было усовершенствование практик и технологий развития здоровьесберегающей компетентности учителя физической культуры в условиях последипломного образования на основании формирования содержательно-смысловой составляющей учебной программы путем раскрытия феноменологии дыхания.

В работе представлены антропологические, физиологические, практико-технологические, содержательные и ценностно-смысловые аспекты феномена дыхания, которые актуализируются и раскрываются в рамках диссертационного исследования, направленного на изучение развития здоровьесберегающей компетентности учителя физической культуры в условиях последипломного образования.

В данном исследовании мы использовали систему подходов, среди которых системоорганизующими являются: компетентностный, феноменологический, герменевтический (педагогическая герменевтика), аксиологический, онтологический, рефлексивный, экзистенциальный, системный, целевой, акмеологический, инновационный, антропологический, культурологический, проблемный, трансдисциплинарный, синергетический.

Нами применялись концепции: «Новой украинской школы»; педагогической интеграции (Н. Чапаев) [9]; трансфера знаний (англ. Knowledge transfer) (Н. Ноака, Х. Такеучи), техник тела (фран. Techniques du corps) (М. Мосс) [5]; «Педагогика-Пайдеи» в современніх

интерпретациях Мишеля Фуко; функциональных систем (П.К. Анохин) [1]; патопедагогика [8], а также, древнегреческие концепты [3, 4], раскрытые в рамках современного осмысления пайдеи.

Указанные подходы и концепции нами также активно используются в процессе повышения квалификации учителей физической культуры с целью формирования методологического потенциала, профессионального мировоззрения, мышления и аксиосферы педагога, что рассматривается как актуальный и системоорганизующий аспект интегративного и взаимозависимого развития здоровьесберегающей и профессиональной компетентностей.

Основной материал и обсуждение результатов

В процес се повышения квалификации мы рассматриваем феномен дыхания с различных позиций, среди которых определяющими являются: ученье Петра Кузьмича Анохина [1] о функциональных системах, патопедагогика, и антропологический подход, а также, применение древнегреческих концептов. Тезисно представим указанные направления.

Использование современных физиологических представлений. Актуализируя акмеологические устремления и руководствуясь герменевтическим (прежде всего интерпретация и понимание) и гносеологическим потенциалами ученья П.К. Анохина [1] о функциональных системах, представим идеи и феномены, определяющие направленность, технологические ценности и структуру здоровьесберегающей деятельности учителя, природосообразное и гуманистически ориентированное ее понимание. На основании указанных знаний и смыслов ученья П.К. Анохина и современных физиологических представлений, репрезентируем определяющие стратегии и тактики учителя, практически ориентированные идеи, раскрывая их в формате утверждений, вопросов, задач, комментариев.

1. Соответственно с экспериментально подтвержденным учением П.К. Анохина, функция дыхания реализуется преимущественно функциональной системой, которая относится к I типу, где регулятором является внутренняя среда организма. В тоже время, дыхание регулируется частично и факторами внешней среды, и осознанным целенаправленным влиянием человека.

2. Ведущим аспектом регуляции и проявления дыхания является его автоматизм и, соответственно, ритм, который, преимущественно, формируется также автоматически.

Представим практическое применение вышеуказанных двух базисных, системных и определяющих представлений о феномене дыхания как о функциональной системе:

▪ кроме достаточно ограниченного количества двигательных действий и режимов, приоритетной стратегией сохранения респираторного здоровья и минимизации рисков возникновения острой сердечной патологии является минимизация осознанного целенаправленного и контролирующего вмешательства в процесс дыхания и активные попытки контроля с «переводом» его в «глубокое правильное дыхание»;

▪ актуальным и центральным является сохранение ритма и автоматизма дыхания во время двигательной активности;

▪ целенаправленное вмешательство в процесс дыхания и его контроль возможен только при выполнении специальных двигательных действий и режимов (плавание, стрельба и др.), что должно быть природосоответствующим, физиологическим – то есть относительно незначительным, «локальным», целевым и не нарушающим общую «автоматическую» и «неосознанную» структуру дыхания; с экзистенциальных позиций дышать надо «дать» «Быть»;

▪ в оздоровительно-двигательных системах, которые, прежде всего, состоят из циклических повторяющихся движений, где их авторы изначально предопределили и задали постоянный контроль над дыхательной функцией, необходимо трансформировать осознанную, целенаправленную регуляцию дыхания в неосознанную, с минимальным вмешательством в нее. Дыхание автоматически синхронизируется и адаптируется под определенные двигательные действия и режимы и, соответственно, под интенсивность и длительность физической активности.

В процессе повышения квалификации учителей физической культуры мы активно используем педагогические задачи, комментарии к ним и диалоги. Применяя современные физиологические представления о дыхательной функции, рассмотрим одну из задач о феномене дыхания.

Задача 1. Укажите, какая из рекомендаций, направленных на синхронизацию шагов при беге с дыханием, является «более» физиологической: «Рекомендуется производить вдох на два шага и выдох на три или наоборот (вдох на три шага, а выдох на два)». Возможен иной ответ. Прокомментируйте свой ответ используя современные физиологические и психофизиологические представления.

Ответ. Наиболее физиологическим является почти полное отсутствие целенаправленной синхронизации дыхания и бега. Процесс синхронизации происходит автоматически. Это обусловлено тем, что при беге дыхательная функция является вторичной по своей смысловой значимости по отношению к двигательной активности. То есть, бег не формируется на основании целей дыхания. В тоже время, дыхание является первичной и обеспечивающей бег функциональной системой первого типа, которая, на

основании врожденных внутренних автоматических механизмов, адаптируется к двигательной активности «сама по себе». Осознанный контроль над дыханием и попытки синхронизации с движением будет нарушать всю структуру бега, превращая его в «дыхательно-беговое» упражнение. Бегун будет думать и настраиваться на то, как «правильно» «продышать» или «додышать» дистанцию, а не ее пробежать.

Использование патопедагогики. Для формирования здоровьесберегающего мышления учителя физической культуры нами используется методическая дисциплина «Патопедагогика» [8]. Идея формирования компетентностей на основании разработки и использования методологических дисциплин принадлежит А.И. Субетто. Патопедагогика [8] репрезентируется как методическая дисциплина, разработанная нами на основании трансфера знаний патологии (анатомии, физиологии, антропологии, патологической анатомии, патологической физиологии, клиники). Патопедагогика раскрывает перед педагогом факторы риска, условия возникновения (включая педагогические), причины (этиология), патогенез (механизмы развития), специфику протекания, возможные осложнения значимых для образовательного процесса патологий (в понимании болезней, а также состояний и условий им предшествующих) с целью их профилактики и возможной коррекции, а также, для формирования здорового образа жизни. Эта методическая дисциплина рассматривает Homo Educandus (Человека, который обучается), прежде всего, в контексте гуманитаристики, в содержательно-смысловых рамках педагогического и социокультурного дискурса с целью конструирования здоровья [8].

Используем педагогическую задачу для иллюстрации применения патопедагогического подхода [8] с целью репрезентации, проблематизации и анализа проблемных аспектов феномена дыхания. Это проводится, прежде всего, для формирования системы специальных знаний о практически значимых нормативных и патологических феноменах, а также о факторах, условиях и механизмах их возникновения, что лежит в основе развития здоровьесберегающего мышления (входящего в состав когнитивного компонента одноименной компетентности) учителя физической культуры. При этом проводится актуализация и практическая ориентация специальных знаний о дыхательной системе, как в норме, так и в условиях патологии.

Задача 2. При проведении дыхательных упражнений и при беге или иных формах физической активности, человек дышит глубже и интенсивнее, вследствие чего кровь больше насыщается кислородом, происходит оздоровление дыхательной системы и улучшение

кровообращения легких. Представьте, как оптимально использовать глубокое дыхание и различные формы двигательной активности для улучшения респираторного здоровья и большего насыщения крови кислородом при кашле и насморке (остром рините). Как указанные мероприятия можно эффективно применять при гриппе и острых респираторных заболеваниях. Ответ может представлять Ваше понимание проблемы, сформированное на основании современных знаний физиологии, патопедагогике и патологии.

Ответ. Активное использование глубокого дыхания при проведении дыхательных упражнений, а также бега (для прогрева и «очистки») для профилактики и частичной коррекции (попытке лечения) острых заболеваний дыхательной системы (бронхита, воспаления легких), при условии наличия даже незначительного кашля и / или насморка, реально не уменьшит, а «гарантировано» увеличит риски возникновения указанных респираторных патологий. Это происходит благодаря нарушению барьеров, существующих в легких, и стимуляции распространения воспаления и инфекции. На количество кислорода это практически не будет влиять потому, что его концентрация автономно поддерживается механизмами гомеостаза и представляет собой константу.

Использование глубокого дыхания и интенсивной физической активности при кашле и насморке представляет особую опасность вследствие того, что будет способствовать «опусканию» (распространению) воспаления из бронхов (проводниковая часть) в ацинусы, которые являются функциональной частью (в них происходит газообмен) легких. В таком случае, кроме бронхита, который в целом имеет благоприятный прогноз, значительно увеличивается вероятность возникновения воспаления легких, что является значительным риском не только для здоровья, но и для жизни [7].

В условиях пандемии COVID-19 рекомендации, указанные в условиях задачи, сформированные на основании «народной физиологии» и упрощенного понимания человеческой природы, представляют особую опасность, тем самым «надежно» увеличивая риски возникновения воспаления легких и в целом ухудшающие состояние.

Использование антропологии и пайдеи в ее современной интерпретации. Дыхание нами рассматривается как антропологический и культурный феномен в контексте феноменологии телесности, социокультурных стереотипов поведения и традиций, включая образовательные, оздоровительные и духовные. В данном аспекте мы актуализируем концепт техник тела (фран. *Techniques du corps*) [5] французского антрополога Марселя Мосса. Смысл этого концепта состоит в

том, что одни и те же движения (трудовые, боевые и др.) в разных культурах производятся по-разному, таким образом, отображая ее специфику и особенности осмысления телесности и действительности.

Дыхание является функцией, обеспечивающей двигательные действия. В тоже время, дыхание, будучи стабильным и относительно автономным биологическим феноменом, под влиянием культурной специфики, по сравнению с движениями, почти не будет изменяться. Но культурные отличия будут представлены на уровне оздоровительных, боевых систем, примером которых являются йога, цигун [6, 10]. Таким образом, для оптимального сохранения респираторного здоровья путем использования оздоровительно-двигательных систем также нужно учитывать их культурную и биомеханическую специфику и цели, что интегративно может иметь определенное влияние на физиологию дыхания.

В данном аспекте особый интерес представляет система дыхательной гимнастики знатока физиологии и патофизиологии дыхания, выдающегося ученого и врача Константина Павловича Бутейко [2]. Вместе с тем, использовать указанную систему мы рекомендуем локально, так как она предназначена для нездоровых детей и при определенных двигательных режимах. Ценными являются принципы и подходы К.П. Бутейка [2] к пониманию феномена дыхания, которые использованы в данной педагогической системе.

Выводы и перспективы дальнейших исследований

1. При формировании содержания учебной программы, направленной на развитие здоровьесберегающей компетентности учителей физической культуры в условиях последиplomного образования, эффективным является интегративное использование акмеологического, антропологического и инновационного подходов, трансфера физиологических и медико-гигиенических знаний, педагогической интеграции. На основании применения указанных подходов актуализируется и раскрывается проблематика дыхания.

2. Феноменология дыхания в содержательно-смысловых рамках нашей учебной программы раскрывается путем использования современных физиологических представлений, в частности, учение П.К. Анохина о функциональных системах; патопедагогике; антропологии; пайдеи (в ее современной интерпретации); гуманистических и антропоцентрических интенций «Новой украинской школы».

3. Основными практическими и технологическими составляющими развития здоровьесберегающей компетентности учителя физической культуры на основании раскрытия феноменологии дыхания является: использование педагогических задач, проблемных вопросов и их анализ;

разбор педагогических ситуаций; маевтическо-диалогические практики; трансформация («расшифровка») фундаментальных знаний о человеке и феномене дыхания и, соответственно, «перевод» (операционализация) их в практический и технологически ориентированный формат; актуализация, а также, формирование здоровьесберегающего мышления педагога.

4. Мы в дальнейшем планируем развивать данную проблематику с использованием средств дополненной реальности, что в современных условиях карантина является актуальным.

Библиография

1. Анохин П.К. *Кибернетика функциональных систем* / Под. общ. ред. К.В. Судакова. Москва: Медицина, 1998. 297 с.

2. Бутейко В.К., Бутейко М.М. *Теория Бутейко о роли дыхания в здоровье человека. Научное введение в метод Бутейко для специалистов*. Воронеж: ООО "Общество Бутейко", 2005. 100 с.

3. Ібрагімов М.М. *Грецька Пайдея у сучасній фізкультурно-спортивній експлікації (до проблеми становлення «спортософії»)*. В: Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2014, Вип. 1, с. 9-17.

4. Йегер В. *Пайдейя. Воспитание античного грека*. Т. 2. / пер. с нем. М.Н. Ботвинника. Москва: Греко-латин. кабинет Ю.А. Шичалина, 1997. 336 с.

5. Мосс М. *Общество. Обмен. Личность*. Труды по социальной антропологии / сост., пер с фр., предисл., вступ. ст. А. Ф. Гофмана. Москва: КДУ, 2011. 416 с.

6. Торчинов Е.А. *Путь золота и киновари: Даосские практики в исследованиях и переводах Е.А. Торчинова*. Санкт-Петербург: Азбука-классика; Петербургское Востоковедение, 2007. 480 с.

7. Федорець В.М. *Актуалізація системних уявлень про профілактику бронхіту в контексті розвитку здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури*. В: Педагогічний альманах. Випуск 25. Херсон, 2015, с. 224-232.

8. Федорець В.М. *Розвиток здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури: патопедагогічний аспект*. В: Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В.В. Олійник; редкол.: О.Л. Анфрієва [та ін.]. Київ: Атопол. Груп, 2017, Випуск 6 (35), с. 176-216.

9. Чапаев Н.К. *Структура и содержание теоретико-методологического обеспечения педагогической интеграции*: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01. Екатеринбург, 1998. 462 с.

10. Ян Цзюньмин *Цигун для накопления энергии: Малая Циркуляция* / Перев. с англ. Москва: ООО Издательство «София», 2009. 320 с.

ПРОБЛЕМЫ РЕАЛИЗАЦИИ ФИТНЕС ПРОГРАММ, ВНЕСЕННЫХ В ШКОЛЬНЫЙ КУРРИКУЛУМ

Шаблова Ирина,

Теоретический лицей им. А.С. Пушкина, Кишинев, Молдова

Шаблова Светлана,

мастерант Государственного университета физического воспитания и спорта Республики Молдова

***Key words:** fitness, curriculum, school, physical education teacher.*

***Annotation.** The article discusses the problem of introducing fitness programs into the educational process of a school for physical education. A survey of teachers was conducted on this issue. Analysis of the survey results demonstrated the relevance of introducing fitness into the school curriculum. However, questions were raised about the unpreparedness of both teachers and the school base for the implementation of this innovation.*

Актуальность

Уроки физического воспитания в школе являются важным условием сохранения здоровья подрастающего поколения, а также профилактики различных болезней. Однако, в последние годы, наблюдается все большее снижение интереса школьников к занятиям физическим воспитанием [5]. Формируется пренебрежительное отношение к немаловажному разделу школьной программы, который закладывает в них основу жизненно необходимых навыков.

Современная школьная программа Республики Молдова претерпела значительные изменения, особенно в области физического воспитания. Куррикулум 2019-го г. предполагает переход на критериальное оценивание через дескрипторы взамен привычных оценок. Это изменило и без того неудовлетворенное отношение учащихся, особенно старших классов, к урокам физического воспитания. В связи с чем и возникла необходимость поиска дополнительных методик привлечения учащихся на уроки физического воспитания. С этой целью в школьный Куррикулум и был введен фитнес [3].

Как часть школьной программы, фитнес представляет собой систему различных физических упражнений (аэробика и ее разновидности, силовые виды, пилатес, стретчинг и другие), которые направлены на:

1. Физическое совершенствование школьников.
2. Увеличение их умственной и физической работоспособности.

3. Создание разнообразия в ходе школьных уроков физического воспитания и поднятия интереса учащихся к ним [2].

Занятия фитнесом, со множеством его видов и программ, обеспечивает доступность, эффективность, а также эмоциональность и увлекательность занятий, в сравнении с классическими уроками физического воспитания. Помимо этого, занятия фитнесом имеют значительный оздоравливающий эффект, всесторонне воздействуя на организм: опорно-двигательный аппарат, сердечно-сосудистую и дыхательную системы и их работу, нервную систему, формируются и улучшаются определенные физические качества, умения и навыки. Также, не стоит упускать из виду профилактическую возможность фитнеса для предупреждения развития ряда заболеваний (ожирение, искривление осанки, плоскостопие, инфекционные заболевания и др.), тем более в свете того, что многочисленные исследования подмечают рост детской заболеваемости [1, 5].

Являясь феноменом современной физической культуры, широкая пропаганда фитнеса в средствах массовой информации и повседневной жизни может стать дополнительным аргументом в пользу приобщения школьников к занятиям физической культурой и посещения уроков физического воспитания [4].

Но все это невозможно без соответствующей подготовки педагогов. В связи с этим возникает, также, необходимость непрерывного образования преподавателей по физическому воспитанию в области фитнеса.

Таким образом мы можем сформулировать *актуальность* исследуемой темы: использование фитнеса как способа возвращения интереса детей к урокам физического воспитания и повышение профессионализма учителя путем освоения фитнес-программ.

Цели исследования: выявление отношения респондентов к фитнесу; расширение области профессионализма учителя посредством изучения фитнес-технологий.

Организация исследования

Был проведен анализ научной и научно-методической литературы, педагогическое наблюдение, опрос, статистическая обработка данных. В ходе исследования был проведен опрос среди учителей средних и старших классов (22 респондента) г. Кишинева по теме Фитнеса. Вопросы касались компетенции учителей физического воспитания в области фитнеса, интереса и доступности для преподавания в школе фитнес программ.

Результаты исследования и их обсуждение

Большинство респондентов (75%) выказались о целесообразности введения фитнеса в Куррикулум (рис.1). И это имеет свое обоснование,

поскольку данное направление актуально для занятий физическими упражнениями населения страны. У нас развернута широкая сеть фитнес заведений: центры, клубы, залы.

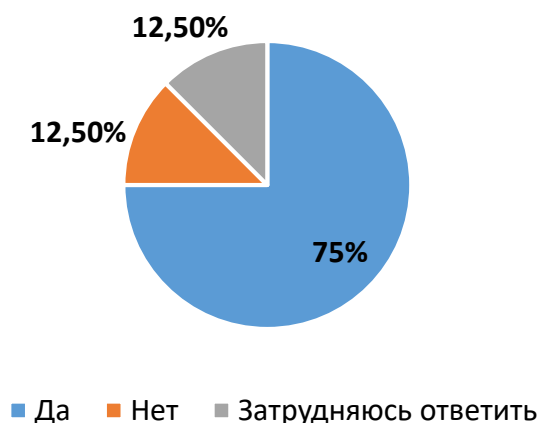

Рис. 1. Целесообразно ли, на ваш взгляд, введение фитнеса в школьный Куррикулум?

При этом несколько иначе распределяются ответы на вопрос об отношении учителей к введению фитнеса в школьный Куррикулум (рис. 2).

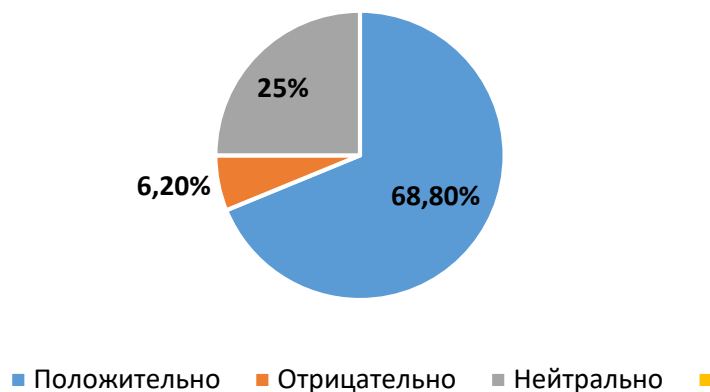

Рис. 2. Как Вы относитесь к введению фитнеса в школьный Куррикулум?

Как показывает статистика, четверти (25%) из опрошенных учителей всё равно, есть ли фитнес программы в школе или нет. О таких учителях говорят, что они «повинно» исполняют свои профессиональные обязанности, безынициативно, «по схеме». Но есть и противники данного нововведения (6,2%), хотя и в малом составе. Возможно к ним относятся учителя не молодого возраста, которым сложно принять новые виды физической культуры. К тому же, в качестве препятствий для проведения занятий фитнесом респонденты считают: недостаточность специальной

подготовки преподавателя, нехватка или отсутствие необходимого оборудования и инвентаря, недостаточные санитарно-гигиенические условия, сложность в проведении занятий и с мальчиками, и с девочками.

И здесь продолжают эту мысль ответы респондентов о подготовке учителя к проведению фитнес программ в рамках урока (рис. 3).

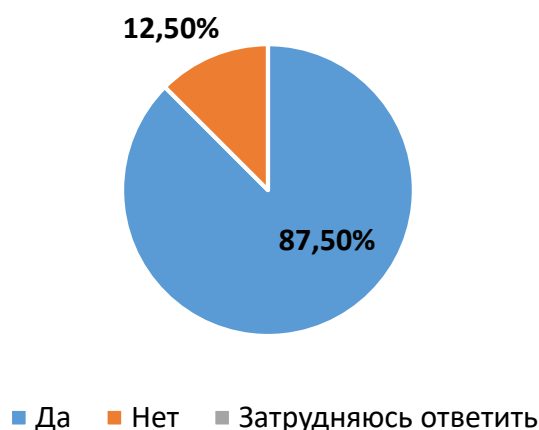

Рис. 3. Нужна ли, на Ваш взгляд, специальная подготовка учителю физического воспитания для проведения уроков фитнеса?

Как видим, большинство учителей-респондентов (87,5%) ратует за дополнительную подготовку в проведении занятий с элементами фитнес программ. Необходимость такой подготовки может быть аргументирована загруженностью учителя профессиональной деятельностью, которую он продолжает реализовывать и в домашней обстановке (разработка планов, конспектов, рекреационных мероприятий и т.п.). И у него нет времени для посещения фитнес заведений, чтобы опробовать новые программы практически. При этом, 12,5% респондентов в разной степени занимаются фитнесом (2-4 раз в неделю). И как продолжение вопроса, к наиболее часто используемым видам фитнеса самими респондентами относят: танцевальную аэробику – 57%, силовой фитнес – 42%, степ-аэробику – 28%.

Несмотря на необходимость в специальной подготовке по фитнесу, учителя-респонденты дают характеристику данному виду физической культуры, как: движения под музыку для сохранения хорошей формы, физические упражнения под музыку, силовую нагрузку под музыку, танцевальные упражнения под музыку. Им знакомы фитнес программы, такие как аэробика, пилатес, кросфит, силовой фитнес, степ-аэробика, аква-аэробика.

С этим имеют некоторую связь ответы на вопрос о форме организации занятий для фитнеса (рис. 4).

Рис. 4. В какой форме стоит использовать фитнес в школе?

Для большинства респондентов-учителей (75%) предпочтительней проводить фитнес только в качестве какой-то части, а не урока в целом. И это разумно, поскольку перед каждым школьным уроком ставится ряд задач, выполнение которых требует использования разнообразных методов и средств, что не всегда можно согласовать с фитнесом.

Выводы

Обобщая полученные результаты ответов опрошенных учителей, следует отметить их заинтересованность в применении фитнеса на уроках, как нового направления в физической культуре. Однако, до включения программ фитнеса в школьный Куррикулум, необходимо было провести курсы и семинары с учителями, подготовить к их нововведениям, подготовить материально-техническую базу школ, обеспечить преподавателей соответствующей учебно-методической литературой. Только в этом случае можно достигнуть согласия, как во внедрении фитнеса в учебно-воспитательный процесс, так и в организации урока по физическому воспитанию с элементами фитнес программ.

Библиография

1. Бантьева М.Н., Маношкина Е.М., Соколовская Т.А., Матвеев Э.Н. *Тенденции заболеваемости и динамика хронизации патологии у детей 0-14 лет в Российской Федерации*. В: Социальные аспекты здоровья населения [сетевое издание] 2019; 65(5):10.

2. Грудина С.В. *Актуальность внедрения фитнес-технологий в учебно-воспитательный процесс школьников*. [Текст: непосредственный]. В: Теория и практика образования в современном мире: материалы II Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, ноябрь 2012 г.). Санкт-Петербург: Реноме, 2012, с. 70-72.

3. *Национальный куррикулум: Куррикулумная область – СПОРТ: Учебная дисциплина ФИЗИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ / Министерство образования, культуры и исследований РМ. Кишинэу, 2019.*

4. Сайкина Е.Г. *Фитнес в физкультурном образовании детей дошкольного и школьного возраста в современных социокультурных условиях: Монография. Санкт-Петербург: Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2008. 301 с.*

5. Шеенко Е.И., Польшцев С.В., Сундин А.В. *Анализ проблем качества современного урока физической культуры. В: Современные проблемы науки и образования, 2016, № 5.*

К ВОПРОСУ ОБ ОБУЧЕНИИ ФИТНЕС-ТРЕНЕРОВ В РЕЖИМЕ ONLINE

Швец Наталья,

Государственный Университет Физического Воспитания и Спорта,
Кишинёв, Республика Молдова

Key words: *online education, fitness trainer, continuous education, SWOT analyses, e-learning.*

Annotation: *current year has introduced many changes in the normal state of all activities, including the education sector. Many education providers had to organize the learning process online. In this article we will analyse strength and weaknesses of online education in fitness, as well as given opportunities, considering the fact that e-learning will occupy strong position in the preparation of the trainers.*

Актуальность исследования

Две тысячи двадцатый год сильно изменил привычный жизненный уклад и внес много корректив в деятельность всех сфер жизни, включая систему образования. Распространение вируса Covid-19 наложило ограничения на работу образовательных учреждений по всему миру, которые были вынуждены временно закрыться. Весной 2020-го года система образования перешла на работу в режиме online, либо частично, совмещая с занятиями offline, либо полностью. Данное нововведение потребовало вложения большого количества ресурсов и пересмотра подхода к преподаванию, в целом. Необходимость online обучения коснулась также сферы непрерывного образования фитнес-тренеров. В данной статье мы рассмотрим плюсы и минусы онлайн обучения, а также какие перспективы открываются перед тренерами в новой ситуации.

Цель и организация исследования

Целью исследования является анализ сильных и слабых сторон онлайн обучения фитнес-тренеров в рамках системы непрерывного образования.

Для обозначения онлайн обучения используется различная терминология: online обучение, открытое обучение, сетевой обучение (web-based), смешанное обучение, e-learning и др. Объединяющей характеристикой данных терминов является способность использовать компьютер с подключением к сети интернет, который дает возможность обучаться откуда угодно, когда угодно, в любом ритме, любыми средствами [1].

Онлайн обучение может быть синхронным или асинхронным. В первом случае, обучение структурировано таким образом, что студенты посещают уроки в режиме реального времени, имеют возможность общаться с преподавателями и обучающимися, получая моментальную обратную связь. Асинхронное онлайн обучение характеризуется тем, что содержимое образовательного процесса расположено на определенных интернет-ресурсах, куда студентам дается доступ для скачивания материалов и самостоятельного изучения. Интерактивное общение между студентом и преподавателем отсутствует [2].

Для обучения онлайн необходимы следующие условия:

- наличие платформы для видеоконференций. Самыми популярными приложениями для проведения занятий в режиме онлайн, на данный момент, являются программы Zoom, Google Hangouts, Google Classroom, Open Board Software, а также разработки местных компаний, например, платформа studii.md, разработанная молдавскими специалистами специально для онлайн обучения в школах.

- высокое качество интернет-соединения. В некоторых странах скорость передачи данных недостаточно высокая для обеспечения бесперебойного процесса обучения. Также, в разрезе одной страны, в сельской местности соединение к сети интернет слабее, чем в городах, что может усложнять процесс обучения для жителей периферии.

- возможность присутствовать на лекциях с мобильных телефонов, а не только с компьютера.

- интерактивное общение между преподавателем и студентами, возможность получения обратной связи. Это не только улучшает усвоение обучающимися информации, но и мотивирует к занятиям, создавая ощущение общения в реальном времени.

- приветствуется возможность просматривать лекции в записи. Особенно это актуально для обучения в сфере фитнеса, поскольку график работы тренера может не совпадать с расписанием онлайн обучения, и в этом случае тренер изучает материал в записи.

Рассмотрим **плюсы и минусы обучения онлайн** в сфере фитнеса [3].

Неоспоримым плюсом online занятий является тот фактор, что занимающиеся могут находиться где угодно. Таким образом решается проблема расстояния, а вместе с ней и проблема времени, поскольку исчезает необходимость в перемещениях. Для фитнес-тренеров данный фактор представляет неоспоримое преимущество. Со времени начала пандемии многие фитнес-школы частично или полностью перевели обучение в формат онлайн. Это позволило тренерам принять участие в тех

курсах, для посещения которых раньше надо было бы ехать в другую страну. Соответственно, происходит экономия времени и денег.

Фитнес-школам этот фактор дает возможность расширить аудиторию на своих обучающих программах, привлечь больше слушателей, тем самым увеличив доходность от подобных мероприятий.

Онлайн обучение дает возможность расширить тематику курсов, семинаров, лекций, а также варьировать продолжительность занятий. Если ранее короткие обучающие программы могли быть невыгодными из-за возможного недобора участников, то в случае занятий онлайн количество обучающихся может быть существенно меньше.

Основным минусом обучения онлайн можно назвать отсутствие личного контакта между преподавателем и обучающимися. В связи с недостаточным вниманием к каждому участнику курса, уровень внимания, концентрации и восприятия информации может снижаться.

Технические сложности также могут повлиять на процесс образования. Организатору курсов необходимо снабдить своих преподавателей оборудованием и бесперебойным доступом в интернет, чтобы процесс обучения не прерывался. Студентам, со своей стороны, нужен высокоскоростной интернет и прибор для доступа к лекции, с микрофоном и камерой, для связи с преподавателем.

Онлайн обучение действует ограничительным фактором в планировании курсов, где необходимо личное присутствие студентов, например, при подготовке тренеров тренажерного зала. Определенные направления обучения в фитнесе требуют физического контакта преподавателя и группы, и при переносе данных направлений в режим онлайн может страдать качество обучения.

Помимо плюсов и минусов, обучение онлайн открывает ряд возможностей. В первую очередь, возможность разработки новых методик преподавания и поиска новых технологических решений для максимально эффективного обучения. Для студентов открывается возможность организовать график обучения в системе непрерывного образования. Курсы в режиме онлайн позволяют тренерам проходить обучение чаще, чем это происходило в режиме реального времени. Еще одной возможностью является проработка своих когнитивных и коммуникативных способностей. Преподавателям следует научиться передавать информацию таким образом, чтобы она была интересна слушателям, удерживая их внимание на теме курса. Студентам, в свою очередь, надо тренировать свою способность концентрироваться в условиях большого количества отвлекающих факторов, воспринимать и усваивать информацию.

Выводы и перспективы дальнейших исследований

Мы считаем, что онлайн обучение в рамках непрерывной подготовки фитнес-тренеров прочно заняло свою нишу и в дальнейшем будет только развиваться. Это связано с тем, что перед тренерами открылись большие возможности в изучении различных тем, связанных с профессиональной подготовкой, при существенной экономии времени и денег. С другой стороны, фитнес-школам следует тщательно подходить к разработке методик преподавания, тематик курсов и технологическому обеспечению образовательного процесса. Мы планируем наблюдать за развитием профессиональных и личностных навыков и умений фитнес-тренеров, с целью оценки влияния онлайн обучения на их подготовку, и сравнения данного формата образования с обучением в режиме offline.

Библиография

1. Cojocariu V.-M., Lazar I., Nedeff V., Lazar G. *SWOT Analysis of E-learning Educational Services from the Perspective of their Beneficiaries*, *Procedia*. In: Social and Behavioral Sciences, Volume 116, 2014, pp. 1999-2003.
2. Littlefield J. *The difference between synchronous and asynchronous distance learning*. Access moodle: <https://www.thoughtco.com/synchronous-distance-learning-asynchronous-distance-learning-1097959>
3. Shivangi Dhawan, *Online learning: A Panacea in the Time of COVID-19 Crisis*. In: *Journal of Educational Technology Systems*, Volume: 49 issue: 1, pp. 5-22.

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО МАСТЕРСТВА БУДУЩИХ БАКАЛАВРОВ СРЕДСТВАМИ ДОСУГОВО- РЕКРЕАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Шинкарева Елена, Отравенко Елена,

Государственное учреждение «Луганский национальный университет
имени Тараса Шевченко», г. Старобельск, Украина

Keywords: *vocational skills, recreation, leisure and recreational activities, bachelors of physical education and sports.*

Abstract. *In our opinion, professional skills are manifested in a high level of professional knowledge, skills and abilities, creative pedagogical abilities, pedagogical methods and pedagogical techniques, mobility, creative self-development as well as self-realization. We consider leisure and recreational activities as an important component for the improvement of vocational skills in a future specialist, an integral part of vocational training, which is manifested in the system of values, knowledge, needs, abilities, and skills for the development, preservation and strengthening of physical, mental, spiritual and social aspects of health in future bachelors of physical education and sports.*

Актуальность

Нам импонирует мнение О. Афтимичук, что современное высшее образование отличается своей направленностью на разрешение одной из злободневных проблем качественного формирования специалиста, развитие у уже состоявшихся дидактических кадров мотивации к постоянному обновлению профессиональных знаний и умений, к творческому саморазвитию, направленности на достижение высот профессионализма [1, с.50].

В свою очередь Е. Отравенко подчеркивает, что в условиях модернизации системы подготовки будущих специалистов физической культуры и спорта, приоритетным направлением национальной системы высшего образования является подготовка высоко квалифицированного специалиста, имеющего высокий уровень знаний, мобильности, адаптированного к работе в условиях рыночной экономики, готового к постоянному профессиональному росту и самореализации [4, с.81].

Проблемы повышения профессионального мастерства будущих специалистов к педагогической деятельности анализируются в трудах таких ученых, как: Е. Андреева, О. Афтимичук, С. Гаркуша, М. Данилевич, Н. Довгань, Т. Круцевич, Н. Носко, Е. Отравенко, Л. Сущенко и др. Ученые

подчеркивают в своих работах возрастание роли рекреационных занятий для здоровья человека.

Следует отметить, что в учреждениях высшего образования наблюдается тенденция к внедрению в образовательный процесс современных физкультурно-оздоровительных технологий, различных видов двигательной активности, которые способствуют повышению профессионального мастерства будущих бакалавров физической культуры и спорта и восстановлению сил, повышению уровня здоровья в процессе профессиональной подготовки [6, с.292].

Поэтому в своем исследовании мы будем рассматривать пути повышения профессионального мастерства будущих бакалавров средствами досугово-рекреационной деятельности.

Цель исследования заключается в анализе и обосновании путей повышения профессионального мастерства будущих бакалавров средствами досугово-рекреационной деятельности в учреждениях высшего образования.

Исследование проводилось в учебно-научном институте физического воспитания и спорта Государственного учреждения «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко».

Основной материал и обсуждение результатов

Как подчеркивают Valeriy Zhamardiy, Olena Shkola, Olena Otravenko, Olena Momot, Mariia Andreieva, Olena Andrieieva, Vasyl Mudryk, Viktor Slusarev, Halyna Broslavska and Galina Putiatina, сегодня обществу нужны не только сильные теоретические знания, но и будущие специалисты по физическому воспитанию, которые владеют на высоком уровне знаниями, практическими навыками и специальными способностями, имеют высокий уровень психофизической подготовки и профессиональной работоспособности, повышенный физический резерв и функциональные возможности организма, стремление достигать цели, гармоничного и духовного развития. Учебный процесс по физическому воспитанию должен быть направлен на улучшение здоровья, моторики, на повышение уровня физической подготовленности студенческой молодежи [7, с.24].

В сегодняшних условиях необходимо постоянно обновлять содержание программы физического воспитания в высших учебных заведениях современными физкультурно-оздоровительными технологиями, направленными на повышение мотивационной сферы студенческой молодежи к активным досугово-рекреационным занятиям физической культурой и сознательное ведение здорового стиля жизни [3, с.62]. Это обусловлено необходимостью совершенствования оздоровительно-воспитательного процесса, в основе которого лежит сознательное

использование средств физической культуры (физкультурно-оздоровительных мероприятий, форм физической рекреации, фитнес-технологий и др.) в учреждениях общего среднего и высшего образования, учреждениях дополнительного образования как целостной системы, в которой формируются и закрепляются ценности физической культуры и здорового образа жизни.

Далее рассмотрим пути повышения профессионального мастерства будущих бакалавров физической культуры и спорта.

Профессиональное мастерство мы рассматриваем как комплекс свойств личности творческого соискателя высшего образования, обеспечивающий самоорганизацию и конкурентоспособность, проявление высокого уровня педагогической деятельности.

Пути повышения профессионального мастерства будущих бакалавров по физической культуре и спорту:

- самообразование, самовоспитание, саморазвитие;
- усвоение профессиональных знаний, умений и навыков;
- активность в различных видах деятельности (учебная, научная, спортивная, досугово-рекреационная, внеаудиторная, самостоятельная);
- педагогическая практика профессиональной направленности;
- готовность к постоянному профессиональному росту и самореализации;
- изучение отечественного и зарубежного передового педагогического опыта.

Таким образом, при подготовке бакалавров физической культуры и спорта необходимо придерживаться основных принципов профессиональной подготовки: демократизации и стандартизации, дифференциации и интеграции, непрерывности и ступенчатости, вариативности и инновационности, мобильности и практичности, открытости достижений мировой и отечественной науки и образования [4, с.87].

Выясним сущность понятия «досугово-рекреационная деятельность».

Следует отметить ученых В. Бочелюк с соавторами, которые считают, что досуг как составляющая свободного времени представляет совокупность занятий, с помощью которых восстанавливаются физические, умственные и психические силы человека, но время досуга, по их мнению – это и время развития личности [2, с.56].

В свою очередь, И. Петрова исследуя социальную функцию досуга, выделяет такие ее составляющие: рекреационную, коммуникативную, социальную, творческую, ценностно-ориентационную, познавательную и воспитательную. По мнению автора, рекреационная функция направлена на

снятие переутомления, психологического перенапряжения, воспроизведение физических, интеллектуальных, эмоциональных сил человека; на укрепление здоровья путем осуществления объединения игровых, оздоровительных, развлекательных, спортивных, туристско-экскурсионных программ, проведение вечеров отдыха, зрелищных мероприятий, театрализованных представлений, массовых праздников [5, с.376].

В современном развитии досугово-рекреационной деятельности сегодня наблюдаются следующие тенденции: рост относительного значения оздоровительных, спортивных и познавательных занятий; относительное снижение лечебных занятий; возникновение новых, ранее не практиковавшихся досугово-рекреационных занятий (боулинг, кроссфит, пейнтбол, бильярд, бейсджампинг, кайтинг, паркур и др.).

Таким образом, педагогическое мастерство студентов можно развивать не только на аудиторных занятиях, но и во внеаудиторной, самостоятельной деятельности во время досуга, насыщая их творческими элементами. Студенты проводят мастер-классы в режиме он-лайн, участвуют во флешмобах, занимаются в свободное время фитнесом, совершенствуют свое профессиональное мастерство с помощью тренингов, рекреационных игр и мероприятий, испытывая чувство удовлетворения, и при этом повышая не только самооценку, но и свое профессиональное мастерство.

На основе анализа научно-педагогических исследований нами определены структурные компоненты готовности будущих бакалавров физической культуры и спорта к профессиональному мастерству средствами досугово-рекреационной деятельности в учреждениях высшего образования: мотивационный, гносеологический, праксеологический и личностный (рефлексивный) (рис. 1).

Мотивационный компонент является основой для формирования других структурных компонентов. Он базируется на позитивном отношении к учебе, устойчивом интересе к образовательному процессу, профессиональному мастерству, самосовершенствованию. Важность мотивационного компонента в структуре готовности к профессиональной деятельности акцентируют почти все ученые (В. Бондарь, Н. Бирик, И. Зязюн, И. Подласый, В. Климчук, E. Deci & R. Ryan и др.).

Гносеологический компонент отражает систему знаний о готовности будущих бакалавров физической культуры и спорта к организации досугово-рекреационной деятельности, ее особенностях и потребностей в современном обществе, умении использовать полученные знания в различных педагогических ситуациях (С. Гаркуша, Ю. Дутчак & А. Квасниця, С. Карасевич, А. Кузьминский и др.).

Рис. 1. Структурные компоненты готовности будущих бакалавров физической культуры и спорта к профессиональному мастерству средствами досугово-рекреационной деятельности.

Праксеологический компонент готовности будущих бакалавров физической культуры и спорта к профессиональному мастерству средствами досугово-рекреационной деятельности характеризуется комплексом педагогических умений и навыков профессиональной деятельности. Показателями проявления компонента является умение планировать, реализовать, контролировать и оценивать процесс организации досугово-рекреационной деятельности в учреждениях высшего образования.

Личностный (рефлексивный) компонент готовности будущих бакалавров физической культуры и спорта к профессиональному мастерству средствами досугово-рекреационной деятельности отражает развитие личности будущих бакалавров физической культуры и спорта, их способность к самоанализу собственной педагогической деятельности. Показателями проявления компонента является наличие рефлексивных умений прогнозирования результатов, рефлексивное мышление, оценка опыта работы. Наличие таких личностных качеств как творчество, адекватное представление о себе и своей деятельности, уверенность в себе относительно способности проводить педагогическую деятельность.

Выводы

Профессиональное мастерство проявляется, на наш взгляд, в высоком уровне профессиональных знаний, умений и навыков, творческих педагогических способностей, педагогических приемов и педагогической техники, мобильности, творческого саморазвития и самореализации.

Мы рассматриваем досугово-рекреационную деятельность как важную составляющую повышения профессионального мастерства будущего специалиста, составной компонент профессиональной подготовки, который выражается в системе ценностей, знаний, потребностей, умений и навыков по формированию, сохранению и укреплению физического, психического, духовного и социального аспектов здоровья будущих бакалавров физической культуры и спорта.

Перспективы дальнейшего исследования будут направлены на экспериментальную проверку эффективности методики реализации педагогических условий формирования готовности будущих бакалавров физической культуры и спорта к организации досугово-рекреационной деятельности.

Библиография

1. Афтимичук О. *Деятельностный подход в формировании ритма профессионально-педагогической деятельности специалиста физической культуры (акмеологический аспект)*. В: Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice: (proiect instituțional): Mater. Conf. Științ. Internaț., Ediția a 5-a, 6 decembrie 2019. Chișinău: USEFS, 2019 (Tipogr. "Valinex"), p. 50-55.

2. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. *Дозвіллезнавство*: навч. посіб. Київ: Центр навч. літератури, 2006. 208 с.

3. Отравенко О.В., Шинкарьова О.Д. *Підвищення мотивації студенток ВНЗ до занять фізичною культурою та установки на здоровий спосіб життя*. В: Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», № 3(308), 2017, с. 62-70.

4. Отравенко Е. *Модернізація системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах інноваційного простору ВУЗів України*. В: Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice: (proiect instituțional): Mater. Conf. Științ. Internaț., Ediția a 5-a, 6 decembrie 2019. Chișinău: USEFS, 2019 (Tipogr. "Valinex"), p. 80-87.

5. Петрова І.В. *Дозвілля в зарубіжних країнах: підручник*. Київ: Кондор, 2005. 408 с.

6. Шинкарьова О.Д. *Педагогічні умови формування готовності майбутніх бакалаврів фізичної культури і спорту до організації дозвіллево-*

рекреаційної діяльності. В: Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», № 1(332) 2020, с. 292-302. DOI: 10.12958/2227-2844-2020-1(332)-292-302.

7. Zhamardiy V., Shkola O., Otravenko O. and other. *Dynamics of the Functional State of Students in the Process of Powerlifting in Higher Education*. In: International Journal of Applied Exercise Physiology 2322-3537 www.ijaep.com.2020, VOL. 9 (10), p. 24-35.

CUPRINS

CUVÂNT INTRODUCATIV.....	3
Buftea Victor <i>Pregătirea profesională a specialiștilor în educația fizică și sport conform tehnologiei bazate pe principiului concentric de instruire.....</i>	5
Carp Ion, Adomnița Serghei <i>Formarea competențelor profesionale de educație fizică la elevii specialității „Pedagogie preșcolară” prin metode.....</i>	10
Cobzaru Cristina, Cobzaru Florin, Moisescu Petronel Cristian <i>Importanța competențelor și a experienței profesorilor de educație fizică și sport în eficientizarea lecției.....</i>	16
Cobzaru Florin, Ursu Iuliana Andreea, Moisescu Petronel Cristian <i>Rolul perfecționării profesionale în maturizarea antrenorului.....</i>	21
Craijdan Olga <i>Bazele teoretico-metodice ale pregătirii profesionale a profesorilor de educație fizică în sporturile gimnastice.....</i>	27
Goncearuc Svetlana, Leșco Victoria <i>Formarea profesorilor pentru dezvoltarea relațiilor școală-familie în procesul educației fizice.....</i>	36
Moga Carolina <i>Metodologia predării exercițiilor acrobaticela lecțiile de educație fizică în contextul formării profesionale continue online a cadrelor didactice....</i>	45
Onoi Mihail, Mindrigan Vasile <i>Utilizarea de către cadrele didactice a elementelor din proba de orientare sportivă în cadrul lecțiilor de educație fizică.....</i>	52

Tomșa Nicolae	<i>Contribuția concursurilor pedagogice la pregătirea profesională generală a studenților.....</i>	58
Ursu Iuliana Andreea, Cobzaru Cristina, Moiescu Petronel Cristian	<i>Rolul gradelor didactice și vechimea în învățământ în eficientizarea procesului de predare a lecțiilor de educație fizică.....</i>	68
Volcu Gheorghe, Volcu Irina	<i>Pregătirea profesională a studenților facultăților de educație fizică și sport prin activități de cercetare....</i>	75
Volcu Irina	<i>Creativitatea – aspect important în pregătirea profesională a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului.....</i>	81
Афтимичук Ольга	<i>Отношение к труду как показатель уровня профессионализма фитнес тренера.....</i>	88
Афтимичук Ольга, Полякова Варвара	<i>Особенности интерактивного обучения в период пандемии covid-19.....</i>	94
Дерментли Александр, Башавец Наталья	<i>Проблемы совершенствования деятельности тренеров в танцевальном спорте.....</i>	99
Макеева Вера, Сунь М.	<i>О регулировании личностно-профессиональной готовности тренеров по баскетболу.....</i>	105
Пелипась Дмитрий	<i>Воспитательный потенциал учителя физической культуры в формировании патриотизма молодежи.....</i>	110
Ротерс Татьяна, Мещеряков Александр	<i>Исследование мотивации студентов к занятиям физической культурой в учреждениях высшего образования.....</i>	116

Самолюк Ольга	<i>Компетенции учителя физической культуры в выставлении оценки: проблемы и перспективы решения.....</i>	121
Томилин Константин, Овсянникова Инна, Васильковская Юлия, Лактионова Эльвира, Малыгина Людмила	<i>К вопросу повышения эффективности учебных и производственных практик студентов ИФК.....</i>	127
Федорец Василий	<i>Усовершенствование здоровьесохраняющей компетентности учителя физической культуры на основании раскрытия феноменологии дыхания.....</i>	133
Шаблова Ирина, Шаблова Светлана	<i>Проблемы реализации фитнес программ, внесенных в школьный куррикулум.....</i>	142
Швец Наталья	<i>К вопросу об обучении фитнес-тренеров в режиме online.....</i>	148
Шинкарева Елена, Отравенко Елена	<i>Пути повышения профессионального мастерства будущих бакалавров средствами досугово-рекреационной деятельности.....</i>	152

**FORMAREA CONTINUĂ A SPECIALISTULUI DE
CULTURĂ FIZICĂ ÎN CONCEPTUL
ACMEOLOGIC MODERN**

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a
Republicii Moldova
2024, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. A. Doga 22

Departamentul Activității Editoriale,
Poligrafie și Aprovizionare cu Carti

Firma poligrafică „VALINEX” SRL,
Chișinău, str. Florilor, 30/1A, 26B
tel./fax 43-03-91
e-mail: info@valinex.md
<http://www.valinex.md>

Bun de tipar 17.11.2020
Coli editoriale 7,99. Coli de tipar conv. 9,42.
Format 60x84 1/16. Garnitura „Times”.
Hirtie ofset. Tirajul 300.